תוכן העניינים

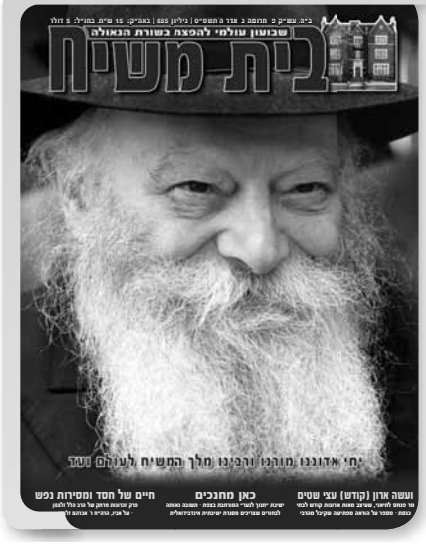

כתבות

16 | לא, זו לא טעות
סיפור שאירע במסגרת מבצע תפילין - מאת נתן אברהם

22 | יהודים של זהב
מדורו המרתק של הרב יעקב שמוליץ על הזהב שמנצנץ בתוך כל יהודי

26 | שווה זהב
לימוד ה'דבר מלכות' השבועי בשפה קולחת, עשירה ובהירה, שווה לכל נפש

28 | ועשה ארון (קודש) עצי שטים
מר פנחס לחיאני, שעיצב מאות ארונות קודש לבתי כנסת - מספר על הוראה מפתיעה שקיבל מהרבי

32 | כאן מחנכים
ישיבת "חנוך לנער" המורחבת בצפת - תשובה נאותה לבחורים שצריכים מסגרת ישיבתית אינדבידואלית

38 | מכתב על דירה, או מכתב ניחומים?
סיפור על התייחסות מיוחדת של הרבי לצערה של אשה שהמכתב שקיבלה מהרבי - נקרע...

40 | חיים של חסד ומסירות נפש
פרק זכרונות מרתק של הרב הלל זלצמן - על אביו, הרה"ח ר' אברהם זלצמן

48 | להפוך את ה'שטות' לקדושה
מאמר מרתק מאת הרב שלום בער גרונר - יוהנסבורג, דרום-אפריקה

50 | לאחד את דרגות הקדושה
מבט מיוחד ומרתק לפרשת-השבוע, לפי מדרשי חז"ל, הקבלה והחסידות לאור תורת חב"ד

53 | מקראקא - לאן?
פרק נוסף בזכרת זכרונותיו של הרב שניאור זלמן חאנין

מדורים קבועים

5 | דבר מלכות
8 | לוח שבועי
9 | דבר המערכת
10 | הפרשה החסידית
11 | מאוצר המלך
12 | התוועדות חסידותית
58 | יומנו של תמים מ-770
62 | מהנעשה והנשמע
70 | חסידים . . איין משפחה

שבועון עולמי להפצת בשורת הגאולה
בית משיח

משרד ראשי
744 Eastern Parkway
Brooklyn, NY 11213-3409
טלפון: 778-8000 (718)
מזכיר: שלוחה 240
מנהל: שלוחה 244
עורך: שלוחה 222
מנויים: שלוחה 242
מודעות: שלוחה 241
חסידים . . איין משפחה: שלוחה 204
פקס: 778-0800 (718)
דואר אלקטרוני: EditorH@BeisMoshiach.org

ארץ הקודש
ת.ד. 201 כפר חב"ד 60840
טלפון: 9602-600 (03)
מנויים: שלוחה 2
מודעות: שלוחה 3
עריכה וחדשות: שלוחה 4
פקס: 9607-289 (03)
חדשות: kyr770@gmail.com
מנויים: bm_mazk@netvision.net.il
מודעות: bmmb770@gmail.com
איש קשר: 054-9770504
מנוי דרך האינטרנט: www.shop.chabad.info

מוציא לאור
מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח

משתתפים בעריכה
מנחם מענדל הכהן הנדל
שלום יעקב חזן

עורך המהדורה האנגלית
ברוך מרקר

צלם מערכת
ז. מעטוף

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

כל הזכויות שמורות

©

Copyright 2009 by Beis Moshiach Inc

החשיבות בהכרזת הקודש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

1. לקבל את המלכות על ידי הכרזה

בשיחת יום ב' דר"ה תשל"ז, קובע הרבי, כי קבלת המלכות נעשית בעיקר באמצעות הכרזה בדיבור.

וזה לשונו הקדוש (בתרגום ללה"ק): "תקיעת שופר הוא הרי ענין המעשה, ומלכיות הוא ענין הדיבור, כיון שבנוגע להכתרה לא נוגע הרי המחשבה, אלא העיקר הוא ענין הביטול, **שזה מתבטא בענין הדיבור דוקא, שאומרים יחי המלך וכיו"ב,** וזכרונות הוא ענין המחשבה".

2. להוסיף חיים במלך

בשיחת ב' ניסן תשמ"ח אומר הרבי: "בהכתרת המלך - שהעם מכריזים "יחי המלך" . . שבזה מודגש גם שפעולת העם היא בחיי המלך, חיים של מלך . . גם אנשי הדור פועלים הוספה בענין החיים אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בענין ההכרזה "יחי המלך"".

"צריכה להיות הוספה עיקרית בענין החיים (גם) על ידי פעולת העם שמכריזים "יחי המלך", שתוכנה של הכרזה זו - שכבר הגיע הזמן דהקיצו ורננו שוכני עפר - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ועד דהקיצו ורננו דוד מלכא משיחא!"

3. לגלות את מציאות המלך המשיח

בשיחת שבת קודש פרשת תולדות תשנ"ב, מסביר הרבי כי "לאחרי התגלות מציאותו (אויר שבאין ערוך מאורו של משיח), מתחילה ההתגלות לעיני כל על ידי פעולותיו (אור של משיח)".

וממשיך הרבי בשיחה: "ההפטרה דשבוע שעבר מסתיימת בהכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם" . . שתוכנה של הכרזה זו הוא התגלות מציאותו דמלך המשיח. ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו'".

חורף תשנ"ב: תשובות חיוביות ומעודדות

במהלך חורף תשנ"ב, השיב הרבי שליט"א עשרות תשובות חיוביות במענה להודעת שלוחים ופעילים על פעילות להפצת האמונה בביאת המשיח, כולל פרסום זהותו של הרבי מלך המשיח.

במוצאי שבת פרשת תצוה תשנ"ב ערכו נשי חב"ד ערב מיוחד של שירה "בתופים ובמחולות" על בוא הגאולה. כשהודיעו על כך לרבי השיב: "ויהא בהצלחה רבה אזכיר על הציון". למחרת, בחלוקת הדולרים, מסרה גברת ח. כהן לרבי תוף עם הכיתוב "יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד" ואמרה: זה עבור הרבי שליט"א. עם תוף זה רקדו הנשים אתמול בשמחה שפורצת כל הגדרים, בבטחון להתגלות הרבי שליט"א מלך המשיח מיד ממש לגאולה שליפה.

על דבריה השיב הרבי כשחיוך נסוך על פניו הקדושים: "את זה מסתמא תשאירו אצלי. [הרבי הגיש לה דולר נוסף ואמר:] זה עבור ה"צלצלי תרועה" כפי שזה נקרא בתהילים. שיהיה בשעה טובה".

מעשה רב: עידוד לעיני מליונים

החל משמחת-תורה תשנ"ג עודד הרבי מלך המשיח במשך יותר משנה את הכרזת הקודש "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד"; כאשר פעמים רבות שודר עידוד ה"יחי" - באישור הרבי - לערוצי טלוויזיה גדולים, המשדרים למליוני בתי-אב בעולם כולו.

לזכות אחד מאנ"ש החפץ בעילום שמו

לע"נ הרב רחמים ב"ר יואב אנטיאן ע"ה

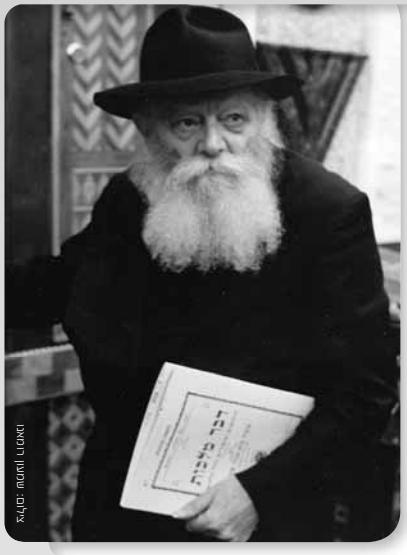

כל יהודי יכול לבנות את המשכן!

א. ... הענין המיוחד דפרשת תרומה, שבה מדובר אודות כללות עשיית המשכן – "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

והנה, בנוגע לעשיית המשכן מצינו במדרש רבה (במקומו) ענין נפלא המורה על מעלתן של ישראל, כדלקמן.

וזהו הקשר המיוחד עם הימים שלפני הפורים, שבהם היתה גזירת המן כו' – שאפילו במעמד ומצב הנ"ל מודגשת מעלתן של ישראל:

איתא בגמרא (מגילה יג, ב) שכאשר המן אמר לאחשורוש "ישנו עם אחד וגו'", והציע לו לגזור על עם ישראל כו', אמר לו אחשורוש: "**מסתפינא מאלקיו** דלא ליעבד בי כדעבד בקמאי", ולכן הי' המן צריך לדבר על לבו ולומר לו ש"ישנו מן המצוות".

ובזה מודגשת גודל מעלתן של ישראל – שאפילו אחשורוש **פחד** להתחיל עם בני ישראל, "מסתפינא מאלקיו דלא ליעבד בי כדעבד בקמאי", עד שהמן שכנע אותו שהקב"ה לא יחלץ לעזרתם של בני ישראל ח"ו, מכיון ש"ישנו מן המצוות". והרי אחר-כך התברר שעובדה זו אינה נכונה כו', ולכן הי' כללות הענין דנס פורים.

ב. איתא במדרש (שמו"ר פל"ג, ח): "ויקחו לי תרומה – בשעה שאמר הקב"ה למשה על עסקי המשכן, אמר לפניו, רבונו של עולם, יכולין הן ישראל לעשותו (בתמי'), אמר לו הקב"ה אפילו **אחד מישראל** יכול לעשותו, שנאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו".

ומבואר במפרשי המדרש (פי' מהרז"ו) שתמיהתו של משה היתה על-דרך תמיהתו של שלמה המלך: "הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה". ועל זה השיב לו הקב"ה: אתה מתמה על **הכלל**, כיצד יכולים כלל ישראל לעשות משכן ("דבר אל בני ישראל **ויקחו** לי תרומה" – לשון רבים), ואני אומר לך ש"אפילו **אחד מישראל** יכול לעשותו, שנאמר מאת כל **איש** אשר ידבנו לבו" – לשון יחיד.

ומזה מובן גודל העילוי וההפלאה דכל אחד ואחת מישראל [שהרי גם הנשים התנדבו למלאכת המשכן, כמפורש בקרא, ואדרבה: "ויבואו האנשים על הנשים", "עם הנשים וסמוכים אליהם" (פרש"י עה"פ)] – שכאשר "ידבנו לבו" יכול אפילו אחד מישראל לעשות משכן להקב"ה.

ג. והנה, בהמשך דברי המדרש איתא: "אמרו רבנן אף במן שהי' יורד לישראל היו יורדות בו אבנים טובות ומרגליות, והיו הגדולים שבהן באין ומלקטים אותן והיו גונזין אותן . . וכן הוא אומר והנשיאים הביאו גו'".

ומבואר במפרשי המדרש (פי' מהרז"ו) שענין זה "שייך למה שכתוב וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף וגו' עד ואבני שוהם ואבני מילואים לאפוד ולחושן, והנה בכל הנדבה המנוי' היו יכולים להביא כל אחד מעט ולצרף יחד, אך באבני השוהם ומילואים שהיו י"ב אבנים באורים ותומים ושתי אבני שוהם בכתפות האפוד – יקשה איך הביאו ומי הביא, ואם רבים יביאו איך יצרפם הלא תרבה המחלוקת, על כן דורש בהמשך למה שכתוב ש"אפילו אחד מישראל יכול לעשותו, שנאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו" - ממשיך המדרש לבאר כיצד הי' יכול כל אחד מישראל לעשותו, כלומר, מניין הי' לכל אחד מישראל את כל הדרוש לעשיית המשכן (שהרי נוסף לזה ש"ידבנו לבו" צריך שיהי' לו בפועל את הדברים הדרושים לעשיית המשכן), ועל זה מבאר בהמשך הדברים: "אמרו רבנן אף במן שהי' יורד לישראל היו יורדות בו אבנים טובות ומרגליות כו'" • משיחת ש"פ תרומה תשמ"ג. בלתי מוגה

שמעשה נסים היו בזה שלא נמצא אבנים כאלו אלא אצל הנשיאים על-פי נס, י"ב אבנים ל"י"ב נשיאים" (ואבנו של כל נשיא בצבעה המיוחד כו' נקבעה באורים ותומים ונחקק בה שמו של שבט זה).

והנה, נוסף על הקושיא שכותב בעצמו (בסיום דבריו), "וצ"ע על אבני השוהם שבאפוד (ב' אבנים שעל כל א' מהם נכתבו ששה משמותם של שבטי ישראל) מי הביאם" – הרי (במחכ"ת) פירוש זה דחוק הוא, מפני שלפירוש זה אינו מובן מהו ההמשך והקשר בדברי המדרש, ולפירוש זה בהכרח לומר שענין זה שייך למה שכתוב "וזאת התרומה אשר תקחו מאתם גו'" (כנ"ל), ואין לזה קשר והמשך עם המבואר בקטע שלפני זה בפירוש הענין ד"מאת כל איש אשר ידבנו לבו", שבהמשך לזה נאמר "**אף** במן כו'".

ולכן יש לומר באופן אחר (ראה גם פירוש יפה תואר):

בהמשך למה שכתוב ש"אפילו אחד מישראל יכול לעשותו, שנאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו" – ממשיך המדרש לבאר **כיצד** הי' יכול **כל אחד** מישראל לעשותו, כלומר, **מניין** הי' לכל אחד מישראל את **כל הדרוש** לעשיית המשכן (שהרי נוסף לזה ש"ידבנו לבו" צריך שיהי' לו **בפועל** את הדברים הדרושים לעשיית המשכן), ועל זה מבאר בהמשך הדברים: "אמרו רבנן **אף** במן שהי' יורד לישראל היו יורדות בו אבנים טובות ומרגליות כו'", כלומר, שלכל אחד ואחת מישראל היו אבנים טובות ומרגליות שירדו במן [שהי' מאכלו של כל אחד ואחת מישראל – "עומר (עשירית האיפה) לגולגולת"], ועל-ידי-זה הי' יכול "אפילו **אחד מישראל**" (כל אחד ואחת מישראל להשיג את כל הדרוש לעשיית המשכן, הן אבני השוהם ואבני מילואים – אבנים טובות ומרגליות כפשוטם, והן שאר הי"ג (או ט"ו) דברים, "זהב וכסף ונחושת גו'", על-ידי-זה שהחליפו את האבנים טובות ומרגליות בשאר דברי ערך.

כלומר: נוסף על הכסף וזהב כו' שהי' ברשותם של בני ישראל מביזת מצרים וביזת הים (שלא יודעים את הסכום המדוייק כו', ובכמה השתמשו בני ישראל במשך הזמן מאז שיצאו ממצרים עד לציווי דנדבת המשכן) – הנה **בכל יום ויום** החל מט"ו באייר (שאז התחיל לירד המן) עד למחרת יום-הכיפורים (שאז הי' הציווי על נדבת המשכן) ירדו אבנים טובות ומרגליות לכל אחד ואחת מבני ישראל, שמזה מובן הריבוי המופלג דאבנים טובות ומרגליות

בכל יום ויום החל מט"ו באייר (שאז התחיל לירד המן) עד למחרת יום-הכיפורים (שאז הי' הציווי על נדבת המשכן) ירדו אבנים טובות ומרגליות לכל אחד ואחת מבני ישראל, שמזה מובן הריבוי המופלג דאבנים טובות ומרגליות שהיו אצל בני ישראל, ולכן הי' יכול "אפילו אחד מישראל" לתת את כל הדרוש לעשיית המשכן

שהיו אצל בני ישראל, ולכן הי' יכול "אפילו אחד מישראל" לתת את כל הדרוש לעשיית המשכן.

ד. ההוראה מכל הנ"ל בנוגע לעבודת האדם:

כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו תובע מכל אחד ואחד לעסוק בהפצת המעיינות חוצה, הפצת התורה ומצוותי' חוצה, והפצת היהדות חוצה,

[כלומר: הן ההפצה דפנימיות התורה – מעיינות, הן ההפצה דכל עניני התורה ומצוותי', והן ההפצה דכללות ההנהגה בעניני הרשות באופן ד"כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו" – שזוהי ההוספה ד"הפצת **היהדות**" לגבי "הפצת התורה ומצוותי'", כלומר, שגם עניני הרשות נעשים ברוח היהדות],

יכול לבוא מישהו ולטעון: כיצד ביכלתו לפעול על יהודי פלוני (הנמצא ב"חוצה") בראותו את מעמדו ומצבו כו'?!

הנה על זה אומרים לו: "אל תבט אל מראהו" כפי שנראה לך בחיצוניות, אלא תביט עליו כפי **שהקב"ה** מביט עליו – כמודגש בדברי המדרש דלעיל: "א"ל הקב"ה אפילו אחד מישראל יכול לעשותו", כלומר: יהודי זה – שעליך מוטלת השליחות לפעול עליו – אומר עליו **הקב"ה** שביכלתו (בתור יהודי אחד בלבד) לבנות משכן להקב"ה! עליך הוטל רק התפקיד לספר ולהודיע לו על כך, ולפעול אצלו שיהי' במעמד ומצב ד"ידבנו לבו", ואז יבנה (בעצמו) משכן להקב"ה,

ומזה מובן גודל העילוי וההפלאה דכל אחד ואחת מישראל – שניתנו לו מלמעלה כל האמצעים הדרושים לעשיית משכן ומקדש לו יתברך, הן בנוגע לרוחניות הענינים, והן – **ובעיקר** – בנוגע לגשמיות הענינים כפשוטם, כלומר, שביכלתו לבנות משכן ומקדש גשמי שיכולים למששו בידים!

ידוע אמנם מה שכתב הרמב"ם (מו"נ ח"א פמ"ז) שאף על פי שמצינו בתורה "עיני ה'" "יד ה'" וכיו"ב, מכיון ש"דברה תורה כלשון בני האדם" כדי "לשבר האוזן כו'", אף על פי כן, לא מצינו בתורה ענין של מישוש ביחס להקב"ה – מכיון שחוש המישוש הוא מגושם עד כדי כך שאין להשתמש בו ביחס להקב"ה אפילו כדי לשבר האוזן בלבד. אבל אף על פי כן, כאשר מדובר אודות ענין הגאולה ובנין בית המקדש – צריכים בני ישראל שהגאולה תהי' **כפשוטה**, כלומר: ביאת משיח צדקנו **בגשמיות** כפשוטו – **בשר ודם**, ובית המקדש **גשמי** שיכולים **למששו בידים**!

וענין זה (ש"אפילו אחד מישראל יכול לעשותו") מפורש במדרש – **בנגלה** דתורה. אין צורך לחפש זאת בחלק הנסתר שבתורה, רזין דרזין שבתורה – מכיון שמפורש הדבר בנגלה דתורה!

ובמדרש גופא – מובן ענין זה על-פי דרך **הפשט** (שבמדרש), כי – על-פי דרך הרמז והסוד כו', אין מקום לתמיהתו של משה "יכולין הן ישראל לעשותו", דמכיון שהקב"ה הוא "השוה ומשוה קטן וגדול", מהו הפלא בכך שכל אחד מישראל יכול לעשות משכן להקב"ה?! – אלא ודאי מדובר כאן אודות הלימוד על-פי דרך **הפשט**!

ומכיון ש"התורה היא נצחית" – מובן, שגם בימינו אלו בכחו של כל אחד מישראל לבנות משכן ומקדש לו יתברך, וזאת – למרות שנמצאים עדיין בזמן הגלות, וישנה שקו"ט כו' אם יכולים להקריב קרבנות וכו'!

וענין זה נאמר אודות כל אחד ואחת מישראל (ללא יוצא מן הכלל) – כמודגש בלשון הכתוב "מאת **כל** איש אשר ידבנו לבו", שהרי לא נאמר "**מאת** איש גו'" (על-דרך **את** שדרכו למנות"), כי אם "מאת **כל** איש גו'" (על-דרך "**כל** שדרכו למנות").

ומכיון שכל כך גדלה מעלתו של כל יהודי – הרי בודאי שיכולים לפעול עליו את

כל הענינים הקשורים עם הפצת המעיינות, התורה ומצוותי׳, וכל עניני יהדות!

ומובן, שהדרך לפעול זאת היא – לא מתוך הרגשה שהוא ה״משפיע״ (אַ גאַנצער יאַ-טיביע-דאַם״) ופלוני הוא ה״מקבל״, אלא הגישה לדבר צריכה להיות באופן שהוא רק מוסר לו את דברי הקב״ה, ולכן בודאי עושה זאת מתוך רגש של ביטול כו׳ – ״ונפשי כעפר לכל תהי׳ (ועל-ידי-זה) פתח לבי בתורתך״, ובודאי – בדרכי נועם ודרכי שלום, ועד שמרגיש שהקב״ה **זיכה אותו** למסור ליהודי פלוני את דבריו של הקב״ה, ולכל לראש – ההוראה מדברי המדרש דפרשתנו, ש״אפילו אחד מישראל יכול לעשותו״, כלומר, שאם רק יתעורר להיות במעמד ומצב ד״ידבנו לבו״, ביכלתו לבנות משכן ומקדש לו יתברך.

ה. ועוד ענין בזה:

כאשר יהודי טוען שרצונו לעסוק בעניני שמים בלבד, ללמוד פנימיות התורה, רזין דרזין שבתורה כו׳, ואינו רוצה ״לרדת״ ולעסוק עם יהודים שנמצאים במעמד ומצב ד״חוצה״ – אומרים לו: שלמה המלך, שהי׳ ״החכם מכל אדם״, וידע את גודל העילוי דענינים רוחניים כו׳ – הודיע כבר ש״השמים ושמי השמים לא יכלכלוך״ כי אם ״הבית הזה״ (בניחותא), כלומר: עשיית משכן ומקדש להקב״ה היא – לא על-ידי ענינים שהם בבחינת ״שמים ושמי השמים״ (שהרי ״השמים ושמי השמים לא יכלכלוך״), כי אם על-ידי מעשה בפועל בענינים גשמיים – ״הבית הזה״ דוקא.

ומזה מובן גודל העילוי וההפלאה דכל אחד ואחת מישראל - שניתנו לו מלמעלה כל האמצעים הדרושים לעשיית משכן ומקדש לו יתברך, הן בנוגע לרוחניות הענינים, והן - ובעיקר - בנוגע לגשמיות הענינים כפשוטם, כלומר, שביכלתו לבנות משכן ומקדש גשמי שיכולים למששו בידים!

ולכן, דוקא על-ידי-זה שיעסוק עם יהודי שנמצא ב״חוצה״, ויעורר אותו להיות במעמד ומצב ד״ידבנו לבו״ – יבנה **הנ״ל** משכן ומקדש להקב״ה, ובאופן שעל-ידי-זה יהי׳ הענין ד״ושכנתי בתוכם״ – לשון רבים, כלומר שיהודי הנ״ל בונה משכן ומקדש לא רק עבורו, אלא עבור כל בני ישראל, כולל – עבור זה שהשפיע ופעל עליו להיות במעמד ומצב ד״ידבנו לבו״.

ו. וזוהי ההוראה בנוגע לפועל – להוסיף בכל הענינים דהפצת המעיינות, הפצת התורה ומצוותי׳ והפצת היהדות חוצה, שעל-ידי-זה פועלים על כל אחד ואחת מישראל לעשות משכן ומקדש לו יתברך.

ויש לומר שזהו אחד הטעמים על גודל ההשתדלות וה״שטורעם״ וכו׳ דכ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו אודות כללות הענין דהפצת המעיינות, התורה ומצוותי׳ והיהדות חוצה – מכיון שעל-ידי-זה פועלים שעוד יהודי ועוד יהודי יעשה משכן ומקדש לו יתברך,

ועל-ידי-זה ממהרים ומזרזים את בנין בית המקדש השלישי (״מקדש דאיקרי משכן״), ״מקדש אדנ-י כוננו ידיך״, בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, שאז יוצאים כל בני ישראל מהגלות – ״קהל גדול ישובו הנה״, ו״כספם וזהבם אתם״, ובאים לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש השלישי – ״מקדש אדנ-י כוננו ידיך״,

במהרה בימינו ממש – ״ארו עם עני שמיא״ (שאז מתבטלת השאלה ד״תחומין״ בקשר ליום השבת, כמדובר כמה פעמים), למטה מעשרה טפחים, ו״שמחת עולם על ראשם״.

לוח שבועי

שבוע פרשת תרומה – תצוה

	זריחה		סוף זמן קריאת שמע		חצות היום והלילה		שקיעה		זמני השבת		
	תל אביב	ניו יורק	תל אביב	ניו יורק	תל אביב	ניו יורק	תל אביב	ניו יורק		כניסה	יציאה
יום שישי, ג' אדר	6:10	6:32	9:01	9:20	11:53	12:08	5:36	5:45	ירושלים	4:55	6:12
שבת קודש, ד' אדר	6:09	6:30	9:01	9:19	11:53	12:08	5:37	5:46	תל אביב	5:15	6:14
יום ראשון, ה' אדר	6:08	6:29	9:00	9:18	11:53	12:08	5:38	5:47	חיפה	5:05	6:12
יום שני, ו' אדר	6:06	6:27	8:59	9:17	11:53	12:08	5:39	5:48	ניו יורק	5:27	6:26
יום שלישי, ז' אדר	6:05	6:26	8:59	9:16	11:52	12:07	5:40	5:49	פריז	6:12	7:19
יום רביעי, ח' אדר	6:04	6:24	8:58	9:16	11:52	12:07	5:40	5:50	לונדון	5:19	6:28
יום חמישי, ט' אדר	6:03	6:22	8:57	9:15	11:52	12:07	5:41	5:51	מוסקווה	5:41	6:56

הזמנים מתייחסים למרכז הארץ. באזורי ההרים והעמקים עשויים להיות שינויים עד מספר דקות.

כל הזמנים לפי שעון חורף.

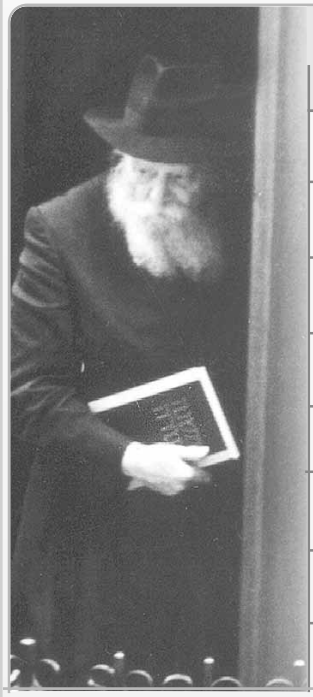

מורה שיעור ללימוד הרמב"ם היומי

יום	ג' פרקים	פרק א'	ספר המצוות
שישי ג' אדר	הלכות חובל ומזיק פרק ד-ו.	הל' נחלות פרק י.	מ"ע רלו.
שבת קודש ד' אדר	פרק ז-ח. הלכות רוצח ושמירת נפש.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק יא.	מ"ע רלו. מל"ת רפט. רצו [רצה].
ראשון ה' אדר	פרק ב-ד.	פתח פיך וגו'. ספר שופטים והוא ספר ארבעה עשר.. הל' סנהדרין.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רכה. מל"ת רצה [רצו]. רצב.
שני ו' אדר	פרק ה-ז.	פרק ב.	מ"ע רמז. מל"ת רצג. רצז. מ"ע קפב.
שלישי ז' אדר	פרק ח-י.	פרק ג.	מ"ע קפא. מל"ת שט. רחצ. מ"ע קפד.
רביעי ח' אדר	פרק יא-יג.	פרק ד.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.
חמישי ט' אדר	ראשית חכמה וגו'. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. הלכות מכירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ה.	מ"ע רמה.
שישי י' אדר	פרק ד-ו.	פרק ו.	מ"ע רמה.

חודש של מזל ושמחה

חודש אדר בו "בריא מזלי" של עם ישראל, ובו מתבטלים כל העניינים הבלתי רצויים. זהו הזמן בו יתהפכו כל העניינים לטובה, וזה הזמן להפוך את העולם ולגלות בו את בשורת הגאולה

מ שנכנס אדר מרבים בשמחה, זהו הפתגם השגור והידוע בפי כל. לא כולם מתבוננים במשמעות שלו, אך לשיר ולרקוד זה תמיד טוב. אולם בתורתו של הרבי אנו מוצאים התייחסות למאמר נוסף, שאף נקבע בהלכה, כי חודש אדר הוא החודש בו "בריא מזלי"ה" של כל יהודי בפרט, ושל עם ישראל בכלל.

כולנו לומדים את שיחות הרבי מה"מ שליט"א מחודש אדר תשנ"ב, וכאשר עומדים בתחילתו של חודש אדר, עולים ונזכרים, הביטויים המופלאים שנאמרו בשיחות אלו. מאותם ימים למדנו את המעלה וההפלאה של החודש בו הופכים את כל העניינים לרצויים.

כמו תמיד, מה שנאמר בשיחות, לא רק שממשיך להיות רלוונטי, אלא שככל שחולפות השנים, נדמה שמשמעות דבריו של הרבי, הופכת להיות יותר ויותר אקטואלית. כיום נראה כי הדברים נאמרו בדיוק עבור הזמן והמצב הנוכחיים. חודש בו המזל בריא, כאשר המזל של יהודי, מבאר הרבי, הוא למעלה מן הטבע, למעלה מכל ענייני המזלות, שהרי "אין להם מזל לישראל", ה"אין" הוא המזל של עם ישראל. ומתי היינו צריכים להגיע לדרגא כזו, יותר מימים אלו?

דווקא כאשר על פי דרך הטבע, על פי טעם ודעת, וגם על פי מהלך הדברים בעולם, לא תמיד יש סיבה לאופטימיות, כאשר נראה לעיתים כי הכל הולך בכיוון לא נכון, עלינו לזכור כי המזל שלנו, הוא למעלה מכל עניין המזלות, למעלה מגדרי העולם, ולכן גם אם בתוך גדרי העולם קשה למצוא מקום לאופטימיות, הרי שבכחו של אותו מזל, זה שלמעלה מכל גדר והגבלה, מזלו של עם ישראל, להתגבר, להיות בריא.

בימים של חודש אדר מתבטלים כל העניינים הבלתי רצויים. אנו יודעים ובטוחים כי זהו בדיוק ייחודו של ה"מזל" של עם ישראל. כאשר נמצאים מעל לגדרי העולם, הרי הידיעה כי הולך להתרחש משהו שחורג מהפרשנויות המפוכחות על העתיד, ידיעה זו אינה מופרכת, אלא מתקבלת כעובדה מוגמרת.

דברים אלו נכונים כמובן בעניין העיקרי, התגלות הגאולה ומלך המשיח. גם כאן לא תמיד ניתן לראות, כאשר מצויים בתוך ובשליטת ענייני העולם, את מה שמתחולל באמת. העובדה כי אנו בזמן השיא של ימות המשיח, ההכרזה כי השליחות והעבודה היחידים הם פקיחת העיניים וקבלת פני משיח, אינה מסתדרת בהכרח עם התפיסה המקובלת של המציאות, כאשר גם ההעלם וההסתר תורמים את חלקם.

אנו יודעים כי עלינו להרבות בשמחה, להיות בטוחים בבשורת הגאולה, ומכח ביטחון זה לשמוח עוד ועוד. חודש אדר, החודש בו נולד משה רבינו, מושיען של ישראל, אשר לידתו מכפרת על כל עניין שנראה אחרת, ולכן הוא נקבע לחודש של ששון ושמחה. השמחה והגאולה הן עניין אחד, וכאשר מרבים בשמחה חיים ומפרסמים את בשורת הגאולה.

לכן, כבר בתחילת החודש, מתוך שמחה בלי גבול, נזכור ש"בריא מזלי", ע"י קיום כל הוראותיו ועניניו של הרבי מה"מ, ועד להוראה העיקרית – להכין את עצמו והעולם כולו לגאולה, ואז נכריז ונשיר

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

כ"ק אדמו"ר הזקן

ויקחו לי תרומה (ריש פרשתנו)

"ויקחו **לי**", כלומר "(יקחו) אותי". ו"תרומה" אותיות "תורה-מ", רמז לתורה שניתנה במ' יום. ולכאורה, הי' צריך לומר "ויקחו לי (אותי), **ו**(גם) תרומה" (תורה), בוא"ו המוסיף? אלא, כי על-ידי שנתן לנו את תורתו, הלביש בה רצונו וחכמתו ית' המיוחדים במהותו ועצמותו ית' בתכלית היחוד, והרי זה כאילו נתן לנו את עצמו כביכול, "ויקחו לי, אותי". ולכן לא נאמר "**ו**-תרומה", כי כולא חד.

(תניא פרק מ"ז)

כ"ק אדמו"ר האמצעי

בחינת "המן" בקדושה היינו כמו ויגבה לבו בדרכי ה'. וכמאמר רז"ל שצריך שיהיו עיניו למטה ולבו למעלה. פירוש, עינים הן בבחינת החכמה, ועיניו למטה הוא הביטול האמיתי דחכמה שבמוח, כח-מה. ולבו למעלה, כי אם לא "יגבה לבו" להיות עולה למעלה כו' לא יוכל לעבוד ה' מצד שפלות עצמותו באומרו מי אנכי כו'. ועל-כן צריך חזוק והגבהת הלב, לעורר בחינת התשוקה והצמאון, שיגבה לבו בהרגשת האור והחיות כו'.

(שערי אורה', שער הפורים ע' סב, א)

כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

גביעיה כפתריה ופרחיה (כה, לא)

ששת קני המנורה – הם כנגד "ששים המה מלכות" (שה"ש ו), ששים מסכתות הש"ס, כדרשת חז"ל (במדב"ר פי"ח) על הכתוב. הכפתורים והפרחים – כנגד "הפילגשים והעלמות" (שבהמשך הכתוב), דהיינו, כהמשך הדרשה, הברייתות והמימרות. ולפי-זה, הגביעים – יש לומר שרומזים לפנימיות התורה, שהרי בגביעים שותים יין, ו"יין" רומז לפנימיות התורה, "יינה של תורה" (וכהרמז הידוע: "נכנס יין – יצא סוד").

(אור התורה' פרשתנו ע' א'תצא)

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח)

"בתוכם" – בתוך כל אחד ואחד מישראל. ולהבין מהו ענין המקדש בעבודת כאו"א מישראל, הנה קרשי המשכן הוא יראה-תתאה, שהוא עיקר הקיום כמו הקרשים. והיריעות, מלשון ריעות ואהבה וחיבה, הוא החיבור דאהבה-רבה ואהבת-עולם, וכן יריעות הוא מלשון ריעות וחיבור, וקאי על המצוות שעל-ידם מתחבר לרצון-העליון. ומשכן ואוהל הוא תורה-שבכתב תורה-שבעל-פה, וכן הארון והלוחות הוא התורה. ובית-הכנסת נקרא גם-כן מקדש מעט. והקרבנות, הוא הקרבת הבהמה, בירור נפש הבהמית שבאדם, שהוא עיקר העבודה. ומזבח הפנימי והחיצון בעבודה, הוא פנימית הלב וחיצוניות הלב.

(ספר המאמרים' תרל"ב ח"א ע' סז)

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

מאת כל איש גו' **תקחו את תרומתי** (ריש פרשתנו)

"**איש**" מורה על הגבורה, "כאיש גבורתו", והיינו הגבורה לעמוד נגד כל מונע ומעכב, שבזה נשבר חומריות וגסות נפש-הבהמית, דכל מניעה ועיכוב הוא מנפש-הבהמית, ועל-ידי שעומד נגד כל מונע נשבר חומריותו, וגם להתגבר עליו להכניעו ולפעול בו הביטול. ועל-ידי בירור נפש-הבהמית, "איש"– זוכה ל"**תרומתי**", גילוי אור התורה ("תרומה" אותיות תורה-מ) בנפש-הבהמית.

(המשך תער"ב' ח"ב ע' תתפד)

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח)

"בתוכם" – "בתוך כל אחד ואחד מישראל". שבכל-אחד-ואחד מישראל תוכיות נקודת פנימית לבבו הוא מקדש לשבתו ית'. והנה, מקום המקדש גם בזמן הגלות והשימום – קדוש הוא. וכדאיתא בשמות-רבה פ"ב: "אמר רב אחא לעולם אין השכינה זזה מכותל המערבי" – וכל ענין השימום הוא בהבנינים. וכן הוא גם במקדש הפרטי שבכל-אחד-ואחד מישראל, דהיסוד הוא שלם זך וטהור וכמ"ש "אני ישנה ולבי ער", ואיתא במדרש-רבה: "אני ישנה מן המצוות ולבי ער לגמילות חסדים, אני ישנה מן הצדקות ולבי ער לעשותן", דכל ענין השימום, ר"ל, שישנו בישראל הוא רק בדוגמת הבנינים שמחוץ ליסוד, אבל היסוד דמקדש הפרטי הוא בקדושתו.

(היום יום' כא תמוז)

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

זהב וכסף ונחושת (ריש פרשתנו)

הטעם לכך ש"זהב" הוא הראשון מנדבות המשכן הוא – כי זה נוגע במיוחד להענין ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שכן, הכח לפעול "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" בא על-ידי **יהודי**, כי גם בהיותו למטה הוא "עליונים", בדרגת "זהב".

(משיחות ש"פ תרומה ה'תשנ"ב)

פתגם השבוע בענייני גאולה

ויהי רצון, שההוספה וריבוי בשמחה – תפרוץ כבר . . את הגדרים של הרגע האחרון בגלות, באופן שייעשה הרגע הראשון של הגאולה, שבאה ע"י מעשינו ועבודתינו בכלל, ובפרט מתוך שמחה, ובמיוחד – ע"י עבודתן של נשים צדקניות שבישראל, שבזכותן תבוא הגאולה (כפי שהי' בגאולת מצרים), ובפרט נשים צדקניות שנספו – ל"ע – על קידוש השם, רח"ל... ויהי רצון שזה יהי' המקרה האחרון כגון זה, ושל ענין הפטירה בכלל. ומכאן ולהבא יהי' רק אריכות ימים ושנים טובות לכאו"א מישראל ולכלל ישראל אנשים נשים וטף, מתוך בריאות . . בריאות בגשמיות וברוחניות.

(משיחות ש"פ תרומה ה'תשנ"ב)

אדר - נצחון היהודים והיהדות

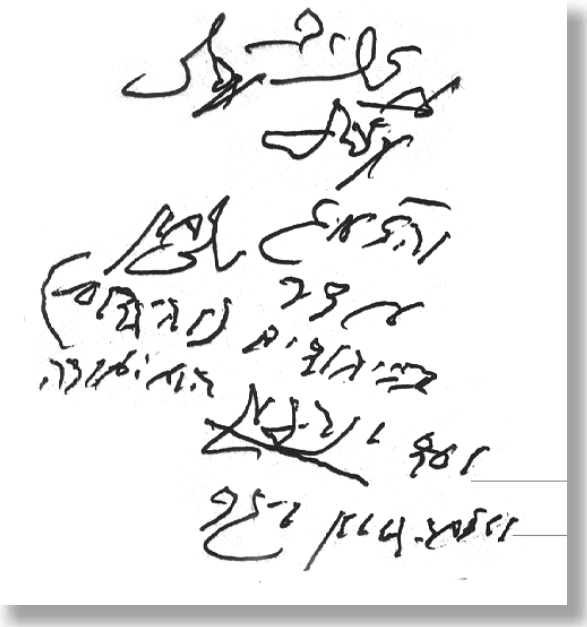

מענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בקשר לימי הפורים:

אזכיר
עוה"פ [עוד הפעם] עה"צ
והזמ"ג
אדר נצחון
דהיהודים (והיהדות)
ועד ונהפוך הוא: אורה
ושמחה וששון
ויקר

יש לי אות בספר התורה של ילדי ישראל

אות • לבריאות

ספר התורה של ילדי ישראל | ת.ד. 8 כפר חב"ד 60840 | 03-9607358 | www.kidstorah.org

מוכנים? מוכנים!

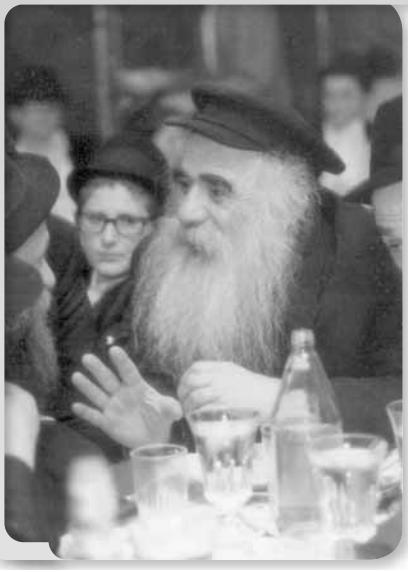

מאת הרב חיים לוי-יצחק גינזבורג
משפיע בישיבת תות"ל המרכזית – כפר חב"ד

העובדה שבדורנו זה יכול יהודי לעמוד בתוקף ללא שום התחשבות בעולם ובגלות, נובעת מכך שבדורנו זה, "דור השביעי" - ישנו משיח (כך, בפשטות!) שעניינו הוא "יהודה". שבתחילה הוא בא ומקבל סיוע ונתינת-כוח מ"יוסף שבדורנו". אבל דווקא אצלו ניתן הכוח והאפשרות לכל יהודי להיות למעלה לגמרי מכל הכללים של העולם והגלות ולהגיע אל הגאולה האמיתית והשלימה

חיבור והשלמה

עומדים אנו בפתיחה ובכניסה לחודש אדר, החודש אשר נהפך לשמחה, בו מצווים אנו ועומדים להרבות בשמחה. וכפי הדגשת הרבי מלך המשיח שליט"א בדבר-מלכות לפרשת תרומה שהשמחה צריכה להתבטא הן ב"פקודי ה' ישרים משמחי לב" וגם ובמיוחד שמחה בפועל ובפשטות, עד בניגונים ובריקודים. ושמחה זו, אומר הרבי, היא לא רק הכלי לכל ענייני ברכה ושמחה, אלא היא כוללת בתוכה והופכת גם את כל העניינים הבלתי רצויים לשמחה ולטוב.

בשנת תשנ"ב לא זכינו לשמוע שיחה מהרבי בחג הפורים, שהוא נקודת המרכז של חודש אדר. אבל "דער רבי האט אלץ באווארנט", הרבי דאג לכל והבהיר את הכל מראש – שמענו שיחה מופלאה, בשבת פרשת "ויגש אליו יהודה" תשנ"ב.

בפרשה זו מתואר ומודגש היחס בין יוסף לבין יהודה. שבתחילה יהודה ניגש ליוסף, כי בתחילה הוא זקוק ליוסף ומקבל מיוסף. אבל בסופו של דבר מגיעים למצב המתואר בהפטרת השבת, חיבור "עץ אפרים" (יוסף) ו"עץ יהודה", עד "והיו לאחדים בידך". "ומלך אחד יהיה לכולם", ואותו מלך יהיה דווקא מיהודה, "ועבדי **דוד** מלך עליהם", "**ודוד** עבדי נשיא להם לעולם".

וכמבואר בארוכה בדרושי רבותינו נשיאינו לפרשה זו מעלותיו הנפלאות של יוסף ומעלותיו הנפלאות של יהודה, וכיצד על-ידי שבתחילה יהודה ניגש ליוסף ומקבל מיוסף, מגיעים למצב ששניהם מתאחדים, "והיו לאחדים כאחד" בראשות דוד שהוא משבט יהודה.

אם חשב מישהו שהקשר בין "יוסף ויהודה האמורים בפרשה" ל"יוסף ויהודה" שבדורנו, הרבי הריי"צ והרבי שליט"א, הוא דמיון של איזה חסיד נלהב – מבאר הרבי בדבר-מלכות שם במפורש שישנו "יוסף שבדורנו" – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ששמו הראשון יוסף, וישנו גם "יהודה" – משיח שיבוא בקרוב ממש. ובתחילה מקבל משיח את הסיוע והתוקף מיוסף שבדורנו (כשם שיהודה נזקק תחילה ליוסף בפרשת השבוע). אבל על ידי זה מתגלית מעלתו של יהודה, "ספירת המלכות", שבעצם היא למעלה הרבה גם מיוסף, ודווקא על-ידו ובאופן הנהגתו, שלא להתחשב כלל וכלל בטבע וגדרי העולם, "לא יכרע ולא ישתחוה" גם בהיותו עדיין בתוך העולם ובתוך הגלות – מגיעים לגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהיה "**ודוד** עבדי נשיא להם לעולם".

והרבי מבאר באותה שיחה מופלאה את הדוגמא להתנהגותו זו של "יהודה", כאשר הוא מתאר את רצון המן לעומת רצון מרדכי: "המן" טוען שצריך להתחשב בעולם ובגלות. אמנם חייבים לקיים את דברי השולחן-ערוך, אבל הגישה שלו היא התחשבות בחוקי הטבע, הנהגות העולם

ומצב הגלות.

לעומתו, טוען מרדכי, שיהודי "לא יכרע ולא ישתחוה" לשום עניין ולשום דבר. אצלו יש רק דבר אחד ו"אין עוד מלבדו". הוא "כופר בעבודה זרה" – ב"עבודה **שזרה לו**", בכל דבר שזר לנקודה האחת והיחידה – "אני **לא** נבראתי **אלא** לשמש את קוני.

הקב"ה נותן את הבחירה לכל יהודי, האם לנהוג כרצון המן, להתחשב בעולם ובגלות רחמנא ליצלן, או כרצון מרדכי, שלא להתחשב בזה כלל וכלל. ויש באפשרותו של כל יהודי "לעשות כרצון איש ואיש", כרצון מרדכי ("**איש** יהודי") והמן ("**איש** צר ואויב") גם יחד. כאשר גם בהיותו בתוך העולם והגלות (כרצון המן) הוא מתנהג בהנהגה שאינה מתחשבת כלל וכלל בעולם ובגלות (רצון מרדכי).

וזהו החילוק בין התוקף של יהודה לתוקף של יוסף: אמנם יוסף היה מושל ושולט בכל ארץ מצרים, אבל היה זה רק תוקף על-פי הכללים של העולם והגלות, שהרי פרעה מלך מצרים מינהו לכך, ועדיין נשאר מעליו, כמו שכתוב "רק הכסא אגדל ממך".

לעומתו, התוקף של יהודה היה ללא כל התחשבות במצב הדברים הטבעי: הוא ידע שיוסף הוא המושל המוחלט ובידו להענישו קשות עבור "חוצפתו" (לפני שידע שזהו יוסף הצדיק), ובכל זאת ניגש אליו עם כל התוקף וה"ברייטקייט", ללא קבלת רשות, ודיבר אליו קשות, ללא שום התחשבות בגדרי הטבע וגדרי העולם, ועד שאכן פעל את הצלת בנימין.

דווקא בכוח זה של יהודה, שלמעלה מיוסף, מחזיקים מעמד בתוקף הגלות. ועד שבתוקף זה דווקא מגיעים לגאולה האמיתית והשלימה, בה יהיה יהודה העיקר, כמו שכתוב בהפטרה: "ודוד עבדי נשיא להם לעולם".

בזה גופא, ממשיך הרבי, רואים את החידוש המיוחד של דורנו זה: אם בדורות הקודמים היו בכל זאת הגבלות חיצוניות, שלא הניחו ליהודי להתנהג במלוא התוקף מבלי להתחשב במאומה, הרי דווקא בדורנו זה רואים זאת בפועל ובמוחש [= אנו התרגלנו לזה כל-כך, עד שאיננו רואים בזה שום דבר מיוחד, אבל לאמיתו של דברי זהו פלא עצום]:

במשך **כל הדורות** הקודמים הציקו והעיקו הגויים ליהודים והפריעו להם במילוי שליחותם בעולם. ודווקא בדורנו זה רואים בפועל שאפילו אומות-העולם לא רק שאינם מפריעים, אלא אף מסייעים

פסק הדין המפורסם, מיד לאחר כ"ח ניסן תנש"א, כאשר רבנים מכל העולם פסקו כי הרבי הוא הוא מלך המשיח, ועליו לבוא ולגאול כבר את עם ישראל. ופסק-דין זה נשלח ונקרא בכל ציוני רבותינו נשיאנו (על-ידי שלוחי בתי דין רבני חב"ד מכל קצווי תבל, הרב דוד נחשון ור' אבי טאוב שיחיו), כאשר ישנם מהרבי במסע שמיימי זה הוראות ברורות ופתקי מענה, הדרכות ו"ת"ח ת"ח" על כל צעד ושעל.

ליהודים. והנהגה זו הולכת ומתפשטת גם במדינות שקודם לא היה המצב כך, כמו ברוסיה וסביבותי-ה. ועד שכיום יכול יהודי, בכל מקום שהוא בעולם, למלא את שליחותו בהפצת תורה ויהדות וחסידות ללא שום הפרעה. ואדרבה, מסייעים לו.

כל זה משום שקרובים אנו מאוד לגאולה, עד שהעולם כולו כבר מוכן לגאולה. כל שנותר הוא רק שיהודי יפקח את עיניו ויראה כיצד **העולם עצמו תובע ודורש** מיהודי שיעמוד כבר במעמד ומצב של הגאולה האמיתית והשלימה.

לשם כך, אומר הרבי, ישנה בתחילה נתינת הכח מ"יוסף שבדורנו" – הלא הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששמו הראשון יוסף, שממנו בא בתחילה הכוח והתוקף להיות במצב זה. ויחד עם זה, ישנו גם "יהודה", משיח שיבוא בקרוב ממש. שבא בתחילה בסיוע ונתינת-כוח מיוסף שבדורנו, אבל דווקא הוא ("יהודה") פועל את מלוא התוקף וה"ברייטקייט" שהם גם למעלה מכל הכללים וגדרי הגלות. ודווקא על-ידי הנהגה זו של יהודה מגיעים ל"ודוד עבדי נשיא להם לעולם" בגאולה האמיתית והשלימה. עד כאן תוכן השיחה בקיצור.

כלומר: גם בדורו של "יוסף שבדורנו" עדיין לא הייתה חירות מלאה ליהודים, להיות למעלה מכל הכללים של העולם והגלות. היו עדיין הפרעות מבחוץ, ואי-אפשר היה לנהוג בתוקף כל-כך מוחלט שלמעלה מכל מדידה והגבלה.

העובדה שבדורנו זה יכול יהודי לעמוד בתוקף ללא שום התחשבות בעולם ובגלות, נובעת מכך שבדורנו זה, "דור השביעי" – ישנו משיח (כך, בפשטות!) שעניינו הוא "יהודה". שבתחילה הוא בא ומקבל סיוע ונתינת-כוח מ"יוסף שבדורנו". אבל דווקא אצלו ניתן הכוח והאפשרות לכל יהודי להיות למעלה לגמרי מכל הכללים של העולם והגלות ולהגיע אל הגאולה האמיתית והשלימה.

כוחם של פסקי דין

בהזדמנויות קודמות עמדנו במסגרת זו על-פי המבואר בשיחות הקודש, כיצד רואים דווקא בדורנו זה את המשכת השכינה "למטה בארץ", יותר מבדורות הקודמים.

דווקא בדורנו ניתן להגיע ומגיעים בפועל, לכל מקום ומקום בפשטות. גם לנידחים והרחוקים ביותר, גם לתוך ה"רדיו", ה"מחשב", ה"ווידאו", ה"לויין", ה"אינטרנט" ודומיהם, מגיעים ופועלים ש**הם עצמם** ייהפכו להיות **מקור** של תורה, יהדות וחסידות. כך שגם מי שמסתתר מאחורי חומות עבות של אבן וברזל ומדבריות ציה, ומי שסוגר עצמו בחדר לפנים מחדר – כשהוא פותח "מכשיר" בחדרו פנימה, מגיעים גם אליו **ה"מעיינות" עצמם** ופועלים בו את פעולתם.

דווקא בדורנו אנו עדים לכך שגם "חיצוניות" כה מגושמת, כמו: שלטי חוצות, סטיקרים וגימיקים למיניהם – משמשים להפצת בשורת הגאולה והגואל וביטוי הענינים היותר פנימיים ועצמיים של תורת החסידות.

דווקא בדורנו אנו עדים לבירורה של "קליפת הדמוקרטיה", שבאה מן "המהפיכה הצרפתית". עד שגם צרפת עצמה הופכת להיות **מקור** של יהדות וחסידות, כדוגמת "770", "צרפת" בגימטריא "770". ועד שעתה נעשה ההתגברות של צרפת והנפילה של רוסיה, ההיפך ממה שהיה בזמן רבינו הזקן, כמבואר בארוכה בדבר-מלכות לפרשת וישב.

נקודה נוספת בעניין זה ניתן לראות באופן ההסתכלות של יהודים על פסקי-דין התורה ומעשי המצוות, שהרבי חולל בזה מהפך ממש בכל התפיסה ובכל החוגים:

אם פעם, כאשר הייתה מתרחשת פריצה או גניבה ידעו שצריך לקנות סורגים ולחזק את ה"אבטחה" הגשמית בלבד – הרי שכיום **טבעי ופשוט בכל החוגים** שצריך לכל לראש לבדוק את התפילין והמזוזות וכדומה. ומובן ומתקבל בפשטות אצל יהודים שהוספה בתורה ובמצוות היא זו שתביא גם את השפע בכל המצטרך גם בגשמיות – נקודה שהרבי לא פוסק מלהדגיש בכל השיחות ובמיוחד באגרות-קודש.

כיום, הדבר נכנס ומתקבל כדבר טבעי בכל החוגים, עד שאפילו בתחתון שאין למטה הימנו (כגון אותם המונחים כל כולם בספורט) מונח בפשטות שפירסום אודות משיח יביא להם את הניצחון.

אם פעם לא היו מודעים די לכוחו של פסק-דין של רבנים ומורי-הוראה בישראל, "כח התורה" שניתן להם שכאשר יפסקו "כן יקום" – הרי הרבי הכניס זאת בעולם, עד שהדבר הפך לדבר פשוט, טבעי ומובן. הרבי תובע מן הרבנים שוב ושוב להתייחס לכל נושא שבעולם ולפסוק את ההלכה בפועל. הרבי מצביע בכל פעם מחדש כיצד פסק-דין של הרבנים פעל ופועל בתוך גדרי העולם, עד שהוא **משנה את המציאות הגשמית כפשוטה** שתהיה בהתאם להוראות התורה. ובפרט בבואנו מפרשת משפטים, כשהרבי מדבר בדבר-מלכות על פסקי הרבנים שהגיע זמן הגאולה וישנו כבר "בחזקת שהוא משיח" ועד "הרי זה משיח בוודאי", שפסקי דין אלו פעלו בעולם עד שהעולם מצד עצמו כבר מגיע להכרה שצריך להתחיל בפירוק הנשק, "וכתתו חרבותם לאתים".

נכון, הדבר כבר מופיע בשולחן-ערוך ובמדרשי חז"ל על הפסוק "לא-ל גומר עלי", שהתורה היא בעלת-הבית על כל מה שקורה בעולם. כאשר התורה פוסקת, משתנה טבע העולם בהתאם לפסק התורה. ועד שיש לעניין זה השלכות בהלכה למעשה בכמה דינים.

אבל בעולם, ובקרב יהודים סתם, גם יהודים יראים ושלמים ביותר, לא היה זה היחס הטבעי והרגיל לפסק-דין של רבנים. 'עם כל הכבוד', טענו, אין זה עניינם של רבנים לחוות דעה בנושאים שאינם בתחומם, ודי להם שיעסקו בתורה ויפסקו הלכות בדברים ששואלים אותם.

הרבי חידש, והכניס זאת היטב היטב בתוך העולם, שיש לתורה מה לומר בכל נושא ונושא ובכל דבר ודבר, וכפסק התורה "כן יקום", בכל תחום ובכל נושא. אפילו בנושאים אישיים ופרטיים שולח הרבי לשאול ולקבל את עצת וחוות-דעת הרבנים. ומדגיש שכאשר הרבנים פוסקים את הדין, יש לזה כוח ותוקף לפעול בעולם ולשנות ולהתאים את מציאות העולם שיהיה בהתאם לפסק-דין התורה.

עד לפסק-הדין שנערך ונחתם (כמדומני לראשונה) במוצאי-שבת פרשת ויגש תשמ"ז, על-ידי הרבנים, ובראשם רבני השכונה בראשות הרב יהודה-קלמן מארלאו – שכבר הגיע זמן הגאולה והגאולה צריכה להיות בפועל ממש!

פסק-דין זה הוקרא לפני הרבי בעשרה בטבת של אותה שנה (ראה פרטים וצילומים מפסקי הדין בדבר-מלכות עם פיענוחים עמוד 599 ואילך). ומלבד הברכה שהרבי ענה בשעה מעשה, הרבי זירז ועורר על כך שוב ושוב בהזדמנויות שונות, והראה מפעם לפעם כיצד פסק-דין זה פעל את פעולתו בעולם בפרטים רבים (אף כי עדיין לא בשלימות) והדברים משתנים בעולם לצדק וליושר ולטוב **בגלל פסק-דין זה**.

מאז מתמקדים פסקי-הדין יותר ויותר בעניין זה ש"הגיע זמן הגאולה" על פי עדותו של נשיא הדור שכלו כל הקיצין וכבר עשו תשובה **בשלימות**, ועתה אין הדבר תלוי בתשובה, אלא אך ורק בהקב"ה שצריך להביא את הגאולה בפועל ממש תיכף ומיד ממש. עד לפסק-הדין המפורסם, מיד לאחר כ"ח ניסן ה'תנש"א, כאשר רבנים מכל העולם פסקו כי הרבי הוא הוא מלך המשיח, ועליו לבוא ולגאול כבר את עם ישראל. ופסק-דין זה נשלח ונקרא בכל ציוני רבותינו נשיאנו (על-ידי שלוחי בתי דין רבני חב"ד מכל קצווי תבל, הרב דוד נחשון ור' אבי טאוב שיחיו), כאשר ישנם מהרבי במסע שמיימי זה הוראות ברורות ופתקי מענה, הדרכות ו"ת"ח ת"ח" על כל צעד ושעל.

בהזדמנות (ש"פ משפטים תשנ"ב) מתייחס הרבי לאותו פסק-דין הקובע כי הגיע זמן הגאולה וישנו כבר ה"מלך מבית דוד", "בחזקת שהוא משיח" ועד ל"משיח בודאי", ומראה כיצד פעל ופועל פסק זה בתוך גדרי העולם, ומביא לפירוק הנשק של המעצמות, שזהו מפעולותיו של מלך המשיח.

לאחר-מכן פסק-הדין שהוקרא ב-770 בי"א ניסן ה'תשנ"ב על-ידי הגאון ר' פנחס הירשפרונג.

ובשמחת תורה תשנ"ג נכנסו הרבנים לרבי עם פסק-דין, שנתקבל על ידי הרבי בשמחה ובנחת-רוח ובעניית "אמן". ומאז אכן התחיל העידוד הנמרץ, באופן הכי גלוי והכי פומבי, עד לעיני כל העולם כולו, של שירת והכרזת "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד"!

ועד לפסק-הדין בשנים האחרונות, הקובע את העובדה שהרבי הוא נביא וחייבים לשמוע בקולו מן התורה, יחד עם העובדה שהוא המלך המשיח וצריך לבוא ולגאול את כולנו תיכף ומיד.

התעוררות מחודשת

בשבועות האחרונים הייתה התעוררות מחודשת בעניין זה. כמה וכמה רבנים פוסקי הלכות נאספו בבית הכנסת של מרן הבית יוסף, סמוך לציון שלו ושל האר"י החי, וערכו פסק דין נוסף, המדגיש את העובדה שהרבי קובע בבירור כי אכן ישראל כבר עשו תשובה **בשלימות**, ועתה אין הדבר תלוי בתשובה אלא אך ורק בהקב"ה. ולכן הוא צריך להביא את הגאולה בפועל ממש, שהרי משהגיע הזמן "לא עיכבן אפילו כהרף עין" [וכאן המקום להזכיר ולעורר שוב, שכל מי שביכולתו להחתים רב נוסף על פסק-דין זה, הקובע ופועל בעולם – בוודאי שעליו לעשות הכל שאכן כך יהיה. וחשוב ונחוץ להשקיע בזה הרבה כוחות ומשאבים].

כל זה מדגיש עוד יותר כיצד הרבי הוא "יהודה שבדורנו", "משיח שיבוא בקרוב ממש", שבא בתחילה בסיוע ונתינת-כוח מיוסף שבדורנו, אבל דווקא הוא ("יהודה") פועל את מלוא התוקף וה"ברייטקייט" שהם גם למעלה מכל הכללים וגדרי הגלות. ודווקא על-ידי הנהגה זו של יהודה מגיעים ל"ודוד עבדי נשיא להם לעולם" בגאולה האמיתית והשלימה. הרבי הוא הפועל באופן שלמעלה מכל דרכי הטבע והעולם, ואת זאת גופא הוא מכניס **בתוך** גדרי הטבע והעולם.

מוטלת עלינו האחריות ללכת בדרכו ובכוחו של "יהודה", מבלי להתפעל משום דבר ומבלי להתחשב במאומה – ב"דבר היחיד שנותר בעבודת השליחות – קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש". והנהגה זו היא המביאה את התגלותו לעין-כל של הרבי מלך המשיח שליט"א תיכף ומיד ממש, בגאולה האמיתית והשלימה.

"יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד"!

לא, זו לא טעות!

הרכב חנה במגרש הראשון אליו הגענו בטעות. חזרנו לשם אפוא וביקשנו להיכנס אל הרכב. בדיוק אז יצא הבוס לעברינו ואמר לנו ישירות: "חבר'ה אתם מוכרחים לומר לי אבל באמת מי שלח אתכם? מה חיפשתם פה בכלל? למה שתגיעו למגרש המכוניות שלי בצהריי יום שישי ודווקא בשבוע הזה ולא בשבוע שעבר או לפני שבועיים?"

מאת נתן אברהם

כל תמים או אברך שמתעסק ב'מבצעים', יודע לספר כי במקרים רבים הרגיש במוחש שהוא אינו פועל מכוחו אלא בכוחו של המשלח – הרבי מלך המשיח. תחושה זו באה לידי ביטוי לא פעם כשאנו נשאלים שאלות סבוכות וקנטרניות שלא חשבנו עליהן מעולם, וראה זה פלא, מפינו יוצאת תשובה קולעת, ברורה והולמת, ואנו יודעים בברור שמישהו שם את התשובה הזו בפינו.

בקרב תלמידי התמימים מסתובבים סיפורי נשמות רבים, השגחות פרטיות וניסים גלויים שאירעו במהלך ה'מבצעים', בייחוד במבצע תפילין.

השבוע נזדמן לי לשהות בחברתם של מספר תמימים ב'בית חיינו' שחזרו משליחות קצרה בשיקאגו. עיניהם הנוצצות ופניהם מלאי ההבעה העידו כי דבר חשוב בפיהם – ולא התאכזבתי. מסתבר שהם עצמם עדיין לא התאוששו מסיפור מבצעים מרגש ומפעים שחוו ביום שישי, כמה שעות לפני שבת, כאשר יצאו לרחובה של עיר כדי לזכות יהודים במצוות הרבי בהנחת תפילין.

•

"היה זה ביום חמישי י"א בשבט, יצאנו כמה מתלמידי התמימים הנמצאים ב-770 בנסיעה לכיוון שיקאגו בכדי להשתתף בחגיגת הכנסת ספר תורה ב'משיח סנטר' שאמורה הייתה להתקיים ביום ראשון, ליל

הרב אברהם פיין עם ספר התורה

ט"ו בשבט. את ספר התורה כתב השליח הרב **אברהם פיין**, לעילוי נשמת בנו שנפטר בדמי ימיו. יצאנו בשעות אחר הצהריים של יום חמישי והגענו לשיקאגו בשעת בוקר, שם פנינו היישר למקווה המקומי ומשם לתפילת שחרית ב'משיח סנטר'. כשסיימנו את התפילה, פנינו לסעוד בצוותא את סעודת הבוקר בביתו של אחד משלוחי הרבי מלך המשיח בקסול שבהודו, הרב יואל כפלין. מכיוון שבעונה זו של השנה אין תיירות בקסול, הוא מתגורר בשיקאגו עד העונה הבאה.

משהסתיימה ארוחת הבוקר שהפכה למעין התוועדות מלבבת, ביקשנו לצאת למבצע תפילין ולנצל את יום שישי. תרנו אחר מקום בו נוכל למצוא יהודים. בשיקאגו, שלא כמו בישראל, ניו-יורק או קליפורניה, אין יהודים במספרים גדולים כל-כך כמו גם בריכוזים ידועים, לכן פנינו אל הרב אברהם פיין שפועל עם יהודי האזור כדי שיכוון אותנו למקום בו נמצאים יהודים איתם הוא פועל באופן תדיר. מהר מאוד קיבלנו כתובת של גראז' מכוניות שמנהלו הנו יהודי.

שם הרחוב אליו הפנה אותנו, היה 'סיסרו' והכתובת המדויקת הייתה בית שמספרו 3600. הוא העריך שהנסיעה לשם תארך בסביבות עשרים דקות. כשאמרנו לו שיש באמתחתנו מכשיר ג'י.פי.אס נחה דעתו והוסיף ששמו של מנהל הגראז' הוא אברהם הורביץ, והוא בוודאי ישמח לפגוש אותנו שכן לבו חם ליהדות.

יצאנו לדרך לעבר הכתובת שקיבלנו, ומצאנו אותו די מהר. כשהגענו אל המקום, ראינו רחבה גדולה של מכוניות, והגענו למסקנה שזה המקום אליו נשלחנו. נכנסנו פנימה בעודנו מחנים את הרכב בפנים.

כשיצאנו מהמכונית הגיע לעברנו אחד מעובדי המקום, גוי ממוצא מקסיקני, ושאלנו אותו אם אבי נמצא? גבותיו הורמו לאות פליאה, והוא אמר שאינו מכיר שם של אדם כזה במגרש המכוניות. לתומנו חשבנו שלמנהל המקום היהודי יש גם שם מסחרי גוי, דבר שנפוץ בחוץ לארץ. שאלנו

אותו אפוא אם בעל הבית הוא ממוצא יהודי? משהשיב בחיוב, אמרנו שלאיש הזה אנחנו מתכוונים, והוא כיוון אותנו אל משרדו של הבוס.

מאושרים ושמחים נכנסנו אל המשרד ופגשנו בשלושה אנשים; מנהל החברה ושניים נוספים.

היססנו למי מהם לפנות. פניו של מי שישב בכסא המנהלים לא היו כפני יהודי; עיניו היו כחולות ושערו שיבה. דמותו הייתה רחוקה מלהיראות כשל יהודי מהשורה. לאחר כמה רגעים של תהייה והיסוס, העזנו ושאלנו אם הוא יהודי. שמחנו כשהשיב בחיוב.

"מה אתם מבקשים?" שאל אותנו.

ענינו לו שבאנו להניח עימו תפילין.

נוכח דברינו הוא היה נראה מופתע.

"באתם לקנות מכונית?" שאל בסוג של תמיהה ותהייה, לפשר הצעירים הדתיים שנטפלו אליו.

"לא, לא לשם קניית מכונית הגענו אליך", ענינו לו והיינו בטוחים נוכח תגובותיו שהוא שוקל כיצד לגרום לנו לצאת ממשרדו כמה שיותר מהר. ראינו שהוא ממש התבלבל משאלתנו.

משהתפתחה שיחה קלה, סיפר לנו שהוא לא הניח תפילין מאז חגגו לו הוריו מסיבת בר המצווה, והוא תהה בקול רם, למה דווקא עכשיו 'ישבור' את ההפסקה הארוכה הזאת מהנחת התפילין ההיא.

המנהל סיפר לנו שמגרש המכוניות הזה הוקם כבר לפני שבעים וחמש שנה על ידי סבו, ועבר בירושה לאביו וממנו אליו. לאחר מונולוג ארוך ומרגש של היסטוריה משפחתית מרתקת, שאלאותנו "תגידו, מי שלח אתכם לפה?" אנחנו ענינו בפשטות "אבי" כשאנו מתכוונים לשליח אבי פיין. הוא כיווץ את עיניו בפליאה ואמר: "מי? אברהם הורביץ? המתחרה ממול?"

הרגשנו שזה סוג שאלה שבעצם הוא מבקש שנשכנע אותו.

למען האמת, אלו היו רגעים מבלבלים ומביכים למדי. היו רגעים שחשבנו שהוא רק רוצה שנצא ממשרדו, ומאידך היו גם רגעים שהרגשנו שהוא כן רוצה שנשאר ושנוסיף לענות לו על שאלותיו ולשוחח עימו. סיטואציה מוזרה למדי, אך מוכרת ב'מבצעים'. תוך כדי הדברים הוא אף שאל אם באנו כדי לקבל ממנו כסף.

משהו בקולו היה מהוסס. הרגשנו שהוא הותיר בפנינו פתח לשכנעו, ובסדק הצר הזה נכנסנו. לא רצינו לוותר. לאחר שיג ושיח קצר אמר: "אם תשכנעו את שני העובדים הנוספים שלי, שאף הם יהודים, גם אני יסכים להצטרף אליהם ולהניח".

הרגשנו שמתחוללת בתוכו מלחמה עזה. הוא רצה ולא רצה להניח תפילין, וכל העת כמו נתן לנו הזדמנות להמשיך לנסות לשכנעו, ולכן הוא גם לא מבקש מאתנו לצאת ממשרדו, למרות שחזותו החיצונית מעידה שהוא רחוק לגמרי מעניינים של תורה ומצוות.

עובדיו שהיו יהודים צעירים ממנו בהרבה, כולם עם שמות יהודיים מובהקים, הגיבו אף הם בציניות, וסיפרו שבכמה סיטואציות בחייהם התבקשו להניח תפילין ולשלם על זה כסף... לא ויתרנו להם בקלות. החלטנו שאם אנחנו כבר כאן, נלך עד הסוף במאמצי השכנוע בכדי לשבור את האגוז הקשה.

בסוף, כשהבוס ראה שאנחנו עקשנים ולא מוכנים לוותר, קם מכיסאו הפשיל שרוול, והסכים להיות הראשון שיניח את התפילין. אחריו הניחו שני עובדיו.

כשחלצו את התפילין, נשבר הקרח לגמרי, והתפתחה שיחה ערה ולבבית. המנהל ניגש לאחד המגירות והוציא משם מספר תמונות של אבותיו וסבותיו שהיו נראים יהודים יראי שמים. הוא סיפר לנו שמגרש המכוניות הזה הוקם כבר לפני שבעים וחמש שנה על ידי סבו, ועבר בירושה לאביו וממנו אליו. לאחר מונולוג ארוך ומרגש של היסטוריה משפחתית מרתקת, שאל אותנו "תגידו, מי שלח אתכם לפה?" אנחנו ענינו בפשטות "אבי" כשאנו מתכוונים לשליח אבי פיין. הוא כיווץ את עיניו בפליאה ואמר: "מי? אברהם הורביץ? המתחרה ממול?"

כשאמר זאת, הבנו שטעינו, ומעינינו נעלם משום-מה מגרש המכוניות של אברהם הורביץ שהיה ממוקם ממול.

לאחר עוד כמה מילות נימוסין, לחצנו ידיים ונפרדנו מהשלושה בחום, ופנינו אל המוסך ממול של אברהם הורביץ. ואכן, כשבעל המקום ראה אותנו, שמח וצהל לקראתנו. הסתבר שהוא נמצא בקשר עם הרב פיין זמן רב, וכבר קרוב לדרך ישראל סבא. הוא כמובן הניח תפילין בשמחה רבה, שמע כמה מילים על פרשת שבוע ועל בשורת הגאולה, והודה לנו בחום על בואנו.

כשראינו שמחוגי השעון הולכים ומתקדמים לעבר השבת, מיהרנו אל רכבנו.

כזכור, הרכב חנה במגרש הראשון אליו הגענו בטעות. חזרנו לשם אפוא וביקשנו להיכנס אל הרכב. בדיוק אז יצא הבוס לעבר אלינו ואמר לנו ישירות: "חבר'ה אתם מוכרחים לומר לי אבל באמת מי שלח אתכם? מה חיפשתם פה בכלל? למה שתגיעו למגרש המכוניות שלי בצהריי יום שישי ודווקא בשבוע הזה ולא בשבוע שעבר או לפני שבועיים?"

היינו איתו כנים וסיפרנו שנשלחנו באמת למגרש שממול ורק בטעות הגענו אליו.

הוא נראה היה מופתע ונרגש מאוד, נשם עמוקות ואמר: "לא הייתה לכם שום טעות! אתם כן נשלחתם אליי!"

נדהמנו במקצת, והוא מצדו המשיך לספר: "לפני שבועיים נפטר אבי, דבר שגרם לי עצב רב. אבי, בניגוד לי, לא פרק לגמרי עול של תורה ומסורת יהודית. הוא השתדל לשמור על חלק מהמצוות, ובייחוד על חגי ומועדי ישראל; היה חשוב לו להרגיש יהודי. כשהוא נפטר, החלטתי שאני מוכרח לעשות עבורו איזה שהיא מצווה יהודית גדולה כדי כשהוא ישקיף עלי מלמעלה, הדבר יגרום לו נחת. חשבתי לעצמי איזו מצווה, ואז החלטתי להתחיל להניח תפילין, מה שלא עשיתי מאז חגיגת בר המצווה שלי לפני שנים ארוכות. בעיה אחת עמדה בפניי – שלא היה ברשותי זוג תפילין. אני גם לא מקושר עם שום קהילה יהודית באיזור כדי לגשת למישהו ולבקש לרכוש תפילין או לבקש בהשאלה. מסיבה זו יישום החלטתי נדחה מיום ליום.

"חלפו מספר ימים, והנה ואתם מתייצבים אצלי במשרד ומציעים לי לא פחות ולא יותר, אלא להניח תפילין! מעולם איש לא הציע לי להניח תפילין, ולכן הייתי המום כאשר הגעתם וביקשתם שאניח תפילין. לא ידעתי את נפשי מתדהמה. התגובה הראשונה שלי הייתה סירוב, פשוט מתדהמה. לא ידעתי מאיפה 'נפלתם' עלי ומי שלח אתכם. את זה רציתי לברר, עד שהבנתי שאצבע אלוקים היא זאת.

"דעו לכם שבסתם יום בהיר, הייתי מראה לכם את הדלת החוצה מהר מאוד, אבל הפעם הייתי מבולבל, ולקח לי רגעים ארוכים לסדר את מחשבותיי ולגשת לקיים את אשר הבטחתי – להניח תפילין..."

•

כעת היה תורם של התמימים להתרגש ולהתפעם. אכן מאמינים בני מאמינים שכל דבר בעולם מכוון בהשגחה פרטית, אך לא בכל יום ניתנת לאדם הזכות לראות בחוש איך הדברים פועלים ומתקיימים הלכה למעשה.

"חזרנו ל'משיח סנטר' שמחים ונרגשים", חותם את הסיפור אחד מתלמידי התמימים שהשתתפו בנסיעה. "כל הנסיעה הזו לשיקאגו קיבלה אצלנו מימד רציני יותר, עמוק ושליחותי יותר. ראיינו בחוש כיצד הרבי מלך המשיח, הרועה הנאמן, דאג לממש החלטה טובה של יהודי. זכינו אנו להיות שלוחיו לפעול זאת הלכה למעשה".

מרמלשטיין - מסעדה עם טעם ביתי

Mermelstein Caterers

Let us cater your simcha...

(718) 778-3100

Open till 9:30PM

MAYER KOHEN

351 KINGSTON AVENUE

BETWEEN CARROLL & PRESIDENT ST.

יהודים של זהב

את השלוחים של הרבי לא צריכים לשכנע שכל יהודי הוא בבחינת 'זהב'. כל שליח כבר ראה במו עיניו, ובדרך כלל יותר מפעם אחת, איך שיהודי שהיה נראה במבט ראשון מרוחק מכל דבר שבקדושה, התגלה כזהב טהור בזכות כמה מילים של קירוב ואהבה, ומכאן הדרך קצרה שאותו יהודי יבנה משכן בדמות בית יהודי וחסידי, ולפעמים אף נהיה עמוד התווך של בית חב"ד בעירו שמפיץ אור בכל רחבי העיר

כל יהודי - זהב

ב"דבר מלכות" השבועי מסביר הרבי מה"מ, שהתורה מתחילה את רשימת התרומות למשכן דוקא בתרומת הזהב, כדי ללמדנו, שכל יהודי בפנימיותו – הוא זהב. גם יהודי שבחיצוניות נראה מרוחק ומנותק מהיהדות, האמת היא שהוא 'זהב טהור', המובחר ביותר להקמת המשכן.

את השלוחים של הרבי לא צריכים לשכנע שכל יהודי הוא בבחינת 'זהב'. כל שליח כבר ראה במו עיניו, ובדרך כלל יותר מפעם אחת, איך שיהודי שהיה נראה במבט ראשון מרוחק מכל דבר שבקדושה, התגלה כזהב טהור בזכות כמה מילים של קירוב ואהבה, ומכאן הדרך קצרה שאותו יהודי יבנה משכן בדמות בית יהודי וחסידי, ולפעמים אף נהיה עמוד התווך של בית חב"ד בעירו שמפיץ אור בכל רחבי העיר.

הרבי הוא זה שמגלה ומחדש שכל יהודי הינו זהב. כך גם בפעילות של השלוחים, אנחנו השלוחים מפעילים רק 'אצבע קטנה' והרבי נותן את הכוחות והברכות, עד שמתגלה בגלוי ובפועל שכל יהודי, ממש כל יהודי, הוא זהב.

למדור השבוע ליקטתי כמה סיפורים של שלוחים שמצאו 'יהודים של זהב'.

מיערות דימונה לישיבה בצפת

הרב **ישראל גליס**, שליח הרבי בדימונה, מספר שני סיפורים, מתוך הרבה שיש ברשותו, על יהודים שבמבט הראשון לא נראו עם 'עתיד חסידי', אבל בעזרת כמה ניסים של הרבי, היום הכל נראה אחרת.

"את ר' משה, כמעט כל אחד בדימונה מכיר, כמו גם את חמשת ילדיו (שימו לב לשמות החסידיים...): יוסף יצחק, נחמה דינה, אברימי, מנוחה רחל וחנה. בפעם הראשונה שפגשתי את משה, זה היה נראה קצת אחרת. משה אמנם הכיר את חב"ד עוד ברוסיה, אבל בהגיעו לארץ ישראל בתור בחור, הוא חיפש איפה לעבוד ולפרנס את המשפחה. שכנעתי אותו שבגילו הצעיר עדיף לו ללמוד בישיבה, והוא אכן נכנס ללמוד בישיבת חב"ד בצפת.

כעבור כמה חודשים, המצב הכלכלי בבית החמיר, אמו לחצה, ומשה הבן עזב את הישיבה והתחיל לעבוד ביערות דימונה מטעם קרן הקיימת לישראל. אולם הקשר עם בית חב"ד נמשך.

כשהגיע שמחת תורה, היינו כולם יחד בהתוועדות חסידית. ה'משקה' וברכות "לחיים" רוממו את האווירה, ובשלב מסויים איחלתי למשה – כשכולם עונים 'אמן' – שלא יצטרך לעבוד יותר ביערות, ויוכל לחזור לישיבה. ואכן, למחרת שמחת תורה, באמצע העבודה, התגלגלה אבן גדולה על אצבעות ידו של משה, הוא נזקק לטיפול רפואי ממושך, ולבסוף נאסר עליו לחזור לעבודה למשך חודשים ארוכים. הביטוח הלאומי שילם לו משכורת מלאה, וכך יכל לשבת בישיבה בשלווה, וללמוד תורה... החודשים נמשכו לשנים, ומשה עלה במעלות התורה והחסידות, וזכה להקים בית חסידי, כשר ונאמן ב... דימונה.

עם פיג'מה דרך החלון...

ר' מרדכי – הדוגמה השניה מדימונה – עבר מסלול קשה עוד יותר.

מרדכי הגיע ממשפחה שהתנגדה לגמרי לאורח חיים דתי, אבל הנשמה היהודית עשתה את שלה. בתחילה למד מרדכי בישיבה תיכונית, אבל פגישה אחת עם הרב גליס, עזרה למרדכי לעבור לישיבת חב"ד בצפת. האם התנגדה לשינוי המשמעותי, היא הגיעה עד הרב גליס והזהירה אותו... אבל הרב גליס הסביר לה כי זו היא טובתו האמיתית של הבן, כמו שכתוב "לעולם ילמד אדם תורה במקום שלבו חפץ".

מאת: הרב יעקב שמולביץ
מנהל בית חב"ד בית שאן

יום אחד מרדכי בא לביקור הביתה מהישיבה, הוא הלך לישון, וכשהתעורר בבוקר מצא שהבית נעול; אמו הלכה ולקחה עמה את בגדיו כדי שלא יוכל לחזור לישיבה. מרדכי לא התבלבל, הוא ירד עם הפיג'מה דרך החלון, הגיע לחנות הבגדים, קנה מה שקנה, וחזר לצפת

יהודי מניח תפילין מאחורי הסורגים

יום אחד מרדכי בא לביקור הביתה מהישיבה, הוא הלך לישון, וכשהתעורר בבוקר מצא שהבית נעול; אמו הלכה ולקחה עמה את בגדיו כדי שלא יוכל לחזור לישיבה. מרדכי לא התבלבל, הוא ירד עם הפיג'מה דרך החלון, הגיע לחנות הבגדים, קנה מה שקנה, וחזר לצפת.

גם מרדכי, המשיך בלימודים בעודו שומר על קשר עם בית חב"ד, וזכה ב"ה להקים בית חסידי ונאמן בישראל.

תרומת זהב. מגלה יהודים זהב

כבר נכתב בעבר במדור זה על שליח מיחד שהקים "מפעל" מיוחד. מדובר ברב **שמואל גורביץ'**, שליח הרבי בעיר ליון שבצרפת, שגייס כמה תורמים, קנה מאות זוגות תפילין, וחילק אותם לחיילים ובני קיבוצים שקיבלו על עצמם להניח תפילין מידי יום ביומו.

אחת הזוגות הללו הגיעה לחבר קיבוץ בית אלפא בעמק בית שאן, וחולל מהפך שלם באיש ובקיבוץ. הרב **רועי תור**, שליח הרבי בקיבוצי העמק, סיפר את הפרטים הבאים:

יום אחד פנה אלי חבר הקיבוץ, ושטח את בקשתו, אם אפשר לעזור לו בהענקת זוג תפילין. לצורך כך ניצלתי את פורום השלוחים ברשת המחשב, והעליתי את הבקשה. תוך יום אחד פנה אלי שליח הרבי וסיפר לי על מפעל חלוקת התפילין לחיילים, וכי אפשר להחיל אותו גם על בני הקיבוצים. כעבור יום נוסף כבר היה בידי זוג התפילין, והיהודי מהקיבוץ התחיל להניחן מדי יום ביומו.

רק אחר כך התברר גודל ההשפעה של נתינה זו על האיש ועל כל הקיבוץ. אותו חבר סיפר לי בשיחה אישית, שכבר זמן רב הוא משתוקק להניח תפילין, אבל לא היה לו מושג איפה משיגים דבר כזה. כמה פעמים התחיל לחסוך כסף כדי לקנות תפילין, אבל בכל פעם נוצר צורך דחוף אחר לכסף, והתפילין לא נרכשו. יום אחד החליט שהפעם זה יהיה סופי. הוא יחסוך עד שיהיה לו די כסף לרכישת תפילין.

בדיוק אז נוצר הקשר עם הרב רועי תור והוא קיבל לידיו את התפילין.

בעקבות המתנה התחזק היהודי עוד יותר. הוא החל לארגן בביתו שיעור תורה לחבריו מהקיבוץ, הוא מזמין את האנשים והרב תור מעביר את השיעור. כמו כן מתקיימים בקיבוץ מניינים לתפילות, לפעמים בחול ולפעמים בשבת, והקיבוץ כולו מתוודע יותר ויותר לנושא קיום המצוות.

"זהב" מנצנץ בין כתלי הכלא

ממשיך ומספר שליח הרבי האחראי על חלוקת התפילין בארץ הקודש:

לא מזמן נודע לי שאחד מידידיי הקרובים נכנס לכלא. מדובר באדם בתפקיד בטחוני אבל הוא מתעקש בעניינים אישיים שההלכה (וגם החוק) קובעת ש"כופין אותו עד שיאמר רוצה אני" והוא נשלח לכלא.

שם בכלא פגש הידיד בחבר נוסף, אסיר יקר (כל יהודי הוא זהב, לא לשכוח). והאסיר סיפר שהוא מאוד רוצה להניח תפילין, אבל אין לו.

השליח מארץ הקודש פנה לרב גורביץ והלה התעניין "בכמה זוגות מדובר?" השליח השיב כי מדובר בזוג אחד, אבל השליח מצרפת התעקש על 15 זוגות, וכך נערך טקס מרשים בין כותלי הכלא, בהשתתפות התורמים והמקבלים, רבנים, שלוחים וקהל רב מדיירי הכלא. עוד ועוד יהודים זכו בזוגות תפילין, והם מניחים אותן יום יום, וכך מתגלה אפילו בין העבריינים והאסירים, ש"כל יהודי – זהב".

שווה זהב

זו הסיבה מדוע פותחת תרומת המשכן בזהב. יהודי, ללא קשר למצבו הרוחני והגשמי, הוא בן מלך. מציאותו האמיתית היא בדרגה של 'זהב' - ראשי התיבות: זה הנותן בריא - שלימות רוחנית וגשמית. כאשר אנו מתייחסים למשכן בפני עצמו, הרי שלכסף והנחושת אמנם תפקיד גדול יותר, אך מצד מהותם של בני ישראל - אלו שבכוחם ותפקידם לבנות משכן לה' - הרי שאז כל יהודי זהב.

פותחים בברכה. עוד לפני שהתחלנו ללמוד משהו, בטרם אנו יודעים על מה אנו מדברים, הרי שנשיא הדור, אוהבן של ישראל, מעניק לנו את ברכתו.

נמצאים בחודש אדר שבריא מזלו, ואם כן, הברכה היא בכפליים – הן ברכה בהפיכת העניינים הבלתי רצויים לטובים ומשמחים, והן בברכה לגאולה אמיתית ושלמה בה "ימלא שחוק פינו" ויורגש מזלו הבריא של החודש במלוא תוקפו.

כעת, לאחר שהברכה מצויה עמנו, כדאי לבחון את מעלתו של החודש במימד הזמן, במקביל לפרשת השבוע.

הכל זהב

פרשתנו פותחת בציווי "ויקחו לי תרומה .. זהב וכסף ונחושת". הציווי מעורר תמיהה: מדוע תרומת המשכן מתחילה בזהב? הרי סדרו של עולם הוא להתחיל מן הקל אל הכבד או מן הכבד אל הקל, וכאן, לא זו אף לא זו. אם בחר הכתוב להתחיל מן הקל אל הכבד, היה צורך לכתוב תחילה נחושת וכסף ורק אחר כך זהב, ואם מן הכבד אל הקל, לא ברור מדוע זהב מופיע לפני אבני השוהם והמילואים?

בנוסף, כאשר מדובר על נדבת בני ישראל למשכן, מן הראוי היה להתחיל בדברים המצויים אצל כל ישראל, כמו כסף ונחושת, ורק לאחר מכן למנות את הדברים המצויים רק אצל חלק מן האנשים. גם אם נאמר שלכל אחד מבני ישראל היה זהב מביזת מצרים, הרי עדיין בניית המשכן נצרכה לכסף ולנחושת יותר מאשר לזהב, וכפי הנראה רוב התרומות אכן לא היו מזהב. מדוע, אם כן, מתחילה התורה מזהב דווקא ומה רוצה התורה ללמדנו בזה?

כדי להבין זאת, עלינו לבחון קודם את משמעותו של המשכן בהווייתם של עם ישראל.

המשכן מהווה את המקום בו הקב"ה משרה שכינתו בעולם. "השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה". דווקא בבית הגשמי שורה השכינה. לכאורה, בית שכזה אמור להבנות על ידי האנשים הנעלים ביותר, אשר ידעו את ערכו ויבנוהו בכוונות הראויות – אולם במפתיע הקב"ה משתף את כל עם ישראל, כל אחד במעמדו הרוחני אשר הוא, להרים תרומתו ולהיות שותף. מסתבר שדווקא על ידי שיתוף של כל אחד מבני ישראל, כולל נשים וטף, ניתן לפעול חידוש עצום שכזה בו השכינה האלוקית מתאחדת עם בית גשמי בעולם גשמי ועל ידו בגוף הגשמי של כל יהודי – "ושכנתי בתוכם".

עד מתן תורה לא התאפשר חיבור שכזה. מעמד מתן תורה יצר מצב חדש בו יהודי ימצא אמנם בתחתונים אך יהיה מחובר לעליונים. מרגע זה, כל יהודי, אף על פי שחטא, יש בו קשר פנימי עם העליון, והחטא נותר רק ברובד החיצוני. ניתן ללמוד זאת מפתגם חכמינו "מתוך שלא לשמה בא לשמה". ה"תוך" והפנימיות של מעשה הנעשה ש"לא לשמה", הוא "לשמה"; בפנימיותו של היהודי הכל הוא לשמו של הקב"ה.

משום כך יכלו בני ישראל, אנשים נשים וטף, להיות שותפים בבניית המשכן, שכן פנימיותם היא לשמו של הקב"ה; יש בכוחם ליצור בית אשר כל כולו הוא לשמו, ובכך יכול למזג רוחניות וגשמיות גם יחד.

זו הסיבה מדוע פותחת תרומת המשכן בזהב. יהודי, ללא קשר למצבו הרוחני והגשמי, הוא בן מלך. מציאותו האמיתית היא בדרגה של 'זהב' – ראשי התיבות: זה הנותן בריא – שלימות רוחנית וגשמית. כאשר אנו מתייחסים למשכן בפני עצמו, הרי שלכסף והנחושת אמנם תפקיד גדול יותר, אך מצד מהותם של בני ישראל – אלו שבכוחם ותפקידם לבנות משכן לה' – הרי שאז כל יהודי זהב.

מזל טוב

בשבוע זה חל ראש חודש אדר אשר בריא מזלו.

ולכאורה מתעוררת תמיהה, הרי ידועים דברי חז"ל ש'אין מזל לישראל', ואם כך, איך המזל יכול להיות בריא כשהוא אינו?!

הרבי מה"מ מביא את דברי רש"י המציין כי אמנם יש מזל לישראל, אך תפילה וזכות יכולים להפכו לטובה. פירוש זה אינו מובן, שכן כיצד רש"י אומר שאפשר להפוך את המזל בעוד חז"ל **קובעים** שאין מזל?! יותר מכך: פירוש זה יכול אמנם להתאים לכל חלקי השנה, אך לא לחודש

מאת: ב׳ ישראל

אדר, שכן אין צורך שמזלו יתהפך לטובה בהיותו "בריא" מתחילתו.

בכדי להבין זאת, מחדש הרבי חידוש נפלא בפירוש דברי חז"ל האמורים:

שורש הנשמה למעלה אינו כפוף לכוכבים ולמזלות, דבר זה ברור ומובן. הפלא הוא שגם כאשר היהודי נמצא בעולם הזה המוגבל, עדיין אין למזל שליטה עליו, וביכולתו לשנות את מזלו על ידי תפילה וזכות. אולם בחודש אדר נוצר מצב חדש, השינוי נעשה לא מצד מעשי האדם, אלא מצד החודש עצמו בהווייתו – בריא מזליה.

לפי הפירוש הפנימי "אין מזל לישראל" משמעותו היא שדרגת ה"אין" היא-היא מזלם של ישראל. הביטול לקב"ה (אין) הוא המזל של ישראל. הוא אינו מורגש רק בעולמות עליונים אלא 'נוזל' ומשתלשל עד לעולמנו זה. גם כאן מורגש כי יהודי בטל לאלוקות ואינו יכול או רוצה להיות נפרד ממנה. בחודש אדר נקודת הביטול – מחד, והתעצמות עם הבורא – מאידך, מתבטאת במלוא תוקפה – בצורה 'הבריאה' ביותר.

כעת נוכל להבין את הקשר בין ראש חודש אדר לפרשת תרומה. נדבת המשכן

מסופר על חסיד אחד מחסידות אחרת שנכנס אל הרבי ל'יחידות'. ביקשו הרבי לומר דבר תורה מרבו, ואותו חסיד סיפר כי בשבת דיבר רבו על מאמר חז"ל "אפילו פושעים שבישראל מלאים מצוות כרימון". תהה אותו אדמו"ר - הכיצד ייתכן שפושעים שבישראל מלאים מצוות כרימון?! חייך הרבי והגיב: אף אני תוהה על אותו מאמר. כיצד ייתכן שמי שמלא מצוות כרימון, חז"ל מכנים "פושע"?...

השווה לכל נפש, מורה בגלוי כי יהודי בתחתונים נמצא כפי שהוא בעליונים. מציאותו היא זהב – **זה הנותן בריא**. דבר זה מהווה נתינת כוח לחודש כולו בו יורגש בגשמיות העולם כי המזל כפי שהוא בעליונים, נוזל ומשתלשל למטה, באופן ה'בריא' ביותר.

הסתכלות זו של הרבי מעוררת בכל יהודי שמחה גדולה, על היותו בנו יחידו של מלך. לא משנה מהו מעמדו ומצבו כעת, עדיין הוא מחובר וקשור לקב"ה; עדיין הוא שווה זהב וניתנים לו כל הכוחות להפוך את החושך לאור. יהודי שמח משנה את חייו הרוחניים והגשמיים. שמחתו משנה את מעשיו, פועלת על סביבתו ומסייעת לו להצליח בכל פעולותיו.

כעת מובן מדוע "משנכנס אדר מרבין בשמחה".

איזהו עשיר

מסופר על חסיד אחד מחסידות אחרת שנכנס אל הרבי ל'יחידות'. ביקשו הרבי לומר דבר תורה מרבו, ואותו חסיד סיפר כי בשבת דיבר רבו על מאמר חז"ל "אפילו פושעים שבישראל מלאים מצוות כרימון". תהה אותו אדמו"ר – הכיצד ייתכן שפושעים שבישראל מלאים מצוות כרימון?!

חייך הרבי והגיב: אף אני תוהה על אותו מאמר. כיצד ייתכן שמי שמלא מצוות כרימון, חז"ל מכנים "פושע"?

הסתכלות זו של הרבי עוברת כחוט השני בכל שיחותיו, ומודגשת במיוחד בשיחה זו. הדברים אמורים ללמדנו אודות מהותו האמיתית כל אחד ואחד מישראל בכלל, ולגבנו בפרט.

בשיחה שלפנינו מורה הרבי כי על כל יהודי להיות עשיר, בגשמיות וברוחניות. העשירות שמורה ומצפה לו על מנת שינצלה לבניית המשכן הפרטי שלו, ירים תרומתו לבניית בתי מקדש מעט ועד לבניית הבית השלישי בקרוב ממש. עבודה זו צריכה להיעשות מתוך שמחה בריבוי דברים משמחים, כך שבכל יום מימות החודש תתווסף שמחה שלא הייתה קודם לכן. הדרך לכך היא בלימוד התורה, בקיום המצוות ובהוספת שמחה פשוטה לכל ענייני היום. דבר זה יביא לכך שתיכף ומיד ממש יפרצו חומות הגלות ומהן יצאו כל ישראל ושמחת עולם על ראשם.

ועשה ארון (קודש)

כשהיה מר פנחס לחיאני תלמיד פנימיה וחניך מצטיין במגמת הנגרות בבית הספר למלאכה של כפר חב"ד, צורף למשלחת בראשות מנהל בית הספר, הרב שלמה גלעדי, לשהות של חודש ימים בשנת תשל"ח במרכז חב"ד בברוקלין, ואף זכה לקבל מהרבי מלך המשיח ברכה מיוחדת • "כשהרבי שמע שאני לומד את מלאכת העבודה בעץ, בירך אותי שאזכה לבנות ארונות קודש" מספר לחיאני • שנים ספורות אחרי המפגש בלתי-נשכח עם הרבי הקים לחיאני (48) את מפעל "פיניש - ריהוט אמנותי לבתי כנסת", שעיצב ובנה מאות ארונות קודש ובמות תפילה לבתי כנסת בארץ ובעולם • מוגש לרגל פרשת בניית המשכן

מאת שניאור זלמן לוין

לפני כשנתיים צלצל הטלפון במשרדו של פנחס לחיאני, הבעלים והמנהל של מפעל "פיניש – ריהוט אמנותי לבתי כנסת". על הקו היו ראשי קהילת חב"ד בצרפת, בהם הרב **יוסף עמאר**, שעמדו להקים בית כנסת חדש בעיר פוטוקומבו שליד פריז, והגיעו לארץ ישראל כדי לבחור איש מקצוע שיעצב ויבנה את הריהוט לבית הכנסת החדש. איש מאותם חסידים בצרפת לא ידע כי כ-30 שנה קודם לכן היה לחיאני נער חניך במגמה לעבודות עץ בבית הספר למלאכה של כפר חב"ד, שזכה לפגוש את הרבי מלך המשיח ב-770 ואף לקבל ממנו ברכה כי יזכה כל חייו לבנות ארונות קודש לבתי כנסת.

לחיאני הנרגש הזמין את שלוחי הרבי לבקר במפעל שלו, ובעקבות אותו ביקור מוצלח עלה כמה חודשים לאחר מכן על מטוס לצרפת, כדי להתרשם מבית הכנסת בפוטוקומבו שהיה אז בשלבי בנייה התחלתיים, ולתכנן עבורו את הריהוט הדרוש, כולל עבודות יודאיקה בעבודת יד. "כל האירוע הזה היה מרגש עבורי, שכן חסידי חב"ד היו בעצם אלה שלימדו אותי את מקצוע הנגרות ואף נתנו לי את ברכת הדרך", מספר לחיאני. "אגב, כמה חודשים אחר-כך הוזמנתי על-ידי 'מרכז רבני אירופה' בבריסל, בראשות מזכ"ל המרכז, הרב מנחם מרגולין והרב משה גרליק, לתכנן ולבנות את הריהוט לבית המדרש החדש שהוקם ליד המרכז. ההזמנה הזו הוכיחה לי פעם נוספת עד כמה עצומה וגורלית עבורי היתה אותה ברכה שקיבלתי מהרבי".

"מאמר חסידות" בלתי נשכח עם הרבי

כבר משחר ילדותו אהב פנחס לחיאני, בן העיר קרית-גת וכיום תושב רחובות, לגלף ולעצב חפצים מעץ. אביו ר' אברהם, שהבחין בכישוריו הבולטים של הנער, שלח אותו בגיל 14 ללמוד נגרות בבית הספר התיכון המקצועי בכפר חב"ד. "היה חשוב לאבי שאלמד במקום המשלב לימוד תורה עם רכישת מקצוע, ובית הספר המקצועי בכפר חב"ד היה המקום הכי מתאים מהבחינה הזו עבורי".

השהות בפנימיית בית הספר והקירבה לרבנים שלימדו אותו שם, בהם מנהל בית הספר הרב שלמה גלעדי, והמורה שלו במגמת הנגרות, הרב משה דרעי, זכורות לו עד היום כאחת התקופות החשובות והמעצבות של חייו.

- **מה למעשה למדת בבית הספר לנגרות?**

"נגרות – ממש מהייסוד. החל מאופן גידולו של העץ, כיצד 'מוציאים' מהעץ לוח, איך מעבדים ומייצרים אותו. במילים אחרות: איך לשרטט, לעצב ולהפיק מהעץ את המירב. צוות המורים נתן לנו כלים מגוונים נוספים, כגון עיצוב פנים של מבנים".

לחיאני לא הסתפק רק בלימודים פורמליים. "גם בחופשים מהלימודים התעסקתי כל הזמן עם עץ. העבודה הרצינית הראשונה שעשיתי, עוד לפני שהפכתי את העניין למקצוע, היתה כשהכנתי עבור בית הכנסת של אבי בקרית גת את משקוף הכניסה ואת הספרייה. שניהם, אגב, ניצבים שם עד היום".

הצטיינותו של לחיאני בלימודים הביאה את מוריו ומנהליו לבחור בו בכתה י"ב למדריך-חונך לתלמידים צעירים ממנו, והוא אף נשלח בשנת תשל"ח לשהות חודש ימים ב-770 כחלק ממשלחת בראשה עמד מנהל בית-הספר הרב שלמה גלעדי. במהלך השהות במרכז זכו לחיאני וחבריו למשלחת לפגוש את הרבי מלך המשיח, מפגש אותו הוא מגדיר כיום כ"משמעותי מאוד בחיי האישיים והמקצועיים". אצל לחיאני התמונות עומדות עדיין לנגד העיניים "כשהתקרבתי לקבל ברכה מהרבי, הרב גלעדי אמר לו שאני נער שלומד את מלאכת העבודה בעץ. הרבי הרים את עיניו, הביט בי ואז בירך אותי שאזכה לבנות ארונות קודש לבתי כנסת. היום, 30 שנה אחרי, אני יודע שהברכה הזו ליוותה אותי כל חיי והיא זו שבזכותה אני מפרנס היום את משפחתי ועוד כשלושים משפחות של עובדי המפעל שלי".

- **מה אתה עוד זוכר מהביקור בחצר הרבי?**

"אני יכול לספר שהייתי עד לאירוע

עצי שיטים

במעמד חנוכת הבית של בית הכנסת שעל יד 'מרכז רבני אירופה'
מימין לשמאל: הרב משה גרליק, הרב גרשון מענדל גרליק, הרב יונה מצגר, מר פנחס לחיאני

מופלא אשר דובר בו רבות מאז. בזמן הביקור שלנו בשנת תשל"ח, הרבי אמר 'מאמר חסידות'. סיפרו אז שהוא נושא עמו מכשיר אלחוטי שעקב אחר תנועות הלב ואשר דיווח לרופאים על המצב. המדריכים שלנו הכינו אותנו קודם לכן לכך שבאירוע של אמירת מאמר, הרבי כמו מתדבק בעליונים. זכורני שבמהלך האירוע הרגשנו תכונה יוצאת-דופן בקרב החסידים שנכחו בו, ולא הבנו מדוע. מאוחר יותר סיפרו לנו כי כשהרבי התחיל את 'מאמר החסידות', אז המחוג במכשיר הא.ק.ג. בחדר של הרופאים הראה קו ישר! ומאוחר יותר, כשהרבי סיים את 'מאמר החסידות', אותו מכשיר הא.ק.ג. חזר והראה מחדש קווים עולים ויורדים!

"חוויה נוספת אירעה ביום שבו חזרנו לישראל. זמן קצר לפני הטיסה התייצבנו אצל הרבי כדי לקבל ממנו את ברכת הדרך וגם דולר אחד, שיהפוך אותנו ל'שליחים של מצווה'. היינו צריכים לחזור בטיסה של שתיים בצהריים, אבל הרבי שאל כמה פעמים את המנהל שלנו, הרב גלעדי, מתי אנחנו ממריאים, והרב גלעדי שב ואמר לו שהטיסה היא בשעה שתיים. ראינו שהתשובה לא מספקת את הרבי, ולא הבנו למה. רק כשהגענו לשדה התעופה בניו-יורק התברר שבאל-על התקיימה באותה תקופה השביתה הגדולה בתולדות החברה, והם נאלצו לחכור מטוס ישן של חברת תעופה אחרת כדי להטיס אותנו לארץ ישראל. עלינו על המטוס לקראת השעה שתיים, כמו שנקבע, אבל אז התברר שאחד המנועים של המטוס לא תקין ונאלצנו לחכות 7 שעות בתוך המטוס על המסלול, ועוד כמה שעות נוספות בעצירת תידלוק במינכן בגרמניה, כדי שהמכונאים יתקנו את כל הבעיות הטכניות שהתגלו.

"או אז הבנתי והפנמתי שני דברים מעניינים וחשובים: האחד הוא שהרבי מלך המשיח באמת הרגיש מראש שמשהו לא-טוב עומד לקרות עם הטיסה הזו, והדבר השני הוא, שבזמן שכל הנוסעים במטוס היו בלחץ אדיר שמא יקרה משהו נוסף למטוס והוא יתרסק, אנו הסתובבנו ביניהם והרגענו אותם. סיפרנו להם שהטיסה הזו היא הטיסה הכי בטוחה בעולם כי אנחנו מוגדרים כ'שליחי מצווה'. אמרנו שאם אנחנו נגיע כמובן בשלום הביתה, הרי ברור מאליו שכל נוסעי המטוס יחזרו לבתיהם בשלום.

"בשדה תעופה חיכו עשרות אמבולנסים וניידות למטוס, כי היתה ציפיה שהוא יתרסק בזמן הנחיתה. בסוף, בדיוק כמו שבירך הרבי, נחתנו בשלום".

"בכל ערב של ראש חודש היינו שולחים במרוכז 'פדיון נפש' לרבי בברוקלין, והיינו מבקשים ברכות בעבורנו ובעבור בני משפחותינו לכל דבר ועניין. החוויה היתה מתחילה בהליכה המשותפת של התלמידים לטבילה במקווה, כדי להיטהר לפני הכתיבה לרבי. לאחר הטבילה היינו חוזרים לאולם בבית הספר כדי לכתוב לרבי. אלה היו עבורי רגעים של התחברות והתקשרות לרבי".

זכרונות וגעגועים

- **בשנים בהן למדת בכפר חב"ד, אילו אירועים מיוחדים אתה זוכר כתלמיד בית הספר באותן שנים?**

"בכל ערב של ראש חודש היינו שולחים במרוכז 'פדיון נפש' לרבי בברוקלין, והיינו מבקשים ברכות בעבורנו ובעבור בני משפחותינו לכל דבר ועניין. החוויה היתה מתחילה בהליכה המשותפת של התלמידים לטבילה במקווה, כדי להיטהר לפני הכתיבה לרבי. לאחר הטבילה היינו חוזרים לאולם בבית הספר כדי לכתוב לרבי. אלה היו עבורי רגעים של התחברות והתקשרות לרבי".

במוחו של לחיאני צפות ועולות התמונות בזו אחר זו, ולחלוחית עולה בעיניו כשהוא נזכר בערגה בימים ההם:

"המחנך שלי היה הרב צבי גרינוולד, אדם אציל ומיוחד מאוד שתמיד נתן לנו את ההרגשה שאנחנו כמו ילדיו. שיעורי הגמרא איתו היו בלתי-נשכחים. הוא היה מנתח כל סוגיה לעומקה, ואם זאת באופן שכל תלמיד היה יכול להבין אותה היטב. באותן שנים היה הרב גרינוולד בין הרבנים היחידים שהורשו להיכנס לבסיסי צה"ל ולקיים שיחות עם חיילים. לא פעם בסיום השיעור איתו, היו מגיעים חיילים ברכב צבאי ולוקחים אותו לשיחה או הרצאה באחד מבסיסי צה"ל. אנחנו כנערים מאוד הסתקרנו לדעת מה הוא עושה שם. כשהיה חוזר, היה מספר לנו על ההתעניינות של חיילים וקצינים בדת ובתורה. לא פעם הרב היה מארח בביתו בכפר חיילים לשבת, ונותן להם ליהנות מהחוויה של שמירת שבת כהלכתה לראשונה בחייהם, כמו גם מסביר להם על אורח החיים החב"ד".

"אני זוכר שכל שנה לפני חג הפסח, היו מגיעות לכפר קבוצות של תלמידים מכל רחבי הארץ – דתיים ושאינם דתיים כאחד – כדי לצפות באופן אפיית המצות השמורות בעבודת-יד, כפי שהיה נהוג מזה שנים. בתקופה זו היה הכפר מקושט ולובש חג כשלאורך כל הרחובות הוצבו שלטי הכוונה עם פסוקים ופתגמים הקשורים לחג הפסח. את התלמידים האורחים היו מרכזים באולם בית הספר ונותנים להם הסבר על מהות החג ועל המצות.

"הדמות הכי זכורה לי מהמעמד הזה היא של הרב זושא, שכולם הכירו אותו בכינוי 'הפרטיזן'. הוא היה עולה לבמה ופוצח בריקוד ובשירה וכל-כך מרגשים, שלא היה אפילו תלמיד אחד שלא הצטרף לשירה ולמחיאות הכפיים".

רק לפני שלושה שבועות שהה לחיאני בניו-יורק, לשם טס כדי לבנות ארון קודש לבית-כנסת חדש, אולם הוא כיוון את נסיעתו כך שיוכל לחזור לארץ ישראל לפני כנס הבוגרים המתקיים כמידי שנה ב-י' בשבט בבית ספר למלאכה בכפר חב"ד. "הרב משה אדרעי, שמחזיק במסירות את בית הספר, הוא שדאג באופן אישי שאגיע לכנס, וכך ב"ה אני מתכוון לעשות".

"החסידים אוהבים גילופים על עץ כהה"

כמה שנים לאחר שהכין את המשקוף ואת הספרייה לבית הכנסת של אביו, ניגש לחיאני להכין ארון קודש חדש לאותו בית הכנסת בקרית גת, כשבמוחו מהדהדת כל הזמן ברכתו של הרבי. "אז כבר היה ידעתי בוודאות גמורה שזה מה שאני רוצה לעשות בחיי – לעצב ולבנות ריהוט לבתי כנסת,

לבתי מדרש וכדומה", הוא אומר.

• מישהו הנחה אותך קודם איך בונים ארון קודש?

"לא. הייתי צריך להכיר וללמוד את הכל לבד. אמנם כילד שגדל במשפחה דתית ובילה בכל שבת וחג בבית הכנסת, הכרתי מקרוב ארונות קודש. אך מכאן ועד להכין ארון קודש לבד – הדרך ארוכה. הייתי צריך ללמוד מה הם הקישוטים המעטרים את ארון הקודש. לחפש ספרות מקצועית בנושא, לבקר בבתי כנסת. וללמוד גם את הפרטים הכי קטנים שיש. למשל, איזה ציור מסמל כל אחד מ-12 שבטי ישראל".

בשנת תשמ"ב, זמן קצר אחרי סיום שירותו הצבאי, הקים לחיאני את נגריית "פיניש – ריהוט אמנותי לבתי כנסת". מאז התפתחה הנגרייה הקטנה והפכה למפעל הגדול והמתקדם בתחומו בארץ ישראל, בשטח של כ-1,000 מ"ר באזור התעשייה ברחובות. ב"פיניש" מייצרים כיום בעבודת-יד בלבד היכלים מפוארים לבתי כנסת, בימות תפילה, עמוד לחזן, ספריות, כסאות

כמה שנים לאחר שהכין את המשקוף ואת הספרייה לבית הכנסת של אביו, ניגש לחיאני להכין ארון קודש חדש לאותו בית הכנסת בקרית גת, כשבמוחו מהדהדת כל הזמן ברכתו של הרבי. "אז כבר היה ידעתי בוודאות גמורה שזה מה שאני רוצה לעשות בחיי - לעצב ולבנות ריהוט לבתי כנסת, לבתי מדרש וכדומה", הוא אומר.

לאליהו הנביא וארגזים לספרי תורה, וכן מוצרי יודאיקה שונים וציורי קיר מיוחדים לבתי כנסת ביציקות מיוחדות של פליז ונחושת. לחיאני מעסיק קבוצה של אמני עץ ומתכת מהשורה הראשונה. בשנים האחרונות הרחיב לחיאני את פעילות המפעל, והוא היום עוסק גם בעיצוב פנים של בתי כנסת חדשים ומשופצים.

• איך בעצם ניגשים לבנייה של ארון קודש?

"קודם כל בחרדת קודש ועם הרבה נשמה, רגש ולב. עצם העבודה על דבר כל כך קדוש מביאה להתרוממות רוח שהוא הרבה מעל להתעסקות לצורך פרנסה. מעבר לזה, יש להכיר את ההבדלים בין חוג לחוג. הליטאים, כמו גם הציבור הדתי-לאומי, מעדיפים קווים ישרים. החסידים אוהבים יותר גילופים ומעדיפים את הגוון הכהה של העץ. הציבור הספרדי אוהבים הרבה גילופים שנעשים בעבודת יד, אבל אחרי הכל מדובר בהזמנות אישיות שבהחלט יכולות להיות שונות".

ב"ה

סמינר הבית החסידי
בעידודם ובהסכמתם של רבני חב"ד בארה"ק
ת.ד. 194 כפר חב"ד

4 אי יורדן?

פסח כהלכה לפי מיטב המסורת החב"דית

ב-4 מלונות בטבריה

כנרת ספא, קונטיננטל, פלטרין וברזיק

יפי הנופש המיוחד יחלו אי"ה מיום רביעי י"ד בניסן ועד ליום רביעי כ"א בניסן מוצאי שביעי של פסח תשס"ט

ביפי הנופש יכבדו אותנו בנכחותם רבני חב"ד, משפיעים, שלוחי הרבי ועוד, במסירת שיעורי תורה, הרצאות, סדנאות והתוועדויות חג

צוות משגיחים מיוחד ילווה אותנו במהלך כל חג הפסח – בשרים ועופות שחיטת כפר חב"ד (ליפשיץ – שיקבין)

במהלך ימי החג יהיו סידורי הכשרות לפי מיטב החומרות של חסידי חב"ד מדורי דורות בחג הפסח: הקפדה על אי-אכילת שרויה, מאכלים ללא חבלינים ועוד

כניסה לחוף הקפרד חינם
כניסה לחמי טבריה חינם

מחירים:
3700 ש"ח ליחיד בחדר זוגי
1850 לילד בחדר זוגי
250 ש"ח לילד עד גיל 3

להרשמה: יצחק כהן 03-9606559, 0546-479-200

כאן מחנכים!

באחד הבקרים בחודשים האחרונים התעוררה העיר צפת למציאות חדשה. 'מתחם בזק' התרוקן מרכבי השירות ומשרדי הטלפוניה, ואל השטח רחב הידיים נכנסו אנשי מקצוע וטרקטורים ובניצוחו של מנהל הישיבה הרב **שניאור זלמן ליפסקר** יחד עם איש צוות הנהלה **הרב חיים שלום סגל** החלו בשיפוץ מסיבי של המקום. לאחר קמפיין גיוס כספים ממושך, ארזה ישיבת 'חנוך לנער' את מיטלטליה בישוב 'דלתון' הסמוך, והשתכנה במשכנה החדש בפאתי צפת.

הביקור במתחם החדש של הישיבה בהחלט מסב נחת רוח. הישיבה שוכנת במבנה סולידי קטן שבמרכזו ה'זאל' וחדר האוכל, ומסביבם חדרי הפנימיה והכיתות.

בכניסה לישיבה כבר ניתן להבחין ברוחה של 'תומכי תמימים' שכבשה את המקום. מודעות הספק בעיונא ובגירסא, מבחנים ושבתות חופשה ניצבות זו לצד זו, כשהעולה על כולן הוא מבצע מבחנים מרשים על ידיעת דפי גמרא בעל פה.

ה'זאל' הגדול והמושקע מלא מפה לפה. התלמידים שוקדים על תלמודם, והצוות הגדול שמקיף אותם עמל כל העת לכוון את התלמיד, להדריך, ללמוד עמו בחברותא ולהשלים חומר על מנת שאף תלמיד לא ידרוך במקום.

את המתחם מקיף שטח אספלט גדול שבחלקו הוקצה למגרש משחקים. בקצה השטח שוכן צריף גדול בו מתקיימות הסדנאות, ובצדו שוכנת לה חורשת עצי זית שמשרה אווירת רוגע ונינוחות, שם מגדלים קבוצת בעלי חיים ביוזמתם של כמה מהתלמידים.

• • •

שעות הבוקר המוקדמות. זה עתה

עולם הישיבות הוא עולם תובעני. התלמיד שהגיע מה'חדר' נדרש להשקיע ריכוז רב בשיעורים הארוכים, לשקוד על התורה והעבודה בסדרים, ולעמוד במסגרת זמנים שאינה מותאמת לצרכיו של כל בחור • בשנים האחרונות עלה הצורך בישיבה אינדבדואלית יותר שמתאימה את המסגרת החינוכית לצרכי התלמיד הפרטי. אחוזים גדלים והולכים של תלמידים מתקשים להתמודד עם המסגרת הישיבתית הברורה. אם עד לפני מספר שנים הברירה שעמדה בפני התלמיד והוריו, כמו גם הצוות החינוכי, לנסות להמשיך להתמודד עם המסגרת ולהשתדל "לסיים אותה בשלום", הרי שכעת יש תשובה נאותה בדמות ישיבת "חנוך לנער" המורחבת בעיר צפת • ביקור אישי וחוויה אמיתית

מאת ישראל יהודה

שילוב נדיר ומיוחד של לימודים בהתאמה אישית, לצד אווירה ישיבתית חב"דית תוססת

סיימו תלמידי הישיבה את תפילת השחרית וארוחת הבוקר, ובמרץ נעורים אצים התלמידים לנצל את דקות ההפסקה האחרונות. כחמישים נערים ממלאים את השטח הנרחב אותו רכשה הישיבה לפני מספר חודשים. חלק פונים למגרש הכדורסל במתחם האחורי, ואחרים אל חדר המחשבים.

מי שיקלע למקום יבחן מיד בשוני. מחד גיסא – תלמידים אשר מראם מעיד עליהם כי זרע ברך ה' הם: לבושם ישיבתי-חסידי, מראם והתבטאויותיהם כיאה לתמימים, ה'זאל' המרווח והיפה והמקווה המפואר שנבנה לא מזמן, מעידים על אופיו הישיבתי של המקום, ומאידך אביזרים שאינם רגילים בישיבות מצביעים כי הגענו למקום יחודי באופיו.

ובכן, ברוכים הבאים לישיבה הקטנה 'חנוך לנער'!

'חנוך לנער' אינו רק שמה של ישיבה, הוא שמה של שיטה חינוכית מקצועית שמגיעה מהלב, הינו תוצר של צוות נפלא ומסור, וכינוי למשפחה חסידית גדולה, המהווה כתובת עורגת לתלמידים רבים שעלו וצמחו דווקא במקום הזה.

מול התובענות של עולם הישיבות

עולם הישיבות הוא עולם דורש, שלא לומר תובעני. התלמיד נדרש להשקיע ריכוז רב בשיעורים הארוכים, לשקוד על התורה והעבודה בסדרים, ולעמוד במסגרת זמנים שאינה מותאמת לצרכיו של כל בחור. רבותינו נשיאינו יסדו כך את ישיבות 'תומכי תמימים' שהעמידו ומעמידות מדי שנה מאות תלמידים יראי שמים ולמדנים על מנת שמהם יצאו פירות ופירי פירות.

משכנה החדש של הישיבה ב"מתחם בזק" שבפאתי העיר צפת

בשנים האחרונות עלה הצורך בישיבה אינדבדואלית יותר שמתאימה את המסגרת החינוכית לצרכי התלמיד הפרטי. אחוזים גדלים והולכים של תלמידים מתקשים להתמודד עם המסגרת הישיבתית הברורה. לא מדובר דווקא על כישרונות ירודים, אלא על קושי להסתדר עם המסגרת התובענית מבחינה לימודית. כשבחור אינו מוצא עניין במסגרת, הוא מתחיל לחפש תעסוקה אחרת, ואז עלול הוא להגיע לתעסוקות ורעיונות זרים.

עד לפני מספר שנים הברירה שעמדה בפני התלמיד והוריו, כמו גם הצוות החינוכי, לנסות להמשיך להתמודד עם המסגרת ולהשתדל "לסיים אותה בשלום". במקרה הטוב התוצאה הייתה שהתלמיד שלא הצליח במשימות, חווה עוד עוד כישלונות, עוד ועוד עונשים וסנקציות מצד ההנהלה וכך צבר תסכולים שהשפיעו על אישיותו המתפתחת. במקרה הפחות טוב התלמיד היה נפלט מן המסגרת.

הברירה השניה היתה לשלוח את התלמיד למסגרת שאינה ישיבתית, ובמקרים רבים אף שאינה חב"דית או חרדית.

לא מדובר בנערים המתקשים בדרישות של יראת שמים. מדובר בתלמידים טובים, ברוב המקרים גם בעלי כישרונות שמסוגלים ומעוניינים להתקדם בעבודת ה' ולגדול כתמימים מן המנין, אלא שהמסגרת קשה להם.

בדיוק בעבורם הקים לפני כשש שנים הרב **אליעזר ווילשאנסקי** את ישיבת 'חנוך לנער'. ייחודיותה של הישיבה נובע מתפיסה חינוכית עמוקה שעומדת מאחורי כל צעד שננקט בישיבה. כל שיעור, כל חברותא, כל איש צוות, כל אביזר וכל 'גזירה' של ההנהלה, הינם מחושבים מראש, עוברים ייעוץ מקדים עם אנשי מקצוע, וזוכים לבחינה מדוקדקת – האם קלענו למטרה החינוכית אליה חפצנו להגיע.

"החזירו אותי לחיים"

ההפסקה מסתיימת, הנערים זונחים את עיסוקיהם וממהרים לכיתות שם ממתינים להם כבר הרמי"ם שימסרו בפני התלמידים שיעור בנגלה. בכניסה לכיתות מואיל אחד התמימים לספר את סיפורו:

"למדתי כרגיל ב'חדר', ולאחר מכן נרשמתי לאחת הישיבות. בפועל, לא ממש הסתדרתי שם; די מהר מצאתי את עצמי מחוץ למסגרת. למען האמת, לא היתה לי ממש תעסוקה מסודרת מחוץ לישיבה, ואני התחלתי לחפש מה לעשות וכיצד למלא את הזמן. כך התגלגלו העניינים עד שנרשמתי לישיבה תיכונית דתית-לאומית בצפון.

"איני יודע כיצד ואיך, אבל אחד הרמי"ם הנפלאים כאן – הרב אברהמי רבינוביץ – שמע עלי, והחליט להביא אותי לכאן. הוא היה צריך לעבוד די קשה – מחייך הבחור במבוכה – כבר ראיתי את עתידי ב'מזרחי', ההורים כבר התייאשו ממני, ובעצם לא היה לו עם מי לדבר. אבל הוא לא וויתר. הוא השקיע שעות, הגיע לביתי ושוחח עם הורי ואיתי עד שהסכמתי איכשהו להגיע לתקופת ניסיון. בפועל, תקופת הנסיון נמשכת הרבה מעבר לזמן שהקצבתי לה. כאן פשוט החזירו אותי לחיים של תלמיד בישיבה..."

את החומר בעיונא מעבירים הרב **אפרים ברנשטיין**, הרב **דוד שאער**, הרב **מאיר דוד** והרב **אברהם רבינוביץ**. המיוחדות של 'חנוך לנער' מתבטאת כבר בחומר הלימודי. הכיתות מונות מספר תלמידים קטן יותר, השיעורים קצרים והלימודים מלווים באמצעי עזר כמו לוח, דפי עבודה, ומורה פרטי בכל כיתה.

עיקר תפקידם של הרמי"ם מתבטא לאחר השיעור. מוטל עליהם גם תפקיד המחנך והמקדם הפרטי של כל תלמיד בכיתה – תפקיד ששמור בדרך כלל ל'השגחה' – והם עושים זאת עם הרבה אהבה, הבנה ומקצועיות.

ב'חנוך לנער' שמים דגש רב דווקא על הפרטים הקטנים כגון הקפדה על דיני אורח חיים, לבוש מסודר, סדר וניקיון ועוד. "ניתן להבחין בקלות" – מסביר המדריך ר' **עידן גל** – "שככל שבחור מסודר יותר, הוא יותר 'מענטש'; צורתו החיצונית מעידה כאלף עדים גם על מהלך נפשו הפנימי, ובמידה מסויימת אפילו על יראת השמים שבו. לכן אנו משקיעים עבודה רבה כדי לחנך את התלמידים גם לפרטים "קטנים" כאלה, כיוון שהם הבסיס עליו נבנה אדם".

הרבנים בישיבה שומרים על קשר אישי עם כל תלמיד ועם הוריו. "אנחנו מעניקים לתלמיד מסגרת שונה במקצת" – מסביר ראש הישיבה הרב ווילשאנסקי – "שיעורים קצרים בקבוצות קטנות במגוון נושאים תורניים ומקצועיים, בשילוב פעילויות חברתיות וספורט. הקו המנחה קובע שהחוגים והפעילויות השונות באות לעודד את השמירה על כללי ההנהגה ולימוד התורה ולא חלילה כתחליף. איננו מוותרים כחוט השערה על המסגרת: זמן הוא זמן, התנהגות היא התנהגות, וכללים

מגמות מקצועיות

מגמות קודש

הם כללים. כל תלמיד יודע שעליו לעמוד במטלות שנקבעו והן קודמות לכל דבר״.

גם בתחום הענישה תפיסת העולם שונה. את מקום הקנסות המסורתיות תופסת הגישה הדורשת השלמת זמן חסר, או מטלה לימודית וחינוכית. מושם דגש על כך שתלמיד יראה קשר בין המעשה למטלה שקיבל. כשמגיע השלב בו חייבים לקנוס או לענוש בחור, נותנים לו במקביל את הדרך לקבלת ׳המשכון׳ בחזרה על ידי תיקון המעוות לטווח זמן שנקבע מראש.

על השיטות הלימודיות מספר הרב ברנשטיין: ״כשהתלמידים הגיעו לשיעור א׳ והתחלנו ללמוד קונטרס ׳ומעיין מבית ה׳״, היו שהתלוננו על כך שהם לא מתחברים לחומר. לאחר התייעצות עם היועץ החינוכי שליווה אותנו, התחלנו בחלוקת דפי עבודה מדי שבוע. השאלות בדפי העבודה הם לא רק על החומר הנלמד, אלא גם מאתגרות חשיבתית. הקריצה לתלמיד היא, שאם הוא מקבל ציון טוב ושומר על דף העבודה עד סוף שנה, הוא מקבל פרס.

אולם דפי העבודה חוללו מהפך עמוק מזה. בעזרת דפי העבודה התחלנו ׳למכור׳ לתלמידים הצלחות. תלמיד שהשקיע פעם אחת וקיבל ציון טוב, ירצה שוב לחוות חוויה של הצלחה ולכן יתחיל להשקיע יותר בחומר הנלמד. דפי העבודה התפרשו מאז על כל חומר הלימודים בישיבה בנגלה ובחסידות, והתלמידים – ראה זה פלא – התחילו לאהוב את החומר.

מלבד האמור לעיל מנהל הר״מ מעקב מתמיד אחר התקדמותו של כל תלמיד, ומוכן לסייע בכל הזדמנות. ״אם תלמיד אינו מבין את החומר הנלמד בשיעור או לא מספיק, הוא יכול לגשת אל הרב, והרב יישב איתו אחרי השיעור עד שהכל יהיה מובן ונהיר״ – מעיד אחד התלמידים. מלבד זאת, איש צוות מיוחד בישיבה הרב **יפתח לוזיה** מופקד על השיעורים הפרטיים, וכך לא נותנים לאף תלמיד לעמוד במקום.

התוצאות ניכרות. מספר הרב ברנשטיין: ״הגיע לכאן תלמיד מרקע קשה. משפחתו אמנם חבדי״ת, אולם אחיו כולם ירדו מדרך התורה. מובן שתפיסת עולמו של הבחור היתה רחוקה מאוד מהעולם הישיבתי. בהשגחה פרטית, מדריך מקעמפ ׳אורו של משיח׳ ששמר עמו על קשר, שכנע אותו להגיע אלינו. באותה עת כבר נרשם הבחור לחטיבת ביניים דתית. היינו צריכים לעבוד קשה מאוד כדי שיסכים להגיע לכאן ולאחר מכן להסיר את הניכור שאפף אותו כלפי הישיבה ודרישותיה. במקרה הזה היה גם גורם במשפחה שניסה להסיט כל העת את הנער מהעולם התורני.

״הבחור הזה סיים אצלנו בהצלחה והתקבל כתלמיד מן המנין באחת הישיבות הגבוהות. לפני זמן מה ביקשנו כמה מהבוגרים לכתוב מעט על התרשמותם מהישיבה ואותו תלמיד נענה בשמחה. במילים נרגשות סיפר את סיפורו, כשהוא מסיים במילים הללו: **׳אני רוצה להגיד תודה רבה רבה על כל ההשקעה והמסירות שניתנה לי כאן במשך שלושת השנים שהייתי כאן, ההתחשבות בצרכים שלי וההרגשה הביתית. וסוד לסיום: גם כשביקשתי הרבה פעמים אישור להישאר עוד קצת בבית אחרי שבת חופשה, ולא הסכמתם, הבנתי טוב מאוד למה.**

׳אין לי מילים לתאר את ההערכה שיש לי כלפי כל הצוות של הישיבה. תודה ושוב תודה. אני מודה לרבי הרש״ב ולרבי מלך המשיח שבחרו בי להיות ׳תמים׳ מן המנין. עד לפני כמה שנים הייתי בטוח שזה עונש, כעת אני מבין שזו הזכות הגדולה ביותר שיכולה להנתן לאדם – ומצד שני אחריות כבדה שצריך להתמודד איתה כל יום ובכל רגע׳.

כמסגרת תומכת לרמי״ם והמדריכים בתפקידם המורכב מעסיקה הישיבה את **ד״ר מייקל בנד** פסיכולוג חינוכי קליני ואת הרב **אורי מרטון** כיועץ חינוכי לימודי שנפגשים עם הצוות בקביעות, ומכוונים אותם בכל הקשור לייעוץ וטיפול מקצועי.

הרב מרטון נפגש עם כל איש צוות לפי תורנות קבועה, ומבקר בכיתות לצורך שיפור ובקרה על ניהול הכיתה. בנוסף יושב הרב מרטון בשעות פרטניות עם תלמידים, ומדריך את הצוות כיצד להתקדם בחינוך התלמידים. פעם בשבוע מוסר הרב מרטון סדנא מיוחדת לרמי״ם בנושא ׳גירויים לימודיים׳ ודרכים להעצמת הקשר בין התלמיד לחומר הנלמד.

בנוסף, מתקיימות אסיפות סדירות של ההנהלה, ושל הרמי״ם בינם לבין עצמם בהן דנים באופן קונקרטי בנושא קידום התלמידים. כך דואגת הישיבה לקידום כל תלמיד ותלמיד עם אחוזים אפסיים של תלמידים שנופלים ׳בין הכסאות׳, ועם הרבה דאגה ואהבה.

שלא ניגע לריק

השיעורים מסתיימים והתלמידים יוצאים שוב להפסקה, כשאפשרויות התעסוקה המעניינות שמספק המקום

גדלות והולכות: חדר מחשבים, מגרשי משחקים, וכן סדנאות בנגרות מסגרות וחקלאות שמתקיימות בהפסקות ובשעות הפנאי. בהנהלת הישיבה עמדו על כך שכל מעבירי הסדנאות יהיו מאנ"ש, וכך גם בשעות הסדנא מוקפים התלמידים באנשי צוות הדואגים להתקדמותם הרוחנית. אגב, חלק גדול מהריהוט בכיתות הלימוד נעשה בידי התלמידים כחלק מהעיסוקים בסדנאות.

מדי יום רביעי נכנסים התלמידים לסדנאות בפיתוח כישורי חשיבה, מחשבים, כושר, ולאחרונה גם מוזיקה. בשיחה עמו מסביר ראש הישיבה הרב ווילשאנסקי את הרעיון שעומד מאחרי הדברים: "אחת המכשלות הגדולות אצל תלמידים הוא השעמום, שכפי שלימדונו חז"ל בכוחו להביא את האדם לשאול תחתית. כשתלמיד אינו מוצא לעצמו תעסוקה, הוא עלול לפנות לתעסוקות הנוגדות את כל מהותו של יהודי ירא שמים ובוודאי 'תמים'. לכן, אצלנו בישיבה עושים כל מאמץ למלא את שעות הפנאי של התלמיד בעיסוקים חיוביים שהוא נהנה מהם; כך יש לנו שליטה מלאה על התכנים הנוספים. יומו של התלמיד מלא אפוא וגדוש לעייפה רק בדברים חיוביים, והוא הולך לישון מלא סיפוק על הצלחתו בלימודים, לאחר יום מלא וגדוש".

בישיבה נמצאים גם תלמידים שלוחים שמגיעים לישיבה כדי לסייע. מידי שנה בוחרת ההנהלה את השלוחים המתאימים לאופי הישיבה, ואלה נרתמים לשליחותם במלא המרץ. הם חיים עם התלמידים, לומדים איתם, והולכים עמם לאורך כל הדרך. השלוחים גם מארגנים מידי פעם 'מבצעים' משלהם על מנת להוסיף חיות בעניני הישיבה.

שעות אחר הצהריים מוקדשות לשיעורי הצהריים. מה שמיוחד הוא הגיוון הגדול בחומר: מלבד החומר הרגיל בחסידות ועיונא, מתקיימים בישיבה גם שיעורים בנושאים: גאולה ומשיח עם הרב **מאיר דוד** המשמש גם כמגיד שיעור בנגלה לכיתה הבוגרת, דברי ימי החסידים עם הרב **חנוך שחר**, ונביא עם הרב **אריה לייב קפלן**.

"השיעור בדברי ימי החסידים הוא מיוחד" – מעידים התלמידים. הרב חנוך שחר שמוסר את השיעור, משמש גם כאחד ממהנדסי הרשתות הממוחשבות בבית הרפואה 'זיו'. בשיעור מקנה הרב שחר את ההיסטוריה החסידית מאדמו"ר הזקן עד ימינו באופן מובנה ומוסדר, והתוצאה

אווירה רצינית של לימוד

מרתקת. לדוגמא: לקראת י"ט כסלו למדו התלמידים לא רק את פרשת המאסר והגאולה, אלא גם על מערך הפצת החסידות הגלוי והחשאי של אדמו"ר הזקן, שכמצביא וסדרן מצויין (כפי שהתבטא הרבי הרי"צ) בנה ארגון שלם שסחף לחסידות מאות אברכים מהמצוינים ביותר.

לתת צ'אנס נוסף

תלמידי 'חנוך לנער' מגיעים ממגוון רקעים ומכל אוכלוסיות העולם החב"די. חלקם מגיע ישירות מה'חדר', וחלקם הגיע מאחת הישיבות הקטנות המקבילות. חלקם מגיע פשוט כי שמע שבמקום זה יקל עליהם להיות תלמידים מן המניין, לסיים ישיבה קטנה ולהגיע בעז"ה לישיבה גדולה, וחלקם לאחר שכבר נפלטו מן המסגרת הישיבתית וכאן נותנים להם צ'אנס נוסף.

אחת ההצלחות החינוכיות של הישיבה היא תחושתם של התלמידים שהצוות נמצא 'בצד שלהם', ולא שהתלמידים והצוות נמצאים משני עברי המתרס. כל תלמיד עם בעיה מכל סוג שהיא, יכול לגשת לר"מ שלו, או לכל איש צוות אחר, והאחרון יקשיב לעניין מתוך השתתפות מלאה וברצון כנה לעזור. הרב רבינוביץ מגדיר זאת על רגל אחת: "חשוב לנו לתת לתלמיד הרגשה שלא נמצאים איתו ב'מלחמה'. אנחנו מדברים בחביבות ובאהבה גם במצבים בהם יש צורך להעמיד את התלמיד על מקומו".

כשמסתובבים בשטח ומדברים עם התלמידים, ניתן לראות בעיניים את הערכתם לאנשי הצוות ואת ה'אור חוזר' לאהבה ותשומת הלב המורעפת עליהם.

בנוסף לכך התלמידים יודעים כי אנשי הצוות פתוחים לשמיעת מידע שאינו 'ערב לחיכם' ולהתמודד מבלי לשבור את הכלים. ב'חנוך לנער' מטפלים בכל תופעה בתהליך מתחשב ואכפתי, ובאופן שהתלמיד מודע לכך שהדבר נעשה לטובתו.

התלמידים חשים כי במקום שמים לב לכל התקדמות או נסיגה קטנה שלהם, ולכל פרט מחייהם, הם יודעים שהצוות ישים לב לכל תהליך וידרבן אותם להתקדם הלאה. הרב **דוד שאער**, מגיד שיעור ומשפיע בישיבה מיום היווסדה מסכם: "כשתלמיד נמצא בנסיגה, הוא חושש לספר על אותה מעידה כדי לקבל עזרה, וכאן מתערבים הפחד והבושה מפני 'ההנהלה'. כשתלמיד ב'חנוך לנער' בנסיגה, הוא יודע שמישהו שם לב, וישנה יד מכוונת שתמשוך בחוטים הנכונים מבלי שיצטרך לבוא ו'להגיש תלונה' נגד עצמו. המוטו של הישיבה הוא לתת צ'אנס נוסף, ובאותה מידה לדרוש התקדמות. כך מצליח התלמיד לעלות על דרך המלך, גם אם מעד פעם או פעמיים.

מעלין בקודש

בשנה שעברה סיים המחזור הראשון בישיבה, והתקבל בהצלחה בישיבות גדולות אחרות. למרות זאת היה מי שביכר להישאר: "עברתי הרבה ישיבות" – מספר אחד התלמידים בגילוי לב – "ובעזרת ה' עוד יגיע תורה של ישיבה גדולה. בינתיים אני מעדיף להישאר כאן עוד שנה – כאן אני מוצא את עצמי, מבינים אותי ונותנים לי חשק להתקדם..."

- **"איזה תלמידים כדאי להפנות לישיבה שלכם?"**

הרב ווילשאנסקי: "תלמיד שמסוגל להסתדר עם המסגרת הישיבתית הרגילה – יש לו את הזכות הנפלאה והחובה ללמוד באחת מהישיבות הקטנות הנפלאות הקיימות ב"ה במוסדות חב"ד באה"ק. יחד עם זאת, תלמיד שעדיין לא בשל ליום לימודים מלא מצד טבעו, כישרונותיו וכו', או שאינו 'מחובר' למה שקורה סביבו בישיבה, מוזמן לפנות אלינו על מנת לבחון את האפשרות לשלבו בישיבת 'חנוך לנער'. מדובר גם לגבי תלמידים שהחלו את לימודיהם בישיבה קטנה וכעת נמצאים ללא מסגרת. כל עוד התלמיד מסוגל לקבל על עצמו מסגרת חינוכית עם כללי התנהגות ברורים בכל הנוגע ליראת שמים – מקומו אצלנו".

ברכות מאליפות

ברגשות גיל ושמחה אנו מגישות מלא חופניים ברכות ואיחולים מעומקא דליבא למנהלת היקרה והאהובה

מרת **נורית** תחי'

ובעלה העוסק בצו"צ באמזונה

הרב **זאב ישראל** שי'

קרומבי

לרגל נשואי בנם המצויין והנעלה

הת' **שלום דב בער** שי'

עב"ג הכלה המהוללה **ליבא חי' מושקא** תחי'

יתן השי"ת שיזכו לרוות מלוא חופניים נחת מהם ומכל יוצ"ח שי' מתוך בריאות נכונה ואריכות ימים ושנים טובות
ושנזכה בקרוב ממש לשמחה הכי גדולה בגאולה האמיתית והשלימה בהתגלות הרבי מלך המשיח תיכף ומיד ממ"ש!

צוות מעונות יום חב"ד צפת

סיגלית שלג	ולרי כמיסה	מירב ינאי	דליה שמי	בת אל עמר	נטלי הלאל
אסתר גוזלי	רחל מלכה	רבקה גולדשטיין	ענת בוחניק	נורית בנאי	מרים מוטעי
שגית חלה	יעל הלאל	שפרה דאי	כוכי שטרית	רימון לסנוי	שרה זימרמן
אסתר כהן	סיגל חניא	ברוריה מזוז	גאולה רחמני	מרים לגטיבי	אביגיל ג'רזי
הילה קרן	תקוה חדד	רייזל לנדאו	רחל סבג	שרה ריינין	
		מיכל חדד	שרה שוורץ	אושרית דהאן	

ברכות מאליפות

בשמחה, בצהלה ובלב מלא גיל ורינה הננו מברכים את הורנו האהובים והיקרים

הרה"ח ר' **דוד דב** ומרת **פרומא שרה** שיחיו **מישולבין**

וגיסנו ואחותנו-גיסתנו האהובים והיקרים הרה"ת ר' **חיים שלמה** ומרת **פייגא** שיחיו **ביסק**

לרגל שמחת קשרי השידוכין של נכדתם בתם ואחייניתנו האהובה והיקרה **מוסיא גיטל** תחי'

עב"ג המצויין הת' **מנחם מענדל** שי'

בן ידידנו שלוחי כ"ק אד"ש מה"מ לדוברי רוסית באה"ק ר' **מאיר** וזוגתו **שרה** שיחיו **וורזוב**

ומשנה ברכות למחותנו הדגולים מפיצי המעיינות חוצה באופן של הבנה והשגה

הרה"ח ר' **אליהו** ומרת **חנה רבקה** שיחיו **ביסק**

מזל טוב! מזל טוב!

יה"ר שתהי' החתונה בשעטומ"צ ויבנו בית חב"ד אמתי ועדי עד מתוך הרחבה פרנסה
עשירות מופלגה בריאות ונחת, ונראה תיכף ומי"ד ממ"ש את שמחת הגאולה בהתגלות מלכנו משיחנו ונכריז לפניו:
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

בנציון משה וחנה מישולבין והילדים
ברוך ומנוחה מישולבין והילדים
פנחס ובלומא רבקה טעוול והילדים
יוסף יצחק ונחמה דינה מישולבין והילדים
מיכאל גרשון וסימונה מישולבין והילדים

מכתב על דירה
או מכתב ניחומים?

אני מרגישה שהרבי ברוח קודשו ראה את צערי הגדול, אחרת אי-אפשר להסביר את מה שקרה בחלוף כמה שבועות. היה זה בבוקר בהיר אחד, כשירדתי מהבית לתומי לזרוק את שקית האשפה, והנה אני רואה מבצבץ בתיבת הדואר מכתב עם הצבע הכחול שנראה היה כמו מכתבים שהיו מגיעים בדרך כלל מהמזכירות של הרבי. לרגע נדרכתי.

מאת נתן אברהם

ר ש סיפורי מופתים מהרבי ויש סיפורים 'אבהיים', כאבא האוהב את ילדיו, עוקב אחריהם ודואג לכל מחסורם בכל עניין.

לא מעט גבאים ומשמשים של רבנים שונים, מכירים את הגב' **מרים קירשנבאום**, חסידת חב"ד המתגוררת עם משפחתה בשיכון חב"ד בלוד. בלשכותיהם של הרבנים זוכה הגב' קירשנבאום להערכה בשל עבודתה הייחודית. עשרים וארבע שעות ביממה היא עוסקת בהצלת עוללים במסגרת ארגון 'אפרת', מתוך עבודת קודש לשכנע אימהות המבקשות לעצור את הריונן באיבו, ובכך לגזור גזירת מוות על עוברם.

מאות תינוקות ניצלו בזכות פעילותה, תינוקות שהיא מלווה גם בהמשך חייהם. בפיה מאות סיפורים של ניסים גלויים והשגחות פרטיות מופלאות בקשר לפעילותה.

עתה פנינו אליה בעקבות סיפור אחר שקשור עם משפחתה, שעה שהחליטו היא ובעלה לפני עשרים שנה לעבור מביתם, שהיה ממוקם במרכז לוד, אל שיכון חב"ד. סיפור מרגש שמגלם בתוכו את הדאגה האבהית של הרבי כמו גם את עיניו הצופיות למרחוק. סיפור זה חקוק אצלה על-אף השנים הרבות שחלפו כאלו אירע זה עתה.

•

"בשלהי חודש כסלו שנת תשנ"ב – פותחת ומספרת הגב' קירשנבאום – "היינו לאחר תהליך ארוך של התקרבות אל תורת החסידות בעזרתם של חסידים טובים. כמובן שגם התקרבנו מאד אל המאור הגדול – הרבי. בתום התהליך הכנסנו את ילדינו כולם למוסדות חב"ד בעיר מגורינו לוד.

בשלב זה החלטנו, אני ובעלי, שהגיע הזמן לעבור להתגורר בשיכון חב"ד. בכל יום מצאנו את עצמנו מטלטלים לשיכון כדי להביא הביתה ולהחזיר כל אחד מילדינו, שכן כל אחד מהם סיים את לימודיו בשעה אחרת; גם הכינוסים והתוועדויות השונים התקיימו בשכונה, מרבית הוויית חיינו הייתה שם. ההחלטה לעבור דירה, הייתה אפוא מתבקשת מאליה.

כבר ידענו שלא עושים דבר חשוב כזה מבלי להיוועץ או לשאול את הרבי, ושלחנו מכתב על כך שקנינו דירה בשיכון חב"ד, ואנחנו מתעתדים לעזוב את דירתנו הקודמת במרכז העיר, וזאת בתנאי שנקבל תשובה חיובית מהרבי. עד שקיבלנו תשובה מהרבי, היינו חצויים בין שתי הדירות. עדיין לא מכרנו את הקודמת, אך לא השלמנו את המעבר לדירה החדשה.

בציפייה דרוכה ובהתרגשות עצומה המתנו לתשובת הרבי. ואכן חלפו מספר שבועות, ובשעת בין הערביים, כשבעלי עומד ללכת לתפילות מנחה-ערבית, הגיעה להפתעתנו תשובת הרבי לתיבת הדואר בדירה החדשה.

וכך היה כתוב במענה:

ב"ה, כ"ו טבת תשנ"ב

ברוקלין, נ.י.

הוו"ח אי"א נו"נ וכו'

מוה' מיכאל מרדכי שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסם לדירה החדשה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

•

בעלי ראה את המכתב. למעשה היה זה מכתב די שגרתי שהרבי שולח ליהודים שמבקשים ממנו ברכה על מעבר לדירה

קירשנבוים - לוד

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

ב"ה, כ"ו טבת תשנ"ב
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מו"ה מיכאל מרדכי שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסם לדירה חדשה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

הפי"נ שבמכי' יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה

המכתב הראשון, שנקרע

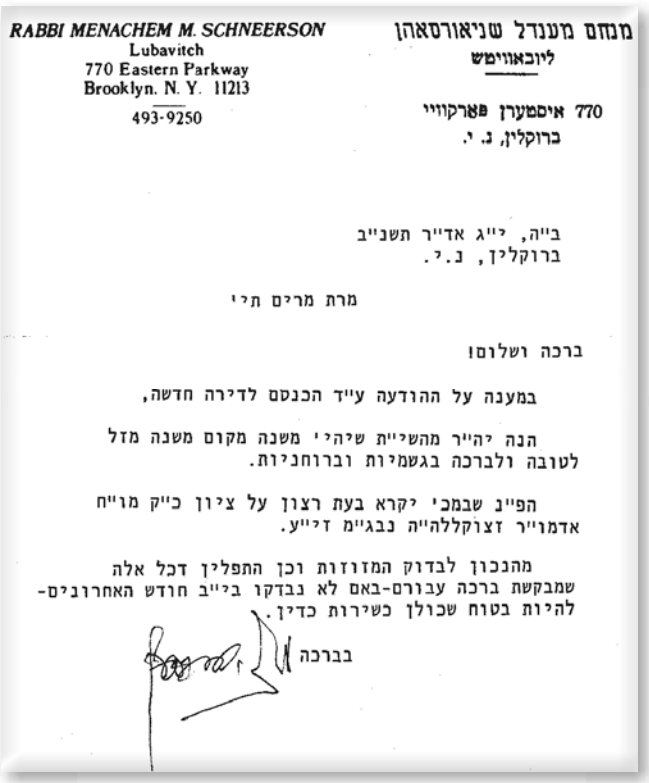

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

ב"ה, י"ג אד"ר תשנ"ב
ברוקלין, נ.י.

מרת מרים תי'

ברכה ושלום!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסם לדירה חדשה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

הפי"נ שבמכי' יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

מהנכון לבדוק המזוזות וכן התפלין דכל אלה שמבקשת ברכה עבורם-באם לא נבדקו בי"ב חודש האחרונים-להיות בטוח שכולן כשירות כדין.

בברכה

המכתב השני שהתקבל תמורתו...

חדשה. המכתב היה חתום בכתב יד קודשו של הרבי.

באותן דקות הייתי נרגשת מעצם העניין שקיבלנו מכתב מהרבי, שזהו דבר שהוא יקר מפז. התיישבתי בסלון הבית וקראתי את הנאמר בו פעם אחר פעם. בעיקר התפלאתי על כך שהמכתב הגיע לכתובת הבית החדש, והרי שלחנו אותו למזכירות עם הכתובת של הבית הקודם.

כשבעלי הגיע לבית הכנסת וסיפר זאת כמשיח לפני תומו, אנשים אמרו לו שבזמן הזה כבר אין הרבה מכתבים, ובפרט לא בנושאים 'שגרתיים' שכאלו. היו שיעצו לו למסגר את המכתב ולתלות אותה בכניסה לבית כסגולה לשמירה.

ואז, שוד ושבר, מבלי שיכולתי לצפות את זה, בני הקטן משך ממני את המכתב, כמנהגם של ילדים לתפוס בידם כל מה שהם יכולים, והמכתב נקרע לשניים.

לא היה גבול לצערי. צמרמורת חלפה בגווי. לא ידעתי את נפשי מכאב.

מששב בעלי מבית הכנסת, עדיין אחוז התרגשות, סיפר לי על דברי חבריו, ועל הזכיה המיוחדת לה זכינו. הוא לא הבין מדוע פני עצובות. לבסוף לא התאפקתי ופרצתי בבכי מר. סיפרתי לו שבננו קרע את המכתב לשניים, וכעת זה לא אותו מכתב שלם ויפה, מה עוד שהקרע עובר בדיוק על חתימתו של הרבי. לילה שלם התייפחתי בבכי.

לקחתי דבק נייר וניסיתי להדביק את שני הקרעים של המכתב כדי שיחזור לקבל צורה של מכתב שלם, עד כמה שאפשר. יישרתי אותו בעדינות ובזהירות פעם אחר פעם. לאחר מכן גם מסגרתי את המכתב. אף על פי כן, הצטערתי על כך שלא שמרתי על המכתב בצורה קפדנית יותר כראוי למשהו שהוא כה יקר. לא סלחתי לעצמי על זה.

אני מרגישה שהרבי ברוח קודשו ראה את צערי הגדול, אחרת אי-אפשר להסביר את מה שקרה בחלוף כמה שבועות.

היה זה בבוקר בהיר אחד, כשירדתי מהבית לתומי לזרוק את שקית האשפה, והנה אני רואה מבצבץ בתיבת הדואר מכתב עם הצבע הכחול שנראה היה כמו מכתבים שהיו מגיעים בדרך כלל מהמזכירות של הרבי. לרגע נדרכתי. לא הבנתי על מה ולמה מכתב, והרי לא כתבנו לרבי מאומה בחודש האחרון. נדהמת ומופתעת פתחתי את המכתב וראיתי שאכן זה מכתב שנשלח מהרבי. המכתב הקודם מוען לבעלי המכתב הזה מוען אליי, כשהתחלתי לקרוא אותו רעדתי מהתרגשות, היה זה מכתב נוסף לרגל היכנסם לדירה החדשה.

המכתב נשלח מהרבי בתאריך י"ג אד"ר תשנ"ב. היה זה מכתב ברכה, ובנוסף לו כתב הרבי: **מהנכון לבדוק המזוזות וכן התפלין דכל אלה שמבקשת ברכה עבורם – באם לא נבדקו בי"ב חודש האחרונים – להיות בטוח שכולן כשירות כדין.** בסיום המכתב הופיעה חתימת ידו הקדושה!

נרעשת ונרגשת יהיה זה חיוור מדי בכדי לתאר את ההתרגשות שעברה עלי באותם רגעים ובשבועות הסמוכים.

•

הגב' מרים קירשנבאום חותמת את סיפורה בהתרגשות גדולה. נראה שלמרות הזמן הרב שעבר מאז אירע הסיפור, לא כהו אצלה עוצמת התחושות, וכשהיא מגוללת אותו עתה, גם התחושות והרגשות העזים צפים ועולים אצלה כפי שנזכרת בפרטים ובהתרחשויות.

"הרגשתי שהרבי חזה בצערי ובעיצבוני ורצה להרגיע אותי – כשהדבר הכי מדהים פה הוא שהמכתב השני היה ממוען עבורי ולא אל בעלי, כפי שהיה במכתב הקודם. הסיפור הזה התפרסם בקהילה בלוד ועשה לו כנפיים, ואותי הוא מלווה בכל יום ויום".

בערב ראש השנה נשא אבי את ידיו כלפי מעלה, ואמר בקול בוכים: "ריבונו של עולם, באם

חיים של חסד ומסירות נפש

הרה"ח ר' הלל זלצמן שי' ממשיך בתיאור דמותו המיוחדת של אביו, הרה"ח ר' אברהם זלצמן ע"ה • בחלק השני הוא מספר על חיים של חסד בלתי-פוסק, מסירות נפש עבור חינוך הילדים והתקשרות מיוחדת לרבי

הביא לדפוס: אברהם רייניץ

הורי התגוררו מספר שנים בטשערעפאוועץ, שם כיהן אבי כשוחט. הוא סיפר לנו, שבסביבות העיר הזאת השוכנת בערבות סיביר, היו איילים רבים, ואותם היה שוחט על מנת לספק בשר כשר ליהודי העיר. כנראה שבעקבות הרדיפות נגד הדת, הגרו לעיר חרקוב שבאוקראינה. בחרקוב הייתה קהילה גדולה יחסית של יהודים שומרי תורה ומצוות, וגם קהילה של חסידי חב"ד.

בתקופה הראשונה לשהותו בעיר התפרנס אבי מניהול מסעדה כשרה שפתח. בשנת תרצ"א יצא חוק חדש שנקרא "פספורטיזציה", לפיו כל אדם מגיל 16 ומעלה צריך לעשות תעודת זהות חדשה, שישמש כרישיון מגורים. מכיוון שבכל תעודה צריכים תמונה, הפך מקצוע הצילום למבוקש ביותר. אבי ניצל את ההזדמנות: הוא מיהר ללמוד את אמנות הצילום, והיה לצלם. רבים מאנ"ש הצטלמו אצלו לצורך התעודה, וגם תמונות משפחתיות. תמונות רבות שיש לאנ"ש מתקופת חרקוב, הן ממצלמתו של אבי.

הרה"ח ר' אברהם זלצמן וכלי אומנותו בידו

נס ההצלה מהצבא

בקיץ תש"א פלשה גרמניה לברית המועצות, במבצע עצום שכונה "מבצע ברברוסה". הוכרז על גיוס כללי, וגם אבי קיבל צו גיוס. ההתלבטות הייתה קשה: מחד, רוב החיילים שנשלחו לחזית לא שבו בחיים. מאידך, המשתמט מגיוס בזמן מלחמה, אחת דתו להמית. אבי נזכר בסיפור אודות רבינו הזקן, שכאשר באו

לאסור אותו – ברח והתחבא לזמן מועט, ואחר-כך הלך לחיילים שהגיעו לאוסרו. והסביר רבינו הזקן, שכך גם עשה יעקב אבינו, כאשר ברח מפני עשיו אחיו – שקודם התחבא בבית מדרשו של שם, ורק אחר-כך פנה לדרכו. אבי החליט להתעכב בבית, ולהגיע ללשכת הגיוס שעה אחת יותר מאוחר מהזמן שנקבע עבורו בצו.

כאשר עזב את הבית, אנחנו הילדים היינו בחצר. אבי נישק אותנו ובכה מאוד. אנחנו לא הבנו ושאלנו להיכן אתה הולך, ומדוע אתה בוכה כל-כך? אבי ענה בדמעות, כי הוא מקווה לחזור בקרוב. ואכן היה לו נס, וכאשר הגיע ללשכת הגיוס, צעקו עליו: "מדוע איחרת? הרי כולם נשלחו כבר לחזית! בפעם הבאה", אמרו לו הפקידים, "תגיע בדיוק בזמן שקובעים לך". אבי חזר בשמחה לביתו, ובכך ניצל ממוות כמעט וודאי.

בינתיים התקדמו הגרמנים במהירות לאורך כל החזית הרוסית, ולקראת חודש החגים תש"ב, היו הגרמנים קרובים מאוד לכיבוש העיר חרקוב. ברדיו דיווחו על מעשי הזוועה של הגרמנים ביהודים אזרחי המדינות הכבושות, ועודדו את היהודים לעזוב את חרקוב למקומות בטוחים יותר. היהודים, שהתרגלו כבר שלא להאמין לתעמולה הסובייטית, נטו לחשוב שגם הפעם מדובר בדיווחים לא נכונים. יהודים רבים, ואבי בכללם, זכרו את הגרמנים שהגיעו לעירם לאחר מלחמת העולם הראשונה, והתייחסו בכבוד ובהגינות ליהודים.

בינתיים החלו להגיע מכתבים עם דיווחים על האכזריות של הנאצים, וכמעט כל היהודים החליטו שלא להסתכן וברחו הרחק מהמערכה. רוב חסידי חב"ד נסעו לעבר הערים טשקנט או סמרקנד – שהיו רחוקות מהמערכה, וגם החורף שם היה הרבה יותר קל וקצר. עבור אנ"ש הייתה סיבה נוספת להגר לערים אלו דווקא: הם ידעו כי בערים אלו קיימות קהילות יהודיות גדולות בוכריות, שיש להם היכרות עם חסידי חב"ד, בזכות הרה"ח ר' שמחה גורודצקי, שנשלח על ידי הרבי הריי"צ לסמרקנד עשרים שנה קודם לכן.

משפחתנו הייתה מהמשפחות האחרונות שברחו מהעיר. מסילות הרכבת היו משובשות מהפצצות בלתי-פוסקות של חיל האוויר הגרמני, ורכבת המשא בה ברחנו מהעיר נסעה באיטיות. בנס גלוי הצלחנו לנסוע את כל הדרך בלי שהגרמנים יצליחו לפגוע ברכבת.

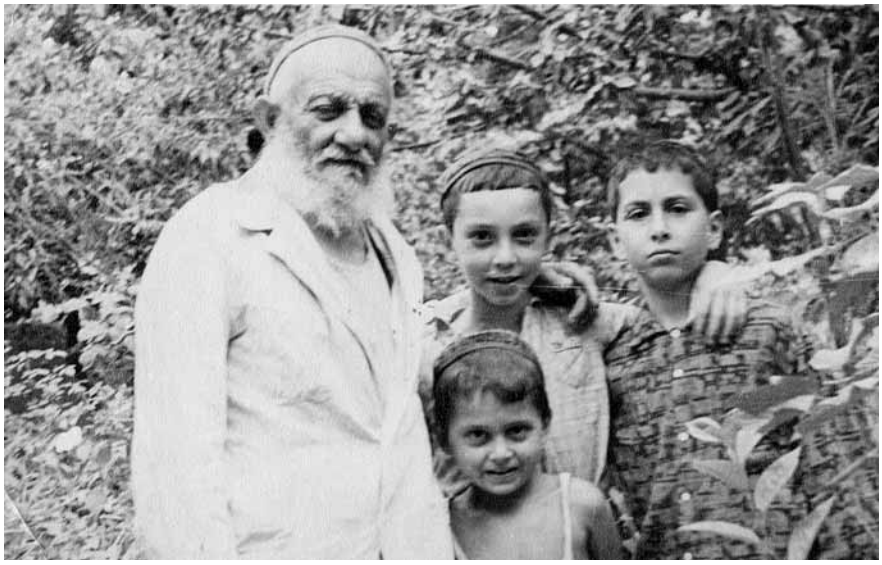

ר' אברהם זלצמן עם נכדיו - יוסף יצחק זלצמן, יוסף יצחק מישולבין ובערקע מישולבין

כאשר הגענו לסמרקנד, הצטרפנו – כמו שאר חסידי חב"ד – לקהילה הבוכרית המורכבת מיהודים דתיים ומסורתיים, אשר מרכזה היה בעיר העתיקה. בעיר החדשה התגוררו בעיקר יהודים אשכנזים שלא דקדקו בשמירת התורה והמצוות.

המפגש עם יהודי סמרקנד, מזכיר לי את שיחתו של הרבי על כוחה הגדול של התורה, שהיא הדבק המאחד את עם ישראל. ליהודים הפזורים ברחבי תבל אין שפה משותפת, אין תרבות משותפת, אין מראה אחיד – יש רק דבר אחד משותף לכולם: התורה הקדושה. כאשר הגענו לסמרקנד, הסתייגנו בתחילה מהיהודים המקומיים, שכן בלבושיהם ובמראה החיצוני הם היו דומים לאוזבקים, שפתם הייתה טאג'יקית, וגם התרבות שלהם הייתה שונה לחלוטין מהתרבות ממנה הגענו. אולם כשהגענו לבית הכנסת שלהם וראינו את ספרי התורה, התפילות ולימוד התורה – נפלו כל המחיצות. הרגשנו שאנחנו עם אחד.

את הימים הנוראים כבר עשינו בסמרקנד. מכיוון שלאבי היה חוש בנגינה וקול לבבי מאוד, ביקשו אותו אנ"ש שיעבור לפני התיבה בימים הנוראים. בזיכרונות ילדותי, בהיות בערך בגיל שלוש, שמור זיכרון מתוק ומיוחד של אבי עומד בבית ומאמן את עצמו בנוסח תפילות הימים הנוראים. תוך כדי התעמקות במשמעות הפיוטים, החל לבכות מעמקי לבבו. אני ישנתי שנת-צהריים, וכאשר התעוררתי וראיתי את אבי בוכה, התחלתי גם אני לבכות; עד שאבי הרגיע אותי, והסביר לי שבכיותיו נובעות מהתרגשות למקרא התפילות והפיוטים של הימים הנוראים.

קשיי הפרנסה

כשהגענו לסמרקנד היה רעב גדול מאוד. כל אחד חיפש עבודה, כדי לקבל פיסת לחם. את הלחם קיבלו בתמורה לתלושים שסופקו במשורה על ידי השלטונות. אמי השתדלה לחסוך את מנת הלחם שלה, וכשאנחנו התעוררנו בלילה מרוב רעב, הייתה נותנת לנו חתיכה קטנה מהלחם, כדי שנוכל לחזור לישון.

אמי קמה השכם בבוקר, בארבע לפנות בוקר, ולקחה עמה את התלושים כדי לעמוד בתור לחלוקת הלחם. לא פעם נאלצה לחזור ריקם, כי היו הרבה 'מיוחסים' שלקחו את הלחם לפני האנשים הפשוטים, עד שהלחם אזל. היו אלה נכי המלחמה, גיבורי מלחמה שחזרו מהקרבות עטורי מדליות, או נשים שהגיעו עם תינוקות על ידיהם; והיו פשוט בריונים שדחפו את כולם במרפקיהם. אנשים רבים, שלא נמנו על ה'מיוחסים' או הבריונים – חזרו ריקם.

אנחנו, הילדים, נדדנו ברחובות כדי לחפש זרעים שאפשר לאכול. פעם אחי בערל חזר מאושר מה'חדר' עם כמה מאות זרעים שמצא בדרך. בוקר אחד, כשאמי הלכה

ר' יום-טוב ערליך וסמרקנד היהודית

כאשר אבי הסתובב בעיירות לאיסוף תמונות, פגש באחת העיירות יהודי פולני שהתגורר לבדו בעיירה אוזבקית. כאשר אבי שאלו מה הוא עושה כאן לבדו, השיב היהודי כי משפחתו נספו באירופה על ידי הגרמנים, והוא הוגלה לכאן. אבי סיפר לו על הקהילה היהודית הגדולה בסמרקנד, והזמין אותו לביתנו. וכך הגיע אבי עם אותו יהודי פולני, שנשא איתו תמיד גיטרה ואקורדיון, ושמו יום-טוב ערליך, מי שנודע אחר-כך כזמר וחזן אידישאי מיוחד במינו.

בסמרקנד התפרנס ערליך מבדחנות בחתונות אנ"ש. בתחילה היה שר שירים על האוזבקים ואורח חייהם שהדהים אותו; באחת החתונות פגש אותו החסיד ר' ישראל נח בלניצקי והעיר לו: "יום טוב, זה רק מה שמצאת בסמרקנד? ומה עם הקהילה היהודית?!". ערליך קיבל את הדברים ברוח טובה, ולקראת החתונה הבאה הלחין שיר מיוחד על סמרקנד היהודית, על המניינים והישיבות, הקהילות היהודיות והחתונות המיוחדות.

ערליך יצא מרוסיה בשנת תש"ו, במסגרת ההסדר לנתינים הפולניים (בשונה מרוב חסידי חב"ד, שזייפו את הנתינות הפולנית על מנת לצאת מרוסיה, הוא באמת היה בעל נתינות פולנית...), ולאחר נדודים הגיע לארצות הברית והתיישב בשכונת ווילאמסבורג. בשנות הכ"פים, כאשר נסדקה חומת הברזל ויהודים יצאו מברית המועצות, היה ערליך מתעניין בקרב חסידי חב"ד אודות אבי. ואכן, כאשר אבי הגיע לרבי בשנת תשכ"ט, הצליח ערליך לאתר אותו, ופגישתם הייתה חמה ולבבית מאוד.

כעבור שלוש שנים, כאשר הגעתי לרבי, נסעתי לווילאמסבורג לפגוש את ערליך. הוא זכר אותי כילד קטן, ושמח מאוד לראותני. הוא התלונן לפני על שנפל בגורלו להתגורר בוויליאמסבורג, כי אילו היה בקהילת חסידי חב"ד, בוודאי היה הרבי מנצל את חושיו המיוחדים לקירוב יהודים.

לתפוס מקום בתור לחלוקת הלחם, בערל ושרה חיפשו במטבח פרוסות לחם יבישות, ולאחר שלא מצאו כלום, והשמש יצאה כבר על הארץ, יצאנו כולנו לרחוב לחפש זרעים. פתאום אני שומע מאחורי קול של אישה: אינגעלע, הנה עוד זרעון. זיהיתי את קולה של אמי, הסתובבתי לאחור ורצתי לעברה, תוך שאני שואל בתחנונים: האם השגת לחם? והיא ענתה לי בבכיות: לא, הילקה, הלחם לא הספיק עבורי...

זה היה מצבם של רבים מאנ"ש בזמן הראשון לאחר הגיעתם לטשקנט וסמרקנד.

בכל אותו הזמן חיפש אבי מקור פרנסה, עד שנהיה לסוכן של תמונות. הוא היה נוסע לעיירות והכפרים בסביבות סמרקנד, בהם התגוררו אוזבקים, והציע להם שירות מיוחד: הגדלת תמונות. הוא לקח מהם תמונות קטנות של הוריהם וקרוביהם, והגדיל אותם במעבדות הצילום בסמרקנד. היה זה שירות ייחודי, ותמורת עבודתו זו היו הלקוחות מוכנים לשלם סכומים הגונים.

באחת מנסיעותיו של אבי בעיירות, נכנס לביתו של עורך דין אוזבקי ששימש כקטגור, ושאל באם הוא מעוניין בשירות הגדלת תמונות. למזלו הרע החליט אותו עורך דין להתנכל לאבי. הוא ביקש ממנו להציג קבלות ואישורים רשמיים למסחר שלו. ולאחר שלא קיבל את מבוקשו כהוגן, זימן שוטרים והעליל על אבי שעובד באופן בלתי-חוקי. השוטרים לקחו את אבי לבית הסוהר, שם בילה ארבעה חודשים – כולל הימים הנוראים, סוכות ושמחת תורה. אחר-כך סיפר לנו, שבהגיע יום שמחת תורה, אמר לגויים שהיו איתו בתא המעצר: היום הוא חג של שמחה אצל היהודים, ולכן אבקש אתכם לעמוד בעיגול, ואני ארקוד בשמחה. כך קיים את שמחת תורה...

בהיותו בבית הסוהר סיפרו הסוהרים את זקנו בכוח. כאשר ניסה להתנגד, סטרו לו לחייו בחוזקה, עד שנפלו לו שתי שיניים. זכורני, שכאשר חזר לבית עם זקן חלקי, לא הכרתיו ופחדתי ממנו.

לאחר שיצא מהמאסר לא יכול אבי להמשיך במסחר התמונות. באותם ימים נפגש עם ידידו ר' אשר ששונקין (בטומער), ששאל אותו: אברמ'ל, במה אתה מתעסק היום? לאחר שאבי השיב כי אינו יודע במה להתעסק, הציע לו ר' אשר להתעסק במכירת לחם.

בתחילה סירב אבי, באמרו שאין לו מושג בעבודה זו. אולם ר' אשר התעקש והסביר לאבי כיצד העסק עובד: קודם כל משחדים את הפקידים במשרד התעשייה, כדי שיעניקו רישיון למכירת לחם. אחר-כך יש לשחד את הממונים במאפיית הלחם הממשלתית, שישמרו עבורו לחם, ולא יאמרו שאין מספיק לחם... לאחר שמשחדים את כולם, אפשר לקבל את הלחם, ולמכור בשוק.

אבי קיבל את הרעיון, ולאחר ששיחד במקומות המתאימים, שכר גוי עם חמור ועגלה סגורה, ובכל בוקר היה נוסע לבית החרושת הממשלתי, מעמיס את כיכרות הלחם במדפים מיוחדים שבנה בעגלה, ומוכר את הלחם בשוק. כך התפרנסה משפחתנו משך זמן, וניצלנו מרעב, שכן בכל לילה היה אבי חוזר עם כמה כיכרות לחם. עבורנו הייתה זו דוגמה מצוינת לעזרה ההדדית של יהודים, האחד לשני, באותם זמנים קשים.

הזהירות מהשוק השחור

בברית המועצות של אותם ימים היה קשה מאוד לפרנס משפחה מהמשכורת שהושגה באופן חוקי, ואזרחים רבים השיגו השלמות הכנסה בשוק השחור, שהיה למעשה מסחר פלילי. אבי, למרות מצבו הכלכלי הקשה, שמר מרחק מהשוק השחור וכדומה. הוא היה אומר: די לנו שאנו יהודים דתיים וחסידי חב"ד, וכבר יש עלינו רושם פלילי... איננו צריכים להוסיף על כך עוד פחדים.

רבים שהיו נזהרים מקשרים עם השוק השחור, היו מסתפקים ברווחים קטנים בתחום האפור. יש הבדל גדול בין אזרח שעוסק במטבע זר או זהב, לבין אזרח שעובד באופן חוקי, ומידי פעם פורץ את גבולות החוק היבש. דוגמה לאותו תחום אפור שהיה נחלתם של רוב האזרחים, היה המסחר באובליגציות: היו אלה שטרות-חוב ממשלתיים שהיו זכאים להשתתף בהגרלה שהתקיימה פעמיים בשנה על סכומי כסף גדולים. את האובליגציות היו האזרחים מקבלים כחלק מתשלום משכורתם. היה ידוע שהממשלה זוכה בשמונים אחוזים מההגרלות, ורק עשרים אחוז היו מגיעים לידי האזרחים, כך שהסיכוי לזכות היה קטן מאוד. משום כך, כל הפועלים העניים, ובפרט עובדי החקלאות, היו מוכנים למכור את האובליגציות במחיר נמוך מאוד משוויים; הם העדיפו ציפור אחת ביד, מאשר עשר ציפורים בחלומות...

היו סוחרים שקנו את האובליגציות

הללו מהפועלים העניים, בכמויות גדולות. היו שהשקיעו עשרות אלפים, והיו שאף השקיעו מיליונים ברכישתם. כבכל מסחר, היו גם סוחרי משנה, שהיו רוכשים את האובליגציות בסכום פעוט מהפועלים, ואחר-כך מוכרים במחיר גבוה יותר לסוחרים הגדולים. פעמיים בשנה הייתה מתקיימת ההגרלה, והסוחרים הללו היו יושבים לבדוק את הניירות שבידיהם, לבדוק בכמה זכו. אצל הסוחרים הגדולים היו כמויות גדולות של אובליגציות, וכל המשפחה הייתה נרתמת לעבודה הזאת. כמובן שמי שרכש אלפי אובליגציות היה זוכה בכמה אלפי רובלים.

מסחר זה, לא היה חוקי, ומי שהיה נתפס עוסק במסחר זה, היה עשוי להישלח לכלא להרבה שנים טובות. פעם בא אל אבא יהודי פולני בשם מקס. הוא לא היה דתי, אבל הסתובב בקהילתנו בסמרקנד בזמן המלחמה. הוא הציע לאבא לקנות אובליגציות, ולשם שכנוע נקט בשמות אנ״ש שקנו ממנו. לבסוף נכנע אבי וקנה ממנו סכום מסויים של אובליגציות.

באותו לילה לא הצליח אבי לישון מרוב דאגה. הוא חשש, שכמו שמקס נקט בשמותיהם של אלו שקנו – כך יכלול את אבי ברשימת אנ״ש שקנו אצלו, ומי יודע להיכן יגיע השם שלו... בבוקר השכם הלך אבי לסוכן הפולני ואמר לו מפורשות שהוא מפחד להתעסק בזה, ורוצה למכור לו בחזרה את האובליגציות, ושיידע שאין לו עוד אובליגציות. הוא כל כך רצה להתפטר מהאובליגציות, עד שהעדיף למכור את הכל בחצי מחיר, ובלבד שיידע שאין לו אובליגציות ושיישן בשקט.

חסד ללא גבולות

אבי היה ידוע כאיש חסד. בשנות המלחמה, המצב הכלכלי היה קשה מאוד, וכאשר הגיע ערב פסח לא היה לנו בבית מצוות ולא שאר צורכי הפסח. כדי לעבור את הפסח היה צורך ב-3000 רובל, אבל המצב היה כל כך קשה, שלא היה כבר ממי ללוות. אמי מאוד דאגה, ובכל יום שאלה את אבי מהיכן נשיג כסף לצורכי החג. יום אחד אמר אבי שמצא מישהו שילווה לו סכום של 3000 רובל, ולמחרת לאחר תפילת שחרית ייקח את הכסף.

למחרת חזר אבי משחרית, בידיים ריקות. אמי שאלה אותו: נו, לווית? ואבי השיב בחיוב. אמי שמחה ואמרה: נו, ברוך

ר׳ אברהם זלצמן עם נכדו בערקע מישולבין

ה׳ נוכל לקנות כעת את צורכי החג. אבל אבי הגיב: בעזרת ה׳ יהיה טוב... אמי הרגישה בקולו של אבי שמשהו השתבש, ושאלה אותו ישירות: יש לך את הכסף? אבי ניסה להתחמק, ולבסוף נאלץ לומר את האמת שאין לו את הכסף. אמי שאלה: גנבו ממך את הכסף. אבי השיב: לא גנבו. אכן, לוויתי 3000 רובל, אבל בדרכי הבייתה פגשתי יהודי שסיפר לי שיש לו שלושה ילדים בבית, וגם לו אין כסף לצורכי החג, אז נתתי לו את הכסף...

אמי לא האמינה למשמע אוזניה. בקול בוכים טענה כלפי אבי: למה נתת לו את כל הכסף? לא יכולת לתת לו חצי מהכסף? ומה אנחנו נעשה עכשיו? היא פרצה בבכי חסר-מעצורים. אבי ניסה להרגיע את אמי ואמר: ברכה׳לה, אל תבכי. אני אמצא מישהו אחר שילווה לי את הכסף. אותי הרי כולם מכירים כאן, ובוודאי שאצליח למצוא מהיכן ללוות את הכסף, אבל אותו יהודי שפגשתי, הוא אדם זר, אף אחד לא מכיר אותו כאן, ואף אחד לא ילווה לו. אם לא הייתי מלווה לו את הכסף – הוא ומשפחתו היו גוועים ברעב.

כזה היה אבי: דאג וריחם על הזולת יותר ממה שדאג לעצמו. ר׳ משה ניסלביץ סיפר לי שבזיכרונו עומד חי המחזה הבא: אבי נכנס לאיזה מניין בסמרקנד, ואמרו לו שאוספים כסף לעניין חשוב, והוא מתבקש לתרום משהו. אבי הושיט את ידו לכיסו, הוציא את כל הכסף שהיה לו, ומבלי לספור, מסר את כל כספו לצדקה. ר׳ משה השתאה לנוכח הפשטות בה מסר אבי לצדקה את כל הכסף שהיה ברשותו.

אבי הצטיין בטובו וחסדו, אפילו בקרב הגויים. לא פעם היה גורם לקידוש ה׳ גדול. פעם, בהלכו לעבודה, ראה ליד הכניסה גוי עני שמבקש נדבות ואומר שהוא פשוט רעב. אבי הלך וקנה עבורו כיכר לחם ובקבוק לימונדה, ונתן לו גם כמה רובלים. הגויים שעמם עבד ראו את מעשיו ואחר-כך אמרו בהתפעלות: תראו מה זה יהודי – הרי העני הזה הוא משלנו, רוסי. ובכל זאת, אנחנו כולנו עברנו בלי לשים לב אליו, ומי היחידי שנענה לבקשותיו לרחם עליו? זלצמן היהודי!

טוב לבו של אבי היה פעם בעוכריו, כאשר נוכל ניצל את תמימותו והפיל אותו בפח. ומעשה שהיה כך היה: יום אחד הגיע יהודי פולני לאבי, וסיפר שהוא מומחה גדול לכל מיני עוגיות עם קרם. והיות והוא זר במקום, ללא פרוטה בכיסו, הוא הציע לאבי לעשות שותפות ולהקים מאפייה ביתית, להכנסה צדדית.

אבי לווה כסף מידידיו, והפולני רכש חומרים מהם הכין עוגות טעימות להפליא. אפיית העוגות נעשתה בביתנו, ואנחנו הילדים היינו המרוויחים העיקריים מהעסק החדש... לצד הילדים שאהבו לטעום מהעוגות, היו גם בעיות נוספות: בבית לא היה מקום מתאים לאכסון העוגות, והם היו נשארים על השולחנות בבית. זכורני שפעם אפו עוגות מאוד יפות ועליהם פרח עשוי קצפת אדומה, והשאירו אותם במשך הלילה על השולחנות. במהלך הלילה נכנס חתול לביתנו וליקק כמעט כל פרח ופרח...

לאחר שחלפו כמה שבועות, והפולני רכש את אמונו של אבי, הוא סיפר כי עליו להשיג סחורה בכמות גדולה, ולשם כך הוא זקוק לסכום כסף גדול. אבי לווה את הסכום המבוקש ונתן לפולני, ואז ההוא נעלם עם כל הכסף... וזה היה הסוף של העבודה עם העוגות...

הנערה מהפרוזדור

באחד מימי חורף תש״ה, זמן קצר לפני תום המלחמה, היה קר מאוד, 10 מעלות מתחת לאפס. השלג שירד יום קודם לכן, נערם כבדולח על הקרקע. באותו בוקר – אני זוכר – חזר אבי מבית הכנסת מוקדם יותר, וסיפר לאמי שכאשר נכנס לפרוזדור בית הכנסת ראה נערה כבת תשע-עשרה יושבת על הרצפה, בוכה ורועדת מקור. בגדיה היו קרועים ומלוכלכים, והיא

שווער פיקח

אבי היה אדם פיקח ומעמיק. לעיתים היינו עומדים על נכונות דבריו רק כעבור זמן.

כך למשל כאשר ר׳ מענדל פוטרפאס התחבא אצלנו, חשד אבי באחד השכנים הגויים שהוא עוקב אחרינו. אבי לא היה רגוע באותם ימים, והיה אומר לנו: תראו, בדיוק כאשר יצאתי מהבית, החליט הגוי לצאת לטייל עם כלבו. כאשר הגעתי לשוק, גם הוא היה שם, וכאשר הבחין בי התכופף כאילו לקשור את שרוכי נעלו.

אנחנו חשבנו שאבי מגזים בפחדיו, ואפילו ר׳ מענדל טען שזה דימיון שווא. אבל אבי בשלו. לאחר זמן הפסיק הגוי לעקוב אחרינו, ורק אז שמנו לב עד כמה הוא היה צמוד אלינו בחודשים הקודמים.

לפי יציאתו של ר׳ מענדל מרוסיה, אמר לו גיסי ר׳ אליהו: כעת, כאשר אתה נוסע, עם מי נוכל להתייעץ? אמר לו ר׳ מענדל: אם יש לך שאלה, תתייעץ עם השווער שלך. הוא חסיד פיקח ומבין עניין. והוסיף ר׳ מענדל ואמר: הזוכר אותה כיצד כולנו חשבנו שיש לו דמיונות שווא בקשר למעקבים של הגוי השכן – הנה אחרי זמן נודע לי שאכן אותו שכן עקב אחרינו, והתברר שכולנו היינו נאיביים, בעוד השווער שלך צדק לחלוטין בהערכותיו.

מלמלה: אין לי כלום... איפה אלך הלילה... אני רעבה... רחמו עלי...

יהודים רחמניים שנכנסו לבית הכנסת, נתנו לה כמה קופיקעס והמשיכו לתפילה. אבי נתן לה חמש רובל ונכנס לבית הכנסת, אך לא היה רגוע. הוא לא יכול היה לראות בת ישראל במצב כזה. הוא חזר לפרוזדור ושאל אותה מהיכן היא מגיעה, סיפרה הנערה כי כל משפחתה, הוריה, אחיה ואחיותיה, נספו בשואה, ואותה הפנו לסמרקנד. אבי מיהר לחזור לבית, ולאחר שסיפר לאמי על הנערה הזאת, אמר שצריכים לרחם עליה ולהציל אותה.

אמי התלבשה מייד ומיהרה עם אבי לבית הכנסת, כשהיא לוקחת עמה בגדים עבור הנערה, ומעיל חם. מבית הכנסת לקחה אותה אמי לבית המרחץ, וכעבור שעתיים הגיעה עם הנערה לביתנו, והודיעה לה כי מהיום והלאה זהו הבית שלה. הנערה דיברה אידיש במבטא פולני, ולאט לאט למדה גם רוסית. היא התגוררה אצלנו כחצי שנה, כאחת מבני המשפחה. במשך הזמן מצאה עבודה ועברה להתגורר בדירה ששכרה.

לאחר כשנתיים הגיעה הנערה להורי וסיפרה שהציעו לה שידוך עם בחור בוכרי, כבן עשרים ושש. הוא נראה יפה-תואר ובעל מידות טובות, אבל יש לו חסרון גדול, והיות שהיא מחשיבה את הורי כהורים שלה – היא שואלת את עצתם. מהו החיסרון שלו? הוא עיוור מילדותו. הורי לא ידעו מה לענות לה. אחרי שהתעניינו על אותו בחור וראו שהוא באמת מצא חן בעיניה – הסכימו לשידוך.

הם התחתנו והקימו משפחה יהודית מסורתית. לפרנסתו אסף נדבות, כאשר אשתו מובילה אותו והוא מבקש נדבות. כאשר עברתי לידו, הוא הכיר אותי מאופן הליכתי וגם אשתו רמזה שאני הולך לקראתם, ותמיד נתתי לו מטבע יפה. נולדו להם שלושה בנים יפים ומוכשרים, וכאשר החלה העלייה לארץ הקודש מסמרקנד, גם הם נסעו לארץ ישראל.

מסירות נפש על חינוך הילדים

כידוע, בברית המועצות היה קשה מאוד לשמור על חיים יהודיים, וכמעט בלתי-אפשרי לשמור על חינוך הילדים. למרות שמצוות חינוך היא מדרבנן, הקפידו בה חסידי חב״ד כמו על מצווה דאורייתא. וכפתגם הידוע של הרבי הרש״ב, שנדפס ב״היום יום״, שכמו שהנחת תפילין היא חוב על כל יהודי – כך חייב כל אדם להקדיש חצי שעה ביום למחשבה על חינוך הילדים.

קשה ואי-אפשר לשפוט את אלו שלא הצליחו לעמוד מול המשטר הקשה והאכזרי של הקומוניסטיים, ושלחו את ילדיהם ללימודים בבתי הספר העממיים. היו הורים שהתקשו לעמוד בניסיון בטענה שאם הילד יהיה 24 שעות בבית, זה עלול להזיק לבריאותו, הן הגופנית והן הנפשית. היו בודדים שלא הסתפקו בבית הספר היסודי, וטענו, שמכיוון שכבר נמצאים בברית המועצות ואין סיכוי לצאת מכאן – הרי כאשר הילדים יגדלו הם יצטרכו למצוא מקצוע לפרנסתם, ומוכרחים לשלוח אותם לאוניברסיטה, כדי שילמדו מקצוע כלשהו. היו שנימקו את הליכתם לאוניברסיטה בכך, שהסטודנטים מקבלים פטור מצבא לתקופת לימודיהם, ובכך למעשה הם נפטרים מצרה גדולה יותר, מבחינה רוחנית. כל אחד ותירוציו הוא.

אך לאידך, ראוי להעריך ולחלוק כבוד לאלו שכן השתדלו, בתחבולות שונות ומשונות, תוך כדי סכנה תמידית, לחנך את ילדיהם ולגדלם בדרך התורה והמצוות. הורים אלו היו צריכים להחביא את בניהם בביתם, ובמשך שנים רבות לא אפשרו להם לצאת מפתח הבית, כדי שלא ייוודע לשכנים שיש ילדים בגיל בית הספר, שאינם הולכים לשם. וכאשר נחשף הסוד, ופקידי הממשל הגיעו לברר מדוע הילדים אינם מגיעים לבית הספר – שלחו אותם הוריהם לקרוביהם או מכריהם בערים אחרות. זאת הייתה משימה מאוד קשה.

אבי עשה הכל כדי שלא לשלוח אותנו לבית הספר. את אחי בערל הוא הצליח להחביא מעיני השלטונות עד שעבר את גיל בית הספר. אותי הצליח להחביא במשך זמן רב, אולם כעבור כמה שנים נודע לשלטונות שאינני פוקד את בית הספר, והייתי מוכרח ללכת לבית הספר. אילו הייתי מסרב ללכת – היו השלטונות מוציאים אותי מחזקת הורי ושולחים אותי לבית יתומים סובייטי, שם הייתי עלול לאבד את כל יהדותי. בלית-ברירה שלח אותי אבי לבית הספר, אולם בהחלטה נחושה שבשבתות לא אבקר בבית הספר. אבי השיג פתק מרופא, שאני ילד חלש, וצריך לנפוש שני ימים בשבוע. ברוך ה׳ שעברנו בהצלחה את המכשול הקשה הזה.

כאשר אבי היה שומע על אחד שלא עמד בניסיון ושלח את ילדיו לאוניברסיטה, ומתגאה בבנו שנעשה רופא או מהנדס גדול, ומצליח מאוד בעבודתו – היה מגיב מייד: ומה עם יהדותו?! הוא מספר עד כמה הבן שלו מוכשר, אך מתעלם מהעובדה שבמקביל להצלחתו הגשמית חלה הידרדרות חמורה במצבו הרוחני, ומה עם שמירת השבת שלו, תפילין, כשרות וכו׳... היה מאוס אצלו לשמוע על יהודי שהפך למנהדס גדול וכדומה.

אבי אף פעם לא דאג ממה נתפרנס אם לא נלמד באוניברסיטה. הוא טען תמיד: ״מאן דיהיב חיי – יהיב מזוני״. כאשר בן

דודתי, ר' יעקב ע"ה פיל, חזר מהמלחמה, היו שטענו כי מתאים לו שילך לעבוד כמורה בבית הספר, או לעבוד במשרה אינטלקטואלית אחרת. אבל אבי היה נחרץ בדעתו שעדיף לו לפתוח חנות וכדומה, בעבודה פחות מכובדת אך כזו שלא תזיק ליהדותו, מאשר עבודה מכובדת שתפגע ליהדותו.

בדעותיו הנחרצות החזיק אבי גם בשנים הקשות. כך למשל השנים תש"י-תשי"ג היו שנים קשות מאוד, שהגיעו לשיא בעלילת הרופאים. המצב היה כל כך קשה, עד שכאשר אבי קנה לחג הפסח כלי חרס חדשים, סנטה בו דודתי רוזה ואמרה: בימים כאלה צריכים לחסוך כסף ולקנות צנימים ומיני שימורים, כדי שיהיה לנו מה לאכול בדרך הארוכה עד לסיביר... כזה היה המצב, שכולם היו במצב המתנה לרגע שסטאלין יורה לשלוח אותם לסיביר.

לעולם לא אשכח את המחזה האיום של ערב ראש השנה תשי"ב או תשי"ג. אנחנו הצעירים פחדנו כמובן ללכת לתפילות ראש השנה בבית הכנסת, ובטרם יצא אבי מהבית, הרים עיניו לשמים, וכשהוא נשנק מדמעות פנה לקב"ה בתפילה נרגשת: "ריבונו של עולם, מה אני מבקש ממך? בסך הכל אני מבקש שבני יישארו 'ערליכע אידן'!".

אבי הרים את ידיו כלפי מעלה, ואמר בקול בוכים: "ריבונו של עולם, באם נגזר שילדיי ירדו מהדרך – אני מבקש ממך שתיקח אותי אליך קודם לכן, שלא אראה זאת..."

אמי התחלחלה למשמע הדברים והחלה לצעוק: "כיצד אתה מדבר בערב ראש השנה? הרי ילדינו יראים ושלמים! ילדינו לא יוותרו על קוצו של יו"ד, לא יעבור עליהם יום ללא הנחת תפילין, ולעולם לא יקלו ראש בכשרות ושמירת שבת. אנשים אחרים לא הצליחו להחזיק מעמד, וילדיהם ירדו מהדרך, אבל אצלנו ברוך ה' כולם יראים ושלמים!", סיימה אמי בהתרגשות.

דבריה הנרגשים לא הרגיעו את אבי, והוא אמר: "נכון, אבל הזמנים מאוד קשים, ומי יודע מה ילד יום. ואני אומר לך: אם הם ירדו מהדרך, ח"ו, אני לא אוכל להמשיך לחיות!". זוהי מסירות נפש של חסיד פנימי בברית המועצות של אותן שנים.

ר' אברהם זלצמן עובד בגינה שבחצר ביתו

בית החדש, עם חצר פרטית

בשלהי שנות היו"דים החלו אנ"ש לעבור לעיר החדשה. גם אנחנו עברנו וקנינו בית משותף עם גיסי ר' אליהו מישולבין ז"ל. ה' הצליח את דרכנו, והשגנו בית גדול, עם חצר ענקית של יותר מאלף מטר מרובע, עם שמונים עצי פירות ושיחים.

הבית הגדול, שהיה חריג מאוד בנוף העירוני של סמרקנד, היה ביתו של תת-אלוף בצבא הרוסי, שהממשלה העניקה לו שטח ענק לבנות עליו את ביתו. לאחר שבנה את הבית ושתל את כל העצים, התגרש האלוף מאשתו ונישא לאישה צעירה אחרת. איתרע מזלו, ואשתו הקודמת עברה לגור בבית ממשלתי, סמוך לחצר שלו. אחד החלונות בביתה של אשתו הקודמת, פנה היישר לחצרו הגדולה, והיא נהגה להציק לאלוף ולאשתו הצעירה. בלית ברירה החליט האלוף למכור את הבית, וכך הגענו לבית הגדול הזה.

כאשר נכנסנו לבית, היה זה תענוג מיוחד לשבת בגינת החצר. אבל החלונות שפנו מהבית הממשלתי לחצר, הציקו גם לנו וציערו אותנו מאוד. מחד, פעם ראשונה יש לנו בית וחצר עצמאיים, ומאידך – כל צעד שלנו נצפה על ידי השכנים הגויים. הילדים לא יכלו לצאת לחצר, כדי שהשכנים לא יראו שיש לנו ילדים שאינם הולכים לבית הספר; אנחנו לא יכולנו לצאת לחצר עם טלית-קטן, או עם בגדי שבת, מחשש לעינא-בישא, ועוד ועוד. כך למעשה הוכרחנו להתחבא בבית של עצמנו.

אבי טען שכל התענוג הזה לא שווה, ומוכרחים להסתתר מהגויים. לא ייתכן שבחצר שלנו נהיה בגלות כזאת גדולה. לבסוף הצליח אבי להגיע להסדר עם השכנים: הוא וויתר להם על שטח של חמש מטר לכל אורך החצר, ובתמורה קיבל את הסכמתם להקים חומה גבוהה שהסתירה לחלוטין את הנעשה בחצר שלנו. מאז, יכולנו לארח אצלנו קבוצות של בחורים, שלמדו בקביעות בחצר.

"קינדערלאך, איך ווייס שוין..."

בתמוז תשכ"ח חלתה אמי בהתקפת לב. הרופאים אמרו שזה התקף מאוד חזק, ומוכרחים לפנות אותה לבית הרפואה. בסמרקנד של אותם ימים לא היו בבית הרפואה חדרי טיפול נמרץ, ובחדרים לא היה אפילו מיזוג אוויר. הטמפרטורות בחוץ היו גבוהות, ואמי נאלצה לשכב בחדר בחום אימים, כשהיא מחוברת לאינפוזיה.

כל אותם ימים שאמי שהתה בבית הרפואה, היינו ליד מיטתה. אחי בערל, אני ובן-דודנו ר' יעקב פיל ע"ה, עשינו משמרות שלא תהיה לבד בבית הרפואה. בכל אותו הזמן שמענו אותה אומרת: "אין לי שום טענות כלפי שמיא. זכיתי להעמיד משפחה ולגדל ילדים שכולם שומרי תורה ומצוות, את כולם חיתנתי וזכיתי לראות מהם נכדים. נכון שיהיה נחמד לחיות עוד עשר או חמש עשרה שנה, אבל אין לי טענות להשי"ת. ברוך ה' שזכיתי למלא את שליחותי בעולם".

ביום שלישי בבוקר, כ"ז תמוז, הרגישה אמי שאלו שעותיה האחרונות. אני שהיתי אז ליד מיטתה, והיא ביקשה שאקרא מייד לאבי, כיוון שברצונה להיפרד ממנו,

באומרה: הרי חיינו יחד ארבעים ושלוש שנה. קשה היה לי לקרוא לאבי במצב הזה. חששתי שהוא לא יעמוד בעומס הרגשי. התקשרתי איפוא לאחי בערל, הסברתי לו את המצב, והוא הגיע מייד. בינתיים היא קראה לי ואמרה: האם אינך מבין את המצב בו אני נמצאת? וביקשה אותי לקרוא איתה קריאת שמע. התחלתי לומר מילה במילה "שמע ישראל" ו"ברוך שם", ולאחר שסיימה את המילה "ועד" עצמה את עיניה לנצח.

באותם ימים שאמי הייתה בבית הרפואה, היה אבי רגיל לבשל דייסה עבורה ולהביא לה לבית הרפואה. לאחר פטירתה, עמדתי יחד עם אחי בערל והמתנתי לבואו של אבי, כדי שלא ייכנס פתאום ויראה מה אירע. בכל רגע יצאנו לפרוזדור הארוך לבדוק אם הוא מגיע. לא עבר זמן רב, והנה אנחנו רואים אותו פוסע בכבדות לכיוון חדרה, בידיים ריקות, בלי הדייסה. בטרם הספקנו לגשת אליו, הוא קרא לנו מרחוק בקול בוכים: קינדערלאַך, איך ווייס שוין [=י לדים, אני יודע כבר]!

מאוחר יותר סיפר לנו גיסי ר' אליהו מישולבין, שבאותו בוקר העמיד אבי את הדייסה על האש, כהרגלו, והלך להתפלל. כעבור זמן קצר חזר לפתע למטבח, סגר את האש ואמר: כבר לא צריך דייסה, ואונן פטור מתפילה... גיסי ואחיו ר' דוד צעקו עליו שהוא מדבר כאלה דברים, אבל הוא בשלו: אני יודע כבר הכל... וכך אץ רץ לבית הרפואה.

אבי ביקש לערוך את הלווייתה של אמי בהקדם האפשרי, גם אם יהיה רק מניין, בטענה שהזמן שבין הפטירה לקבורה הוא זמן קשה מאוד עבור הנפטרת. בסמרקנד של אותן שנים היו עורכים את כל ההכנות לקבורה, כולל הטהרה בתשעה קבין, בבית הנפטר. אבי היה בבית וכל הזמן בכה בכיות נוראיות.

לפתע לא שמענו את בכיותיו של אבי. היה שקט מוזר, ואנחנו חששנו מאוד. התחלנו לחפש אותו בבית, ואיננו. לבסוף מצאנו אותו מתבודד בין עצי הפרי שבחצר ביתנו, כשהוא נשען על אחד העצים. רצנו לעברו ושאלנו בזהירות: אבא, מה קורה איתך? אתה לא מרגיש טוב? השיב לנו אבי: קינדערלאַך, אני כל-כך שבור, שאף פעם בחיים לא הייתי שבור כך; נזכרתי כעת ביעקב אבינו, שכאשר נפגש עם יוסף, התמלא לבו אהבה עזה, והוא הפנה את האהבה העצומה שפיעמה בקרבו לה', בקראו קריאת שמע. אני רוצה לנצל את הרגעים הללו, כשלבי שבור בקרבי, ואני קורא עכשיו ווידוי...

בהתאם לבקשת אבינו, ערכנו את ההלווייה מייד. אמי נקברה סמוך לאחותה, דודתנו מרת חיה איידל פיל, שנפטרה חצי שנה קודם לכן. אמי הייתה מטפלת בה הרבה, ולפי בקשת אבי חיברנו את שתי המצבות במצבה נוספת עליה נכתב "הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו".

טבעת נישואין לטובת 'מעמד'

מעולם לא ראינו את טבעת הנישואין של אמי. נודע לנו, שבאחת מנסיעותיו של אבי לרבי הריי"צ, מצב הפרנסה היה דחוק מאוד, ולא היה לאבי אפשרות להשיג כסף כדי להביא לרבי בתור 'מעמד'. אבי לא אבה לוותר על ה'מעמד', שהיה עניין קדוש ביותר בעיניו, ודיבר על כך עם אמי.

אמי לא חשבה פעמיים, והציעה למסור את טבעת הנישואין שלה לרבי, בתור 'מעמד'. וכך היה.

התקשרות וקבלת עול

באותו זמן כולנו עסקנו ביציאה מרוסיה. ואכן, בחורף תשכ"ח, כחצי שנה אחרי פטירת אימנו, זכה אבי יחד עם אחותי ומשפחתה, לצאת מרוסיה, וכולם יחד הסתדרו בכפר חב"ד. אנחנו נשארנו בינתיים בסמרקנד, אבל אחותי הייתה מעדכנת אותנו בקורות אותם בארץ ישראל.

יום אחד הופתענו לקרוא במכתב שאבי עזב את בית אחותי בכפר חב"ד, ועבר לגור בקריית-מלאכי. אנחנו לא הבנו מה קרה, הרי בכל השנים חי אבי בשלום ושלווה עם משפחת אחותי, ומה קרה פתאום שהוא לא יכול לגור איתם יחד עד שהוכרח לעזוב לקריית מלאכי. היינו מאוד מאוכזבים, ובמכתב שכתבנו לאחותי, ביקשנו לדעת מה קרה?

במכתב הבא סיפרה אחותי את השתלשלות הדברים, כשהיא מקדימה: האם אתה לא מכירים את אבא? בבוקר בהיר אחד, הגיע אבי לבית והכריז: אני צריך לארוז את המזוודות שלי, כי אני עובר לגור בקריית מלאכי. אחותי ההמומה שאלה אותו מה פתאום אתה עוזב, ואז הוא סיפר לה שהבוקר הגיע לבית הכנסת הרה"ח ר' דוד רסקין, שהגיע לארץ ישראל בשליחות הרבי, והוא דיבר בבית הכנסת על כך שהרבי הקים שכונה חדשה בקריית מלאכי, בשם נחלת-הר-חב"ד, ופתח שם כולל אברכים, ומעוניין מאוד שעולי רוסיה יעברו לגור שם.

"החלטתי מייד", סיים אבי, "לעבור לקריית מלאכי, ואף הספקתי לעבור דרך הדואר ולהבריק לרבי את הבשורה הטובה".

אחותי שאלה אותו כיצד יצליח להסתדר לבד, בלי אישה – מי יבשל ויכבס עבורו. אך הוא בשלו: אצליח להסתדר איכשהו, העיקר שלרבי יהיה נחת-רוח. כאשר קראנו את מכתבה של אחותי, הבנו מהי כוחה של קבלת עול והתקשרות אמיתית לרבי. אבי לא התנה תנאים, לא שאל שאלות 'איך יהיה' ו'מה יהיה'. הוא פשוט ארז את המזוודה ונסע לקריית מלאכי.

הרבי אכן נהנה מאוד ממסירותו של אבי, ובירך אותו שבזכות זה יזכה לראות את בניו שיבואו אליו. זמן קצר אחר-כך יצאנו מרוסיה ועלינו לארץ הקודש.

בהיותו בנחלת-הר-חב"ד הגיע פעם לביתו שד"ר מבני-ברק וביקש תרומה. אבי שאל אותו מדוע הוא מגיע למקום של עולים חדשים, שאין הפרוטה מצויה בכיסם. אמר לו השד"ר, שאולי הוא יופתע, אבל העולים כאן תורמים יותר מהוותיקים. מפה לשם שקעו השניים בשיחה, והשד"ר שאל את אבי מדוע הבית לא מסודר כל-כך, ואבי סיפר לו על פטירת אמי. השד"ר אמר שיש לו שידוך מעולה עבורו, עם אישה הגונה בלוד. אבי נסע ללוד לפגוש את האשה, ולאחר שראו שמתאימים האחד לשני וקיבלו את ברכת הרבי, התחתנו.

במשך שלוש עשרה שנה חי אבי ואשתו השניה חיים מאושרים. היא הייתה מתעסקת בענייני הכלל בנחל'ה, וכולם הכירו וכבדו אותה מאוד. היא מאוד כיבדה את אבי, ודאגה לבריאותו. כמובן שגם אנחנו, מצד כיבוד אב, כיבדנו אותה מאוד. לאחר פטירת אבי, היא עברה לבית אבות, והיינו מגיעים לבקר אותה. היא שמחה מאוד בביקורים שלנו, והייתה גאה להציג

אותנו בפני חברותיה, כילדים שלה.

מנהל כולל האברכים

תקופה קצרה לאחר הגיעו לנחל'ה, מינה הרבי את אבי למנהל הכולל לאברכים. אנחנו קראנו על כך במכתב ששלח אלינו לסמרקנד. אנחנו מאוד התפלאנו איך אדם שהיה כל חייו בעל-עסק יכול להיות מנהל כולל אברכים. אגב, על המושג הזה של כולל אברכים שמענו לראשונה במכתבו של אבי, והוא הסביר לנו במה מדובר. אבי כתב במכתבו שהוא יושב כל היום על התורה ועל העבודה, וזה חלקו וכל עמלו.

אברכים שלמדו בכולל באותן שנים אמרו לי שזמני הלימוד הטובים ביותר עבורם, היו בשנים בהן כיהן אבי כמנהל הכולל. הוא דאג לשלום האברכים, ואם היה קר בבית הכנסת בו למדו – קנה מכספו הפרטי תנור. וכך דאג להם בכל פרט. במשך השנים הגיעו לנחל'ה יהודים שהיו מוכשרים מאוד למשרת מנהל הכולל, אבל בכל פעם שר' אפרים וולף שאל על כך את הרבי, לא הסכים הרבי שיחליפו את אבי ללא הסכמתו.

את רוב הכסף שהרוויח מהכולל, תרם אבי לקופת גמ"ח שהקים לע"נ אמי. הוא וזוגתו חיו מהקצבה שהיא קבלה בתור ניצולת שואה. אם היה חסר קצת כסף, היה מפריש מעט ממשכורתו, אבל את רוב המשכורת העביר לגמ"ח שהיה מיועד עבור חברי הכולל.

פעם כתב לי אבי, שמכיוון שאת כל כספו הוא מעביר לקופת הגמ"ח, הוא לא יודע מה יהיה אחרי מאה ועשרים, שכן עז רצונו להיקבר בהר הזיתים, אבל חלקת קבורה שם עולה 3000 דולר, והוא לא משאיר אחריו אפילו פרוטה... מה יכולתי לענות לו? שלא ידאג כי אנחנו נשלם את קבורתו?... לא עניתי כלום. לאחר זמן הודיע לי ששאל את הרבי האם להמשיך לתרום את כל הכסף לגמ"ח, או לחסוך קצת כסף עבור הקבורה. הרבי הדגיש את המילים "לתרום לגמ"ח" והוסיף ברכה לאריכות ימים ושנים טובות.

ר' אברהם זלצמן בחצר ביתו בנחלת הר חב"ד

ר' אברהם זלצמן מאזין בקשב לשידור מהרבי

ר' הלל ור' בערקע זלצמן ליד מצבת אביהם

א ליובאוויטשער חסיד

בשנת תשמ"ג, כשהרה"ח ר' מענדל שי' וועכטער נאלץ לעזוב את ניו-יורק, יעץ לו הרבי להשתקע בארץ ישראל. הוא מצא את מקומו המתאים בנחלת הר חב"ד, בכולל שנוהל על ידי אבי, והוא נהיה ראש הכולל. אבי כל כך נהנה ממנו, עד שבמכתבו לרבי התבטא על ר' מענדל שהוא באמת חסיד ירא שמים ולמדן, ולאברך כזה חיכיתי וייחלתי.

שמעתי שכאשר אביו של ר' מענדל וועכטר הגיע לנחלת-הר-חב"ד, לראות את בנו ולשאול בשלומו, אמר לו ר' מענדל: אם ברצונך לראות מה זה 'אַ ליובאוויטשער חסיד' תסתכל על ר' אברהם זלצמן.

ביום פטירתו, הגיע אבי לכולל אחר ארוחת הצהריים וביקש מחילה מהאברכים אם דרש מהם יותר מידי סדר, ואם צעק עליהם. ר' מענדל, ששמע אותו מבקש סליחה מהאברכים הצעירים התפעל מאוד מענוותנותו. הוא לא חשב לרגע שזאת בקשת מחילה בטרם הוא מסתלק לעולם שכולו טוב. באותו יום, לאחר זמן הלימוד בכולל, ביקש ר' מענדל מאבי לעבור על תשובות בהלכות איסור והיתר, וביקשו שיחזיר לו בעוד כמה ימים. להפתעתו, בשעה שמונה בערב הגיע אליו אבי והחזיר את כל התשובות.

בשעה תשע בערב, חש אבי ברע. ניידת מגן-דוד-אדום פינתה אותו מביתו לבית הרפואה קפלן, אולם באמצע הדרך החמיר מצבו עד שהיו צריכים להזמין ניידת טיפול נמרץ, ושם יצאה נשמתו.

לפני יציאתו מהבית, השאיר פתק על השולחן ובו שני מילים: "הר הזיתים". מלאנו כמובן את בקשתו, והוא הובא למנוחת עולמים בהר הזיתים ביום י"א שבט תשד"מ. כאשר היינו צריכים להקים את המצבה על קברו, נזכרנו במה שאמר לנו כמה פעמים, שנמאס לו לראות את ריבוי התארים על המצבות, שהרי על כל תואר תובעים את הנפטר בעולם הבא, והתבטא שעל המצבה שלו הוא מבקש לכתוב רק "פה נטמן אברהם זלצמן, שזכה ללמוד בליובאוויטש". כמובן שקיימנו את בקשתו.

וְעָשִׂיתָ אֶת-הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים

להפוך את ה'שטות' לקדושה

הרבי רוצה שבחור יהיה בחור חסידי שנמצא בד' אמות של תורה. הרבי אמר פעם לאחד הבחורים שהוא צריך לשבת וללמוד ולעסוק במבצעים רק מחוץ לסדרי הישיבה. בחור צריך להיות מונח באוהלה של תורה ובכח זה הוא יכול לבוא ולכבוש את העולם. ייתכן שהיהודי איתו הוא מדבר יחשוב שלפניו בחור נאיבי, אבל האמת של התורה שאיתה הוא חי, היא זאת שתשפיע

הרב שלום בער גרונר
משפיע ושליח ביוהנסבורג, דרום אפריקה

לחיים.

לחיים תמימים, לחיים!

ליום הבהיר יו"ד שבט יש קשר מיוחד לבחורים. במנהגי יום ההילולא שהרבי כתב לפני י' שבט תשי"א, הרבי אומר ללכת לריכוזי הנוער ולבאר להם שיש להם חיבה יתירה מהרבי הריי"צ.

אנו רואים אצל הרבי חיבה יתירה לצעירים, בעלי האנרגיה והמרץ. תכונות אלו יכולות להיות מנותבות לכיוונים רבים, והמשימה שלנו היא לדאוג שהאנרגיה תנותב רק לכיוון הנכון.

במאמר 'באתי לגני' של הרבי הריי"צ, מבאר הרבי שהמשכן נבנה מעצי שטים – 'שטים' מלשון 'שטות'. יש שני סוגים של שטות – 'שטות דקליפה' וכנגדה 'שטות דקדושה' שנוצרת על ידי שלוקחים שטות דקליפה והופכים אותה לקדושה.

בעולם היום שורר מצב של שטות. העולם לא הולך בדרך המיצוע הנורמלית, אלא הוא מלא בשטויות. לצערנו, הרבה אנשים נתפסים לשטויות הללו, והתפקיד שלנו לקחת את השטות דקליפה ולהפך אותה לשטות דקדושה.

לפני שנים רבות דיבר הרבי על "אזלת לקרתא הלך בנימוסי". הפתגם הזה מזכיר פתגם אחר, מפורסם: "ברומא, התנהג כרומאי"; כלומר, התנהג על פי כללי המקום בו אתה נמצא. האם לכך התכוונו חז"ל? מובן שלא!

אנחנו כחסידים יודעים, שלא משנה איפה אנחנו נמצאים, אם בקראון הייטס, אם ברומא, ביוהנסבורג או במוסקבה, אנו צריכים להתנהג בהתאם לנכתב בשולחן ערוך. אם כן, מהו ההסבר של דברי חז"ל "אזלת לקרתא הלך בנימוסי"?

מסביר הרבי שיש לקחת את המנהגים ואורחות החיים של המקום המסויים שבו נמצאים – מנהגים שלאו דווקא קשורים לקדושה – ו'לתרגם' אותם לקדושה. הרבי אף הואיל ונתן דוגמה: באירופה היו יהודים שלא הלכו עם הציציות בחוץ. הציצית היתה מוסתרת; לא בגלל חוסר ביראת שמים, אלא בגלל שכל הטבע האירופאי הוא ללכת בלי 'בליטות'. דברים נעשו בשקט ובצורה דיסקרטית, ללא יחצנות ומשיכת תשומת לב. לכן, יש שמסתכלים שם בצורה לא נכונה על מי שהולך עם ציציות בחוץ [אני זוכר שלפני שנים הלכתי

ביוהנסבורג בשבת, ומישהו הלך עם טלית מעל הסירטוק. ניגש אלי יהודי מהקהילה הגרמנית, הסתכל עלי ואמר לי: "תגיד לו לא לעשות ככה". הוא הרגיש שלא בנוח אם גוי יראה יהודי עם טלית].

הרבי מסביר שבאמריקה, הטבע הוא שהכל גלוי. אדם לא מחביא את הטבע שלו; אדרבא, הוא מפרסם אותו. זו קליפה, הקליפה ה'אולטימטיבית'. זה יותר גרוע מ'שטות דקליפה' כפי המוסבר בפרק ג' ב'באתי לגני' תש"י.

אם אנחנו רוצים להתעסק עם הקליפה, עלינו לקחת את אורח החיים הזה ולהפוך אותו לקדושה.

איך עושים זאת?

מכיוון שיש לנו מצווה של "וראיתם אותו", אנחנו לא מתביישים ומראים את הציציות בחוץ. כך קרה גם כשהרבי התחיל עם הטנקים בתשל"ד. נסענו עם הטנקים למנהטן והפעלנו מוזיקה בעוצמה גבוהה. הרבה אנשים מקראון הייטס לא היו בטוחים שזה הדבר הנכון. 'למה אתם מושכים תשומת לב?' 'למה אתם מייחצנים את עצמכם בכזו צורה?' שאלו באי-נוחות, אך בהתוועדות לאחר מכן אמר הרבי שזה בדיוק הדבר שהוא רוצה – למשוך את תשומת הלב של מי שבדרך אחרת לא שם לב. הרבי הזכיר בהמשך השיחה את הפסוק "ונשמע קולו בבואו אל הקודש", פסוק שנאמר בקשר לכהן הגדול שלבש מעיל ובו פעמונים מצלצלים.

זו בדיוק שיטתו של הרבי. הרבי לוקח את האופי הזה של שטות דקליפה, השטות של אנשים שלא מתביישים לעשות דברים, ו'מתעל' את זה לשטות דקדושה.

למי בעיקר יש את הכוחות לעשות את זה ולהפוך את השטות של העולם לשטות של קדושה? לצעירים. להם יש את המרץ והכוח להפוך דברים שלאו דווקא משמשים לקדושה, לדברים שישמשו לקדושה.

[במאמר המוסגר, אני רוצה להבהיר: יש כיום תפיסה אצל הרבה בחורים, שמכיון שבמסגרת ה'מבצעים' צריכים לבוא במגע עם יהודים שהם לא שומרי מצוות, וכדי להרשים את היהודי שהם פוגשים צריך להיות חברה-מן. להראות ליהודי שמכירים את העולם, ועל ידי זה אפשר להתחבר איתו ולקשר אותו לרבי.

הדרך של הרבי מעולם לא היתה כך. להפך. הרבי רוצה שבחור יהיה בחור חסידי שנמצא בד' אמות של תורה. הרבי אמר פעם לאחד הבחורים שהוא צריך לשבת

למי בעיקר יש את הכוחות לעשות את זה ולהפוך את השטות של העולם לשטות של קדושה? לצעירים. להם יש את המרץ והכוח להפוך דברים שלאו דווקא משמשים לקדושה, לדברים שישמשו לקדושה

וללמוד ולעסוק במבצעים רק מחוץ לסדרי הישיבה. בחור צריך להיות מונח באוהלה של תורה ובכח זה הוא יכול לבוא ולכבוש את העולם. ייתכן שהיהודי איתו הוא מדבר יחשוב שלפניו בחור נאיבי, אבל האמת של התורה שאיתה הוא חי, היא זאת שתשפיע.

באחת משיחותיו מסביר הרבי את המושג "נרות להאיר": תפקיד התמימים להאיר, אבל דווקא עם הנר. והנר שלנו הוא "הפצת המעיינות", ולא עניינים אחרים].

הכוח של החיילים הפשוטים

יש קשר מיוחד בין הרבי לתמימים בבחינת "חיבה יתירה נודעת להם", החיבה של הרבי לאלו שהולכים לבנות את המשכן מעצי שיטים.

באות י"ט במאמר 'באתי לגני' אותו הגיה הרבי ואנו לומדים אותו השנה בפעם השלישית, מדבר הרבי על בזבוז האוצרות. בזבוז, הכוונה היא לתת בלי חשבון. למי המלך נותן את האוצרות במטרה לנצח? לפקידי החיל על מנת שאלו יגיעו לאנשי החיל, החיילים הפשוטים. דווקא אלו שאין להם עיטורים על הכתף, הם אלו שמקבלים את אוצרות המלך.

נמצאים כיום הרבה משפיעים, רבנים, שלוחים ואנשים חשובים. גם הם מקבלים את האוצרות מהמלך – אין שום ספק בכך. אבל עיקר האוצרות מיועדים דווקא בשביל אנשי החיל, האנשים הפשוטים שמקבלים את האוצרות הגנוזים, שלא רק שלא השתמשו בהם עד היום, אלא גם לא ראו אותם.

מן הראוי להפנים את המצב בו אנו נמצאים, כאשר ברגעים האחרונים של הגלות הרבי מבזבז את כל האוצרות עבור החיילים הפשוטים, אנשי החיל.

מהרגעים המיוחדים של י' שבט, יום ההתקשרות לרבי, צריך כל אחד להחליט על הוספה בכל העניינים של הרבי, ובמיוחד הבחורים – אלו שבונים את המשכן מעצי שטים, שהופכים 'שטות' לקדושה. ובעזרת ה', בנין המשכן מעצי שטים ימהר ויזרז את בנין בית המקדש השלישי, תיכף ומיד ממש, ונזכה להתוועדות עם הרבי כאן ב-770.

לחיים!

לאחד את דרגות הקדושה

בכל פינה בארץ הקודש יש לחוש ולהתאחד עם בית המקדש. בכל פינה בעולם יש להתאחד עם בית רבינו שבבבל. על כל יהודי להתאחד עם רעהו, מבלי הבט על דרגתו הרוחנית • מבט מיוחד ומרתק לפרשת-השבוע, לפי מדרשי חז"ל, הקבלה והחסידות לאור תורת חב"ד

עשר רמות קדושה בארץ-הקודש

אין הקדושה האלוקית שורה בכל המקומות בשווה, ישנן מקומות בהם שורה קדושה יותר נעלית ויותר נשגבת מבמקומות אחרים: אינה דומה קדושת בית-הכנסת לקדושת ביתו של היהודי. לא הרי ביתו של היהודי כביתו של גוי. לא הרי ארץ-הקודש כשאר ארצות תבל ("טומאת ארץ העמים").

בארץ ישראל עצמה יש עשר דרגות קדושה "זו למעלה מזו": 1) עיירות מוקפות חומה ("שאין קוברין בתוכן מת"). 2) ירושלים ("שאוכלים בה שאוכלין קדשים קלים ומעשר שני"). 3) הר הבית ("שאין זבין וזבות נדות ויולדות נכנסין לשם"). 4) החיל ("שאין עכו"ם וטמא מת נכנסים לשם"). 5) עזרת נשים ("שאין טבול יום נכנס לשם"). 6) עזרת ישראל ("שאין מחוסר כפורים נכנס לשם"). 7) עזרת הכהנים ("שאין ישראל נכנסין לשם אלא בשעת צרכיהם לסמיכה ולכפרה ולשחיטה ולתנופה"). 8) בין האולם למזבח ("שאין בעלי מומין ופרועי ראש וקרועי בגדים נכנסין לשם"). 9) היכל המקדש ("שאין נכנס לשם אלא רחוץ ידים ורגלים"). 10) קדש הקודשים ("שאין נכנס לשם אלא כהן גדול ביום הכיפורים בשעת העבודה")[1].

בפנימיות התורה מוסבר שישנן עשר ספירות אלוקיות, שהן עשר דרכים שבאמצעותם ועל ידם ה' בורא את העולם ומתקרב ומתגלה ומולך על ברואיו ויצוריו – ואלו הן: חכמה, בינה, דעת, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד יסוד ומלכות – בכל אחד מעשר דרגות הקדושה שבארץ-הקודש שורה דרגה אחת מעשר הספירות הקדושות: ב"קודש הקודשים" שבו קיימת הקדושה הנעלית שורה ספירת החכמה, ב"קודש" שורה ספירת הבינה וכן הלאה [בספרי קבלה[2] נאמר שעשר השמות של ה', הם כנגד עשר דרגות הקדושה שבארץ].

וזה לעומת זה עשה אלוקים, כנגד עשר דרגות הקדושה הקיימות בארץ ישראל ישנן עשר דרגות של טומאה בחוץ לארץ, וזה בולט ב"תועבת הארץ" – ארץ מצרים, כמוסבר בתורת הסוד ש"לכן[3] היה במצרים עשרה שערים, כי בכל שער היתה טומאה בפני עצמה".

מעשר לאחד

פערי דרגות ומעמדות בין בני אדם בדרך כלל יוצרים מחיצה וניתוק ביניהם. איזה זיקה וקשר יכול להיות בין דבר נעלה ונשגב לדבר נחות? האם הדבר הגדול והחזק מחפש ורוצה לחבור אל הדבר הנחות? האם הדבר הנחות יכול במשהו להוסיף לדבר הנעלה והנשגב? וודאי שלא! כל אחד מהם הוא יישות עצמאית ונפרדת שאינה מחוברת ואינה תלויה בזולתה.

ואם כך הם פני הדברים בדברים גשמיים, על אחת כמה וכמה שכך צריך להיות גם בדברים רוחניים [שהרי המימד הגשמי קטן באין-ערוך בהשואה למימד הרוחני, וממילא הפער בין הגדול לקטן בענינים רוחניים הוא עצום וגדול מאוד, הדבר הנעלה ברוחניות נשגב ומרומם לאין-שיעור מהדבר הנחות ברוחניות]; האם ניתן לחבר ולקשר את המקום הנעלה והקדוש ביותר – קודש הקודשים, שאפילו לכהן הגדול, האיש הקדוש ביותר, מותר להיכנס אליו רק ביום אחד בשנה, ביום הקדוש יום הכיפורים – האם יכולים לחבר אותו לדרגה הנחותה בקדושה, לכאורה וודאי שלא!

למרות זאת מוסבר בפנימיות התורה שלא כן הם פני הדברים בעניני הקדושה האלוקית, ששם יש זיקה וחיבור דו-צדדי בין העליון והחזק לתחתון והחלש – הנעלה והחזק מחובר ומשפיע לתחתון החלש, והתחתון שומר על החזק.

כפי שמשמע מדברי הזוהר[4] המגדיר את כל אחד מעשר דרגות הקדושה כמקיף וסובב לזולתה: הדרגה העליונה של הקדושה היא ה'פְּנים' וה'תוך' וסביבה בתשעה מעגלים סובבים שאר כוחות הקדושה, כמו גלדי בצל הסובבים זה את זה ומחוברים זה בזה כך סובבים ומחוברים כל עשר דרגות הקדושה, כי בעצם מהותם הם אינם עשרה גופים נפרדים ושונים, אלא גוף אחד של קדושה – ארץ הקודש, שרק בצירוף ואיחוד של כל העשר יחד, מקודש הקודשים עד המקום הכי מרוחק בארץ ישראל – נוצר גוף אחד שלם ומושלם.

אם-כן, בנקודה זו קיים ההבדל בין דברים גשמיים ודברים טמאים לבין הדברים הרוחניים:

בדברים גשמיים בדרך כלל העליון אינו תלוי בתחתון, ובוודאי שאינו חפץ לשמור עליו, אדרבה חשיבותו ונחיצותו תורגש דווקא כשהשני כלל לא יהיה קיים, ואז ירגישו את נחיצותו שבלעדיו לא יוכלו להסתדר, כי הדברים הגשמיים כל אחד חפץ ביישות העצמית שלו ובמיוחד בדברים טמאים שרגשי הגאווה העצמית הגדולים מרחיקים זה מזה (כאמור לעיל שבכל אחד מעשרת שערי מצרים "היתה טומאה בפני עצמה");

לא כן בדברים רוחניים שמעצם מהותם של ענווה וביטול הם אינם רוצים להתרחק ולהינתק זה מזה, אדרבה הם שואפים להתקשר ולהתחבר ביניהם ולהיות אחד.

בכוחות הקדושה לא רק שכל אחד מחפש לחבור ולדבוק בשני, יתירה מזו הוא מוצא את המכנה המשותף שביניהם והוא מגלה שהם ומציאות אחת, והאחד לא יכול להיווצר ללא משנהו, הקדושה התחתונה היא כעין הכנה לקדושה שמעליה, והם נוצרים בכעין מדרג תחילה חלה הקדושה העליונה וממנה מושפע ונוצר הקדושה שתחתיהם, ואם תתבטל הקדושה העליונה תתבטל גם הקדושה שתחתיה.

וכן לאידך, הקדושה התחתונה מגינה ושומרת על הקדושה העליונה ואם נפגעת הקדושה התחתונה פוגעים גם בקדושה העליונה. הרי בפשטות כל ארץ ישראל

הקדושה התחתונה מגינה ושומרת על הקדושה העליונה ואם נפגעת הקדושה התחתונה פוגעים גם בקדושה העליונה. הרי בפשטות כל ארץ ישראל שומרת ומגנת על הר הבית וקודש הקודשים שלא יפול בידי אויבים, ואין הכוונה רק להגנה פיזית, אלא גם ובעיקר להגנה רוחנית - ההגנה מפני כוחות הטומאה שלא יפגעו בקודש הקודשים היא בכוח ארץ הקודש. הדברים אינם מדברים בעולם התיאוריה בלבד, אלא גם בעולם המעשה ממש.

שומרת ומגנת על הר הבית וקודש הקודשים שלא יפול בידי אויבים, ואין הכוונה רק להגנה פיזית, אלא גם ובעיקר להגנה רוחנית – ההגנה מפני כוחות הטומאה שלא יפגעו בקודש הקודשים היא בכוח ארץ הקודש.

הדברים אינם מדברים בעולם התיאוריה בלבד, אלא גם בעולם המעשה ממש:

משמעות החיבור והאיחוד של כל עשר דרגות הקדושה שבארץ ישראל היא כאמור שבכל נקודה ובכל פינה בארץ ישראל יחושו את מעלת הקדושה של בית המקדש וקודש הקודשים, זו עבודת היהודי לחבר ולקשר ולרומם את כל כוחות הקדושה למעלת קודש הקודשים [כי אמנם הקדושה ניתנת משמים, אך היהודי מצווה על-ידי עבודתו להוסיף ולחזק את הקדושה בכל המקומות והדרגות, כמו שרואים אצל הכהן הגדול שביום הכיפורים היה אומר עשר פעמים את השם הקדוש המפורש, וזאת כדי להוסיף כוחות קדושה בכל אחד מהעשר דרגות הקדושה].

עשר רמות קדושה בעם ישראל

כמו שבארץ ישראל יש עשר רמות ודרגות של קדושה, גם בעם ישראל יש עשר דרגות ורמות קדושה, כפי שמחלקת אותם התורה[5]: 1) ראשיכם. 2) שבטיכם. 3) זקניכם. 4) שוטריכם. 5) כל איש ישראל. 6) טפכם. 7) נשיכם. 8) גרך. 9) חוטב עציך. 10) שואב מימך.

עשר הדרגות בבני ישראל מכוונות כנגד עשרת הכוחות-הספירות האלוקיים, חכמה בינה דעת חסד כו' – שכל קבוצה יונקת כוחה במיוחד מספירה אלוקית מסויימת (ראשיכם מחכמה, שבטיכם מבינה וכו'), כפי שרואים שיש אנשים שאצלם המוטיב המרכזי הוא בחינת החכמה, או בינה, או חסד או גבורה וכו', וזאת מפני ששורש נשמת כל אחד יונקת מכוח אלוקי אלוקי מסויים.

כמו שבארץ הקודש, כל עשרת הדרגות תלויות ומחוברות אחת בשניה והם בעצם כוח אלוקי קדוש אחד, כך גם בעם ישראל, שיש חיבור וקישור בין כל הדרגות שכולם מהווים ביחד מציאות אחת שלימה "כי כל ישראל הם גוף אחד".

כל יהודי ויהודי הוא חלק מהעם קדוש, לכל אחד ואחד יש נשמה קדושה ("חלק אלוקה ממעל ממש") ובדברים קדושים אין ניתוק בין העליון לתחתון; להיפך, הם מחוברים זה בזה, ניזונים זה מזה ואפילו תלויים זה בזה: אם נפגעת קדושת העליון נפגעת גם הקדושה בתחתון. וכן להיפך, משנפגעת הקדושה שבתחתון נפגעת גם הקדושה שבעליון. כפי שאמר הקב"ה למשה ("ראשיכם") לאחר שבני דורו חטאו בעגל "לך רד כי שחת עמך" – משה עצמו צריך לרדת מדרגתו הנעלית, מדוע? "כי שחת עמך", כי למרות שמשה עצמו לא חטא בעגל, שהרי הוא היה כל אותו יום בהר סיני, בכל זאת כיוון שהעם שלו ("עמך") חטאו (אלו בדרגה הנחותה ביותר, "חוטב עציך ושואב מימך"), לכן גם הוא יורד ונופל מדרגתו, "לך רד".

הפסיק להתפלל כשהלכו חסידיו

מסופר על הבעל-שם-טוב שלעיתים היה מאריך בתפילת שמונה עשרה שעות

ארוכות, והיו תלמידיו וחסידיו נשארים בבית הכנסת כל אותן השעות וממתינים לו עד שיסיים תפילתו, תוך כדי שהם אומרים תהילים, כדי לזכות להתברך ממנו בברכת "שנה טובה ומתוקה" כשיסיים תפילתו ורק אז הלכו לבתיהם לערוך את סעודת ליל החג ולאכול את הסימנים הטובים שאוכלים בליל ראש השנה כנהוג בקהילות ישראל.

באחד הימים, כשתלמידיו של הבעל-שם-טוב המתינו לסיום תפילתו, אחז בהם בולמוס רעב, והרגישו חולשה גדולה. הביטו בשעון וראו כי יספיקו עוד לרוץ במהירות הביתה לטעום דבר-מה ולחזור במהירות בטרם יסיים הרבי את תפילת שמונה-עשרה. עשו כן התלמידים, אולם כשחזרו, השתוממו לראות כי הרבי הקדוש סיים זה מכבר את תפילתו, והוא עומד וממתין בסבלנות לבואם.

כבשו התלמידים את פניהם מבושה, והמשיכו חרש בתפילה. אך כמנהגם, בכל פעם שראו דבר פלא שחרג מהנוהג המקובל, שמרו את הדברים בליבם עד שהגיעה עת רצון ובה הסיחו את שאלתם לפני הרבי. ואמנם לאחר זמן, כשהגיעה שעת הכושר שאלו אותו מה יום מיומיים?

השיב הבעל שם טוב: "תפילתי נמשכת שעות ארוכות תוך שאני מטפס ועולה מעלה מעלה, דרגה אחר דרגה לעולמות העליונים ומעתיר בתפילתי במרומים, אולם לשם כך זקוק אני לכם, תלמידיי, לעלות ולטפס על תפילותיכם ודרגותיכם הרוחניות, על אמירת התהילים שלכם, ומהם להמשיך ולעלות מעלה, אבל בשעה שעזבתם את בית המדרש והלכתם לביתכם, לא יכולתי גם אני להמשיך ולעלות ונאלצתי "לרדת" מהעולמות העליונים ולסיים תפילתי.

כי גם הצדיק הנעלה והנשגב זקוק לבני דורו להתעלות על גביהם, כדי להוסיף בקדושה ולהביא את דרגת הקדושה הנעלית אל תלמידיו. הרבי הוא "ראש" הדור והראש מחובר לגוף, וכאשר הגוף, הם כל בני הדור, מוסיפים ומתעלים בקדושה, ואז גם הצדיק העליון הניצב על גביהם – מוסיף ומתעלה בקדושה.

לחבר את כל הקדושות ל-770

משמעות החיבור והאיחוד של כל עשר דרגות הקדושה שבארץ ישראל היא כאמור שבכל נקודה ובכל פינה בארץ ישראל יחושו את מעלת הקדושה של בית המקדש וקודש הקודשים;

גם בזמן הגלות, העבודה שלנו היא לחבר ולקשר את כל בתי הכנסיות והמדרשות שבעולם לקדושה העשירית והנעלית הלא היא קדושת "בית רבינו שבבבל – 770", ששם נמצא קודש הקודשים בזמן הגלות. במיוחד בשנה זו, "שנת הקהל" תפקידינו לחבר ולקשר את כל בני ישראל להקהל סביב המלך, בבית המקדש ליד קודש הקודשים שבזמן הגלות – 770.

עד שנזכה במהרה בימינו לבנין בית המקדש השלישי ויבנה בית המקדש וקודש הקודשים האמיתי, או אז יחברו ויעלו כל הקדושות מכל העולם כולו ויעלו לארץ ישראל, כי בכוחו של היהודי לחבר לא רק את הקדושות של ארץ ישראל אל קודש הקודשים, אלא גם הקדושות של חוץ לארץ, בתי הכנסת ובתי המדרש, בתי חב"ד בכל העולם כולו – יתאחדו ויהיו אחד עם בית המקדש השלישי וקודש הקודשים.

הרי שלימות החיבור והאיחוד של כוחות הקדושה תהיה בימות המשיח, שאז יתאחדו ויתחברו כל בני ישראל לאחד ולא יהיו שום חילוקי מעמדות בין אחד לשני. כל המחיצות יתבטלו והכל יהיה מאוחד לאחד ממש. ויהי רצון שנזכה לגאולה האמיתית והשלימה שיבנה בית המקדש במהרה בימינו בקרוב ממש.

מקורות: לקוטי שיחות חלק לא, עמוד 149. ועוד.

לקבלת המייל ישירות ולתגובות והערות-הארות שיתקבלו בשמחה, למייל: rabayyk@zahav.net.il

---

1) כנגד עשר דרגות אלו תיקן יהושע עשר תקנות לארץ הקודש (מגלה עמוקות, ואתחנן, אופן כז).

2) רקאנטי, לפרשת יתרו.

3) מגלה עמוקות, פרשת ויגש.

4) חלק א, רכו,א.

5) דברים כט,ט. עפ"י הזוהר ב, פב,א.

קו ללב קו פתוח ומענה אישי לנשים, אימהות ונערות

08-8501340

הקו פועל בכל יום:	
בוקר	ערב
בשעות: 11:00-13:00 ביום ו' גם לדוברי רוסית	בשעות: 21:00-23:00 ביום א' בנושא בריאות בלבד

• יועצות מקצועיות חב"דיות מכל רחבי הארץ
• סודיות מובטחת
• הייעוץ בליווי ובהנחיית רבני חב"ד מומחים

מאת: הרב שניאור זלמן חנין

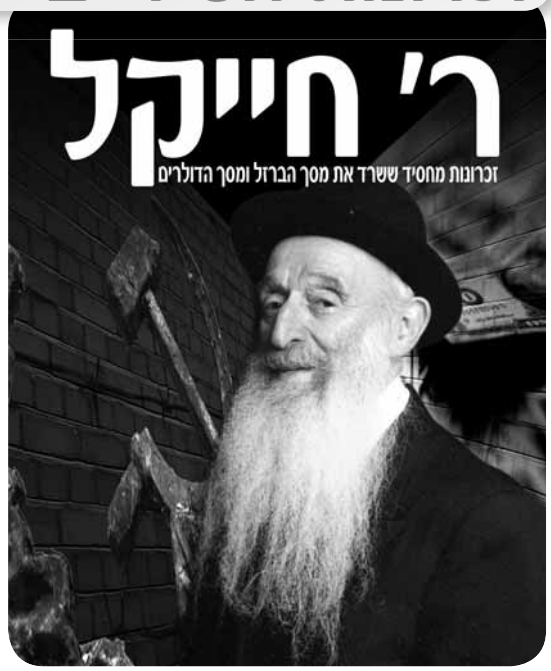

מקרקא - לאן?

אולי זה ישמע לך מוזר, בני" - אמר אבא - "אבל לא היתה לנו שום תכנית לעתיד. ידענו רק דבר אחד: "רצוננו לראות את מלכנו", רצינו להתראות עם הרבי וסמכנו שהוא ישלח לנו הוראות מה לעשות. ברחנו מהגיהנום הרוסי והיינו בטוחים שמהצד השני של הגבול, אולי לא נמצא את גן העדן, אבל כל דבר אחר שנמצא, יהיה טוב יותר מהחיים ברוסיה"

"מה חשבתם לעשות מיד כשתהיו בצד השני של הגבול?" שאלתי פעם את אבי, כששוב סיפר איך הערימו על הרוסים ויצאו מרוסיה עם הרפרטציה. אבא הגביה גבה, התבונן בי מעט וענה: "מה חשבנו? חשבנו על דבר אחד בלבד: לברוח!!! לברוח מברית המועצות כמו שבורחים מפני אש. ידענו שהנ.ק.וו.ד עומדים להכות בנו, מי במים ומי באש, מי ביריה ומי בגלות, מי במאסר ומי במעצר. ואני, שהאשימו אותי בתור תומך ראשי של ישיבת 'תומכי תמימים', ידעתי שאני נמצא אצלם ראשון על הכוונת. ידעתי היטב שאת בנותיי, בניגוד לחוק, לא אשלח לבית הספר הממלכתי, ואת השבת לא אחלל, חלילה. לא היה לנו שום עתיד ברוסיה. הסכנה להישאר ברוסיה הייתה לאין ערוך גדולה יותר מהסכנה מפני העתיד הלוטה באפלה. לא ראינו מוצא אחר, היינו חייבים לצאת ממנה. זה הכל. מצאנו הזדמנות לברוח, אז ברחנו. מי חשב מה נעשה כאשר נהיה בצד השני?!

"מה תכננו? – לא תכננו!!! אולי זה ישמע לך מוזר, בני" – אמר אבא – "אבל לא היתה לנו שום תכנית לעתיד. ידענו רק דבר אחד: "רצוננו לראות את מלכנו", רצינו להתראות עם הרבי וסמכנו שהוא ישלח לנו הוראות מה לעשות".

על המלחמה, מלחמת העולם השניה, הם ידעו, כי הרי חשו אותה על בשרם, אולם מה עוללה המלחמה מחוץ לרוסיה הסובייטית, לא היה להם שום מושג. איש לא העלה בדעתו מה עשה הצורר הנאצי לעם היהודי באירופה, ואיך נרצחו 6 מיליון מבני עמנו באכזריות שאין כדוגמתה בהיסטוריה.

"ברחנו מהגיהנום הרוסי והיינו בטוחים שמהצד השני של הגבול, אולי לא נמצא את גן העדן, אבל כל דבר אחר שנמצא, יהיה טוב יותר מהחיים ברוסיה.

"האמת נתנה להאמר שכשהגענו לפולין מצאנו שאנחנו בעצם... מאושרים. היינו משפחות שלימות; היו בינינו הורים וילדים ותינוקות ואחים ואחיות ודודים וסבים וסבתות. היינו ביחד. הסתכלנו על שארית הפליטה שניצלה ממחנות המוות והעבודה, רובם ככולם היו בודדים וגלמודים, אחד מעיר ושניים ממשפחה, כולם מוכים בגופם ושבורים בנפשם, מיואשים...

"לנו היו נקודות אור, המשכנו לשאת את מקל הנדודים באופן טבעי. המשכנו לחיות בפחד בלי לדעת מה ילד יום, אך היינו קבוצה איתנה של חסידים, אחזנו אחד בכתף רעהו, מה שנסך בנו הרגשת הגנה והוסיף בבטחוננו בה', שאמנם נתראה

כך משחזר אפרים דקל איך התחילה ה"בריחה":

"הראשונים שהתעוררו והתאוששו היו הפרטיזנים, ביניהם נמצא חבר פעילים שהניחו את היסודות לארגון ההצלה והתחילו לחפש אחר יהודים שעדיין חסו בצלם של שמות בלתי-יהודיים ועדיין היססו להתגלות כיהודים. הפרטיזנים היהודים, שארית הפליטה, שיתפו עצמם במסירות באיסוף אלפי הגוויות שעוד התגוללו בקרבת העיר, בשדות ובחורשות, ונתנו ידם להבאתן לקבורה. פעולתם זו הגבירה את מידת האמון ששארית הפליטה רחשה להם, אמון שהיה רב-ערך לפעולה באותם ימים ראשונים לשחרור, בטרם הוצבו דפוסי שלטון יציבים.

בעצם אותם ימי השחרור, בעוד מתינו מונחים לפנינו, הונחו היסודות ל"בריחה".

בשעת אזכרה בבית-הקברות, מיד לאחר ההספדים, שהביאו גם קציני-צבא גבוהים לדמעות, פנה קצין סובייטי בכיר אל חברנו ס. ולחש לו: "אני יודע שהתארגנתם להבריח את שארית היהודים מכאן, הצליחו! אם תידרש לכם עזרה - פנו אלי ואתן לכם קומנדירובקה (צווי-תנועה) ותוכלו לנוע בכל מקום ולעשות את המלאכה".

ילד משארית הפליטה יושב עם כל רכושו ומחכה לאנשי הבריחה שיעבירו אותו את הגבול

עם הרבי – זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא – כאן, למטה מעשרה טפחים".

אך היהודים הפליטים, אוד מוצל מאש? את מידת התסכול שלהם אי אפשר לתאר. אחרי כל התלאות, שוב לא מצאו מנוח לכף רגליהם, והמשיכו להיות נרדפים במדינות הולדתם גם אחרי המלחמה. לאן יפנו?

כשהוריי שהו ברוסיה, הם לא ידעו כלום. הצנזורה הסובייטית השכילה להשמיט את כל החדשות המרעישות של הפוליטיקה העולמית, ופרסמה רק מה שנראה לה מועיל למשטר הקומוניסטי. רק כשהגיעו לפולין נודע להם מפי אחיהם הנרדפים, שעוד לפני המלחמה, מיד עם עליית הנאצים לשלטון, היו יהודים שביקשו למלט את נפשם ולברוח מגרמניה ומאוסטריה, אבל כבר אז סגרו שערי רוב מדינות העולם בפני היהודים ואף מדינה לא רצתה לקלוט אותם.

מתברר שבגלל לחץ דעת הקהל (ובעיקר לחץ הקהל היהודי בארה"ב) שדרשה לפתוח את שערי ארה"ב ולאפשר לפליטים הגירה חופשית, כינס רוזוולט, נשיא ארה"ב באותה עת, ועידה בינלאומית שתמצא פתרון דחוף לבעיית הפליטים. הוועידה התקיימה בשנת 1938 באוויאן שבצרפת בהשתתפות נציגי 32 מדינות שונות. רוזוולט חשב, של ידי כינוס הוועידה הוא ישתיק את דעת הקהל וקיווה גם ששאר הממשלות ישתפו עמו פעולה ויתחלקו עמו בנטל הקליטה של הפליטים.

מסקנות הוועידה היו, שהמדינות אינן יכולות לקלוט מהגרים נוספים כי בין כה וכה הן מאוכלסות בצפיפות רבה...

בריטניה טענה שהיא מתקשה למצוא ברחבי האימפריה מקום מתאים להתיישבות פליטים יהודיים (קליטתם בארץ ישראל כלל לא הובאה בחשבון, היא היתה בבחינת "איסור דאורייתא" לגביהם). אוסטרליה חששה שקליטת יהודים תביא לאנטישמיות ותגביר את התסיסה הפנימית. צרפת טענה כי היא רוויה בפליטים. קנדה טענה כי היא יכולה לקבל רק עובדי אדמה (אך יהודי גרמניה ואוסטריה לא עסקו בחקלאות). ארצות אמריקה הלטינית הבהירו כי אין להם עניין ברופאים, משפטנים וסוחרים. ארה"ב הודיעה שהיא מוכנה למלא את מכסת ההגירה (27 אלף איש) כפי שעשתה עד עתה, אבל לא להגדיל אותה (חלילה). המדינות היחידות שנענו בחיוב והסכימו להכניס פליטים יהודיים באופן זמני, היו הולנד ודנמרק וכן הרפובליקה הדומיניקנית שהסכימה ליישב מאה אלף יהודים חקלאים בשטחים המיועדים לפיתוח.

"ועידת אוויאן" הוכיחה שכבר אז היה העולם כולו אטום כלפי גורל היהודים ושמדינות העולם אינן מעוניינות במהגרים יהודים, אפילו אם הם זקוקים בדחיפות למקלט.

וכעת, אחרי המלחמה, אמרו להם מביני דבר, בוודאי ובוודאי שמדינות אלו לא ישנו את דעתן.

ואמנם מיד כשנסתיימה המלחמה החלו המוני בית ישראל לנהור כיחידים או בקבוצות, מפולניה ומשאר המדינות שהיו תחת ההשפעה הקומוניסטית, לשטחים שהיו בשליטת המערב וארה"ב, כמו גרמניה, אוסטריה ואיטליה. אפילו "ידידינו" האמריקאים לא ראו, את הנדידה לשטח האמריקאי, בעין יפה. הגנרל האמריקאי ג'ורג' פטון, מי שעמד בראש המחנה השלישי בבוואריה, הגדיל לעשות. הגנרל פטון היה מפקד מרשים ולוחם אמיץ שהביא לאחד הניצחונות המזהירים של בעלות הברית על הנאצים, אך הוא היה אדם אכזרי, גס רוח ואנטישמי. ברוב רשעותו החזיר אחרי המלחמה שלוש קבוצות של יהודים פליטים, בתואנה שהחדירה לגרמניה היא בניגוד להוראות שיש בידו, ושאין בה מקום לפליטים נוספים על אלה שכבר נמצאים במקום. הוא סירב לאפשר להם להיכנס פנימה, סירב לתת להם מזון וגרש אותם אל מעבר לגבול, חזרה לפולניה וצ'כסלובקיה.

בעזהשי"ת, לא עבר הרבה זמן ובתחילת שנת 1946 השתנה היחס של האמריקאים כלפי הפליטים, כשאייזנהאור, המפקד העליון האמריקאי, הסכים לייסד מחנות עקורים שישמשו מקלט ליהודים בלבד (כפי שכבר ספרתי בגיליון הקודם). גנרל מק-נרני, שהיה ממלא מקומו של אייזנהאוור, הוסיף וסייע ליהודים כשהוסיף עוד מחנות עקורים ועצם עין כאשר מספר הפליטים עברו על המכסה אליה הסכימה ממשלת ארה"ב.

"כשהגענו כקבוצת פליטים פולנים לעיר קראקא", המשיך אבא לספר, "הממשלה הפולנית קבלה אותנו בסבר פנים יפות ושיכנה אותנו בצריפים שנתנה לכל הרפטריאנים – "בניה" החוזרים למולדת. אנשי התנועות היהודיות יצרו עמנו קשר מידי; הם אלו שקידמו את פנינו בלחם ומים, הם שדאגו לנו לביגוד ולתרופות. מאותו רגע שפגשנו באחינו היהודים, ובאופן מיוחד באנשי ה"בריחה", ידענו שאנחנו נמצאים בידיים טובות. הם לקחו אותנו תחת חסותם ולא עזבונו עד שהעבירונו בשלום לחוף מבטחים".

אבא היה מזכיר את אנשי ה"בריחה" בהערצה רבה. "יהודים יקרים", "טייערע אידן", כינה אותם, "טייערע אינגלעך זיינען זיי געווען". היו אלו יהודים שהראו כלפינו מסירות אין סוף וידידות אמיתית. לעולם לא אשכח, אמר, איך וכמה עזרו לנו, החל בסידור הניירות ותכנון הדרכים ועד לעזרתם בנשיאת ילדים על זרועותיהם וסחיבת הצרורות והמזוודות שהתקשינו לשאת.

כשאבא היה אומר זאת, אמא הייתה מקשיבה, מהנהנת בראשה לאות הסכמה ומוזילה דמעה.

כיצד פעלו אנשי הבריחה? אלו אמצעים עמדו לרשותם וכיצד הצליחו להעביר אותם ועוד 250,000 (!) יהודים אל החופש? זאת לא ידע אבי לספר. בהשגחה פרטית, הגיע לידי הספר "בנתיבי הבריחה" של אפרים דקל, בו הוא מקדיש פרק שלם אודות חסידי חב"ד ובריחתם מרוסיה. הספר שפך אור על דרכי הפעולה של ה"בריחה" ונתן לי כמה וכמה תשובות לשאלות שהיו לי.

מה היה סוד ההצלחה של ה"בריחה"? הסוד היה נעוץ, בראש וראשונה, לא בראשי ה"בריחה" (שמגמתם הייתה לעלות ארצה רק את האנשים הכשירים להלחם למען הארץ ולעזור לפתח אותה מבחינה כלכלית, ואכ"מ), אלא דווקא בכ-200 חבריה, חלקם הגדול חבר'ה ארצישראליים צעירים, חלקם פרטיזנים ולוחמי גטאות. אמנם גם המטרה העיקרית שלהם הייתה ציונית טהורה – להעלות יהודים לארץ ישראל כדי להקים בה מדינה עברית, אולם בפועל הם-הם שהצילו מאות אלפי יהודים בלי להבחין מה תהיה התחנה הסופית שלהם.

הם הצילו גם את אלו שלא המשיכו לארץ הקודש אלא לארה"ב, דרום אמריקה, אוסטרליה ועוד (עובדה היא שמי שלא ברח עם ה"בריחה" בשנים תש"ה עד תש"ט נשאר תקוע בארצות מזרח אירופה לפחות עד שנת תשכ"ב). הם אלו שהקימו בצורה מופלאה רשת מתוכננת של מבריחי גבולות שהביאה את הפליטים מפולין לצ'כסלובקיה, לאוסטריה, ואחר כך לתחום שהיה בשליטת האמריקאים בגרמניה. אמנם, מרכז הבריחה הכין את התעודות והחותמות המתאימות, אך התחבולות הרבות היו פרי יצירתם והעזתם של החיילים ה"אפורים", חברי ה"בריחה" שבשטח. הם אלו שמצאו את נקודות התורפה במעברי הגבול ואת אוהבי הבצע שהסכימו להעביר קבוצות רבות של יהודים את הגבולות במחיר הגון. הם אלו ששיחדו את נהגי הרכבות שיסכימו להסיע "סחורה" בלתי ליגאלית, הם אלו שהסתכנו ולקחו על אחריותם לגנוב גבולות ביחד עם גברים נשים וילדים ברגל, דרך יערות חשוכים בלילות ללא ירח. בחירוף נפש הם צעדו עם שארית הפליטה בשדות ובהרים, הובילום והדריכום ו"גנבו" את הגבולות יחד עמם. במסירות ללא לאות הראו תושייה ודבקות במטרה, עודדו וסייעו לכושלים ולא אחת סחבו ילדים על גבם מרחקים ארוכים.

הפליטים בנקודת איסוף, ממתינים לאנשי הבריחה שיעבירו אותם את הגבול

הג'וינט, היה גורם מכריע נוסף בהצלחת ה"בריחה". בלי עזרת הג'וינט, שהופיע בשם היהדות האמריקאית והיה משולב מבחינת הביצוע בכוחות הכבוש האמריקאי ותלוי בהם, לא היתה ה"בריחה" יכולה לבצע את פעולותיה. אמנם הג'וינט פעל כמוסד ליגלי מכובד ולא יכול היה להזדהות באופן רשמי עם הפעולות המחתרתיות של תנועת ה"בריחה", אך בפועל הוא אשר מימן את רוב פעולות ה"בריחה" באופן ישיר או בעקיפין, ביודעין ובלא יודעין. במקומות שונים ובתקופות שונות הופיעו עובדי ה"בריחה" במערב אירופה כעובדי ה"ג'וינט" או כמי שנמצאים תחת חסותו, ועל-ידי כך זכו לתשומת-לב וליחס הוגן מצד השלטונות. פעמים רבות השתמשו אנשי ה"בריחה" בתעודות מזויפות של ה"ג'וינט", דבר שעורר את חמת האחראים, אבל לא הפריע לעצם הפעילות.

התוהו ובוהו ששרר ברוב ארצות אירופה היה עוד גורם חשוב שעמד לרשות ה"בריחה". ראשי המדינות, שאך קבלו את המדינה לידיהם, לא הספיקו לחוקק חוקים חדשים וקבועים ובגבולות לא היו הוראות אחידות. ההחלטה להעביר פליטים או לא להעבירם היתה נתונה בידי הקצינים או השומרים המקומיים.

ואיך הם עבדו? בכל גבול, משני עבריו, "השתחלו" אנשי "בריחה" כדי ללמוד ולהכיר את התנאים וההוראות הקיימים בו ולהתאים את פעולותיהם בהתאם. הקשיים בגבולות לא היו אחידים, וכמעט לא היה גבול שידמה למשנהו. היו גבולות

מספר חבר ה"בריחה" בוריס ק. ששירת בצבא האדום ברוסיה בשנות המלחמה, שוחרר אחרי הנצחון וב-1945 חזר לפולין, שממנה ברח בראשית הכיבוש הנאצי, שם התגייס ל"בריחה", הועבר לאוסטריה לאזור הכיבוש הסובייטי ופעל בבריחה 4 שנים, תוך קיום קשרים עם קצינים וחיילים רוסיים בגבולות:

בראשית התבלטו מצד הקצינים והחיילים הרוסים גילויי אהדה ליהודים והשתתפות באסוננו. בגבולות נהגו להקל ככל אשר יכלו, הן בכניסה לאוסטריה מצ'כיה והונגריה, והן ביציאה ממנה בכיוון איזור הכיבוש האמריקאי. היו מקרים שחיילים מהצבא האדום טיפלו בעדינות וחלקו ממתקים לילדים יהודים אשר חצו את הגבולות או נסעו ברכבות הרפטציה. חיילים יהודים בצבא הכיבוש, על אף שלא יכלו לדבר, ובמקרים רבים גם פחדו להזדהות, עזרו בהזדמנויות רבות בסתר. היו כאלו שפנו לעתים באידיש, במבטא האוקראיני של קיוב ואודסה, מספרים ושואלים על צרות ישראל. רבות לא יכלו לפעול מחמת העין הפקוחה עליהם. ובייחוד לאחר שאירעו מקרים של נטישת הצבא, והחלפת המדים הצבאיים בבגדי פליט ומטה-הנדודים שלו בכיוון ארץ ישראל...

הקשרים שלנו עם הקצינים והחיילים הרוסיים בגבולות, במשרדים ובתחנות הרכבת, היו עם רוסים מכל רחבי ברית המועצות הגדולה, ביניהם רבים אשר מימיהם לא ראו יהודים ולא שמעו עליהם.

בכפר אחד היה קפיטן ממונה על ניהול ענייני קו הגבול שבין צ'כיה לאוסטריה. חברינו התיידד עמו והקצין הצעיר הקל במעבר הגבול ופקד על מנהל תחנת הרכבת הסמוכה להמציא מדי פעם בפעם קרונות לפי דרישתנו...

הקולונל אינצוב, שמשרדו היה במטה הראשי בוינה, נשא באחריות לקווי הגבול. היה לו משקל רב בהיררכיה הסובייטית והשפעתו הייתה רבה בתחומי איזור הפעולות של כיבוש הצבא הרוסי באוסטריה; בידו הייתה סמכות מתן רשות מעבר מצ'כיה (אף בימים שכבר החלו להתגלות קשיים מצד הצ'כיים) ורשות לצאת את האזור הרוסי - גם כשהאמריקאים נמנעו מלקבל לאזור פלטים נוספים. מובן כי היה בידו להדק את עניבת החנק באזור זה או לאפשר את המשך הנדידה תוך עצימת עין. הוא עצם את עיניו.

• • •

כך תיאר את בחורי ה"בריחה" של אותם הימים עזריאל קרליבך:

בחור אחד שכזה מסורבל, נמוך קומה, בחליפתו הקרועה, בסודר ישן על צווארו, בלי עניבה ובלי כובע הוא שנתן פספורטים לאלף יהודים, לאלפיים ושלושת אלפים בבת אחת. בעמדו אי-שם בשדה, בהישענו אי-שם במזנון במסעדה. במחי-עט אחד קרע מתוך פנקסו פיסת-נייר קטנה ורשם עליה בעפרון: "ולא יישן שומר ישראל" או "אשרי יושבי ביתך" או איזו סיסמה דומה אחרת, ומישהו הצניע את הפתק במקום שהצניע וזאת היתה הדרכיה שבתוקפה עברו מאות יהודים ממדינה למדינה בכל רחבי אירופה.

קונסולים של המדינה הנמצאת תמיד בדרך, רק בדרך. שירות קונסולארי שחותמותיו קריצת עינים ותקיעת-כף. בני אדם שאיש אינו רוצה להגן עליהם, הויזה אחוות ישראל.

והמונים, שבטים שלמים, בני אדם שאיש אינו מכיר לא בהם, לא בשמותיהם, לא בנתינותם, רבבות ש"באופן חוקי" אינם קיימים כלל, עוברים את הגבול בביטחון, בשקט, בראש מורם. אחד מהם מצניע בכיסו פסוק מהתנ"ך. יש להם פספורט יהודי!" ("הצופה" מ-29.5.1947).

שלא יכלו לעבור דרכם בשעות הערב, אבל בשל החלפת משמרות, היה נוח בשעות הלילה או לפנות בוקר, וכן להיפך. באותן מקומות שמדינה אחת הרשתה לפליטים לצאת ואילו רעותה לא הסכימה לקבלם, או להפך, העבירה ה"בריחה" פליטים בצורה חצי ליגלית, מה שקראו "שחורה למחצה". היו נקודות גבול שהעבירו בהם מלכתחילה ב"שחור". בגבולות שהיו מעבירים בהם ב"שחור" נדרשו "רק" בקיאות במבנה הגבול, הכרת שביליו, הכרת מקומות השמירה, הכרת נתיבי הפטרולים, הקשר עם הצד השני וכדומה.

שטטין (או שצ'צין) למשל, היתה אחד המקומות שנבחרו ע"י ה"בריחה" כדי להעביר דרכה פליטים מפולין היישר לגרמניה. שטטין היתה עיר גרמנית לפני מלחמת העולם השניה אך סופחה לפולין אחרי המלחמה. הפולנים, שרצו לרוקן את שטטין מתושביה הגרמניים, הקימו בה משרד עקורים ממשלתי לרפטריאציה שתפקידו היה להעביר גרמנים ובני עמים אחרים לארצות מולדתם. במסירות נפש "נשתלו" כמה מחברי ה"בריחה" במשרד זה וטיפלו בהוצאת יהודים מארץ השכול בתור גרמנים. דרך כאן עברו כ-1000 איש בבת אחת, אך כמובן שהדרך היוותה סכנה גדולה ל"אנשי ה"בריחה" ולפליטים עצמם.

היו ל"בריחה" גם 4500 ויזות ליגאליות של "אסיסטנס" "היאס", בעיקר לצרפת ומיעוטן לבלגיה, איטליה, צ'כיה ובוליביה שעל ידן היתה אפשרות לקבל פספורט. בויזות האלו השתמשו רק במקרים דחופים וניצלו פחות ממחציתם.

אחרי שמצאו החברים נקודת גבול והתחילו להעביר בה פליטים, היו חייבים להמשיך לשמור ולהיזהר שהגבול לא "יישרף" (שלא יוכשל לצרכי עבודה ממושכת). ואם הוא "נשרף", לא התייאשו אלא חפשו נקודת גבול חדשה שתחליף אותה.

כבר הזכרתי שהפרטיזנים היהודיים, לוחמי הגטאות וחיילי הבריגדה היהודית (היא החטיבה היהודית בצבא הבריטי שהורכבה כולה ממתנדבים ארצישראלים ונלחמה נגד הנאצים ימ"ש. החטיבה נקראה גם חי"ל, "חטיבה יהודית לוחמת"), היו מהגרעינים של אנשי ה"בריחה". לכל אלו היו מגעים אישיים עם אנשי צבא בין בעלות הברית, עם אנשי צבא סובייטים ועם אנשי מחתרת ופרטיזנים שנלחמו לצידם נגד האויב הנאצי.

מאותם אנשי צבא סובייטים קבלו משרות גבוהות והיו לעזר רב ל"בריחה". רבים מהם היו יהודים קומוניסטים אך בתוכם פעם לב יהודי חם. לא אחת סיכנו את המשרות המכובדות שלהם בהשגת קרונות רכבת, קרונות משא, או משאיות צבאיות, כדי להעביר את הפלטים ליעדם. ולא עוד, אלא ציידו אותם בתעודות מתאימות כדי שלא יהיו להם בעיות ביקורת הדרכים וביקורת הגבולות.

אחת בריחת היהודים מפולין יש לחלק לשתי תקופות עד סוף יולי 1945 ומאוגוסט ואילך.

בתקופה הראשונה העבירה ה"בריחה" את הפליטים קמעה קמעה, כ-200 איש ליום, בצורה לא ליגלית לגמרי. חלק מהפליטים צוידו ברשיונות מעבר (מזויפות כמובן), או צויידו ב"תעודות" של רפאטרינטים יוונים, רומנים ואיטלקים. חלקם עברו ב"גבול

הירוק", זאת אומרת, לא בנקודת מעבר קבועה אלא דרך שדות ירוקים בעזרת מורי דרך מתושבי ההרים או בעזרת אנשי ה"בריחה" שלמדו את הדרך. הפליטים היו יוצאים במכוניות, ברכבות או במשאיות מהעיר עד קרוב לגבול, שם ירדו מכלי התחבורה למיניהם ועברו את הגבול בלילה ברגל בשבילי ההרים או השדות. היו מקומות שהמשמרות בגבול הסכימו להעלים עין מהיוצאים (אחרי מתת בסתר) והיו מקומות שהפליטים היו צריכים להיות רואים ואינם נראים.

הפרעות שארעו בקילצה (ה' תמוז תש"ו) בהם נמנו 47 יהודים הרוגים ו-30 הרוגים באזור שמסביב לה, מציינות את התקופה השניה של בריחת היהודים מפולין. מצד אחד גרמו הפרעות שהיהודים בפולין השתחררו מכל האשליות שהיו להם, והחליטו באופן סופי שאם הם רוצים לחיות, הם חייבים לברוח מיד מהמדינה המהווה בית קברות ליקיריהם ועומדת "לבלוע" גם אותם. ומצד שני, פרעות אלו גרמו לאנשי השלטון הפולני להבין, שהאנטישמיות בארצם חזקה מדי והם אינם יכולים להלחם בה. על כן, לטובת היהודים, לטובת השלטון הפולני ולטובת המדינה הפולנית, כדאי להיפטר משארית היהודים ולעודד את יציאתם אל מחוץ לגבולותיה. במקום לשים מכשולים על דרכם של היהודים היוצאים עדיף להקל עליהם ולהחיש על ידי כך את יציאתם.

לא היה זמן טוב מזה כדי לערב את ראשי השלטון לטובת ה"בריחה", ולא היה איש מתאים יותר מיצחק צוקרמן ("אנטק"), שהיה אחד ממארגני מרד גטו וורשה והיו לו קשרים אישיים עם ארגוני הלחימה במחתרת הפולנית ועם ממשלת פולין הגולה. הוא וד"ר אדולף ברמן התייצבו כנציגי ה"וועד היהודי המרכזי" בפני שר ההגנה דאז, המרשל מריאן ספיכלסקי, ובקשו את עזרתו. שר ההגנה לא התייעץ עם משרד החוץ, (שהיה נתון ללחצים בריטיים), והגיע אתו להסדר:

הגבול הפולני ייפתח למעבר למשך, חודש-חודשיים, לקבוצות מאורגנות, דרך נקודות שייקבעו מראש.

עזרת הפולנים תישמר בסוד ולא יינתנו שום הוכחות, כי ממשלת פולין מעורבת בכך, או שהסכימה ליציאת היהודים.

המארגנים היהודיים חייבים לבדוק היטב כי בין היוצאים לא יסתננו פולנים, אויבי השלטון או משתפי פעולה עם הנאצים.

עליהם להקפיד כי היוצאים לא ייטלו איתם מטבע זר.

ה"בריחה" תעזור למשטר לפעול נגד יציאה בלתי-לגלית באמצעות מבריחים.

היוצאים יצוידו בתעודה קולקטיבית שתשא חותמת מוסכמת וזו תשמש מעין "ויזה" של ה"בריחה".

מיד אחרי ההסכם יצא נציג ה"בריחה" עם גנראל צ'רבינסקי (שנתמנה לכך על-ידי ספיכלסקי) לגבול וביחד קבעו שלש נקודות מעבר, וכמה מקומות ריכוז לאנשים. בכל נקודת מעבר ובכל נקודת ריכוז נקבע קשר רשמי חשאי עם קצין אחראי מטעם מפקדת שומרי הגבול וקצין אחראי מטעם הבולש.

במקומות הריכוז מצאו, אנשי ה"בריחה" בשיתוף פעולה עם הג'וינט, בתים, שהיה בהם מזון, מיטות ושמיכות שיוכלו להתאכסן בהם בו זמנית 4000 פליטים.

בדרך כלל העבירו את קבוצות הפליטים בשעות הבוקר המוקדמות. כיוון שהפולנים לא רצו שמישהו יראה וידע כי הם מאפשרים מעבר בלתי רשמי, חסם הצבא את הגבולות באותו זמן, ונתן מעבר רק לאותם קבוצות יהודים שהובלו בידי אנשי ה"בריחה".

מיד אחרי שהגיעו להסכם עם שר ההגנה הפולני, הגיעה קבוצת חסידי חב"ד הראשונה מרוסיה לקראקא והיו בין הפליטים הראשונים שהעבירה ה"בריחה" בחודש יולי. סך הכל העבירה ה"בריחה" באותו חודש כ-17,000 איש דרך נקודות מעבר שונות. בחודש אוגוסט העבירה ה"בריחה" 31,000 איש.

מאד יתכן, שההוראה מהרבי בא' תמוז **"שישתדלו לבוא לפריז והשי"ת יצליחם בגו"ר"**, השתנתה לפי האפשרויות החדשות שנוצרו עם ההסכם בין שר ההגנה הפולני לבין ה"בריחה", בעקבות המאורעות בקילצה. בכ"ו תמוז הרבי כותב **"שיסעו להמקומות שתחת ממשלת ארצוה"ב באשכנז ויוכלו בעזה"י בנקל יותר לקבל רשיוני כניסה לארה"ב".**

דקה הליכה מ-770 • מלון מפואר • בפורמט קטן • סטייל גבוה • דירות סטודיו מפוארות

◆ מטבח מצויד במיטב השכלולים המודרנים: מקרר, מיקרוגל טוסטר, מיחם
◆ ארוחת בוקר, מקרר עם שתיה כל היום.
◆ טלפון חופשי
◆ אינטרנט מהיר חופשי
◆ וידאו

קינגסטון הוטל

917-691-5212
718-473-5937

◆ החלפת מצעים ומגבות
◆ שרותים ואמבטיה מפוארים
◆ סבונים ושמפו בשפע
◆ שרות מלא!

היתכן שבני-ישראל נמצאים עדיין בגלות?!...

כפי הידוע לכולם, מידי מוצאי שבת לסדר "אם כסף תלווה את עמי" – פרשת משפטים, נערך מלווה-מלכה חגיגי לטובת קרנות גמילות חסדים, וכך גם בליובאוויטש, היתה התייחסות מיוחדת מהרבי, למלווה-מלכה שנערך לטובת קרן גמ"ח 'שומר-שבת', שהיה תחילה בהנהלת ר' יוחנן גורדון ע"ה, ועבר אח"כ לידיו של חתנו ר' שמעון גולדמאן שיחי'.

תמיד בפארבריינגען של ש"פ משפטים היה עולה מנהל הגמ"ח, לוקח את המשקה עבור המלווה-מלכה, וכן מספר סיפור, שדרך-כלל היה לו קשר עם הרבי.

את הסיפור הבא סיפר ר' שמעון גולדמאן שיחי', עת שעלה לקבל את המשקה, בש"פ משפטים תשנ"ב. עקב הקשרו זה לשבת זו, בחרתי לעלות אותו בפתח היומן, אשר גם הוא ככל היומן, עשוי להצית בנו מעט יותר את האש היוקדת של אמונה, ביטחון והתקשרות איתנה לרבי:

חסיד ישיש, שבילה את רוב ימיו בבית המדרש בשקידה על התורה ועל העבודה, נגלה אליו יום אחד דמות נסתרת, שהציגה את עצמה כמלאך מן השמים שבא ללמוד עמו תורה, ואשר הוא זכה לכך מפני צדקותו המופלאה.

החסיד ללא השתהות, למרות מה שהיה מתבקש שיעשה, אמר למלאך מבלי להתבלבל כי הוא מוכרח לשאול את רבו, האם להיענות להצעה. כששאל החסיד את הרבי, אמר לו הרבי כי טוב מאוד עשה שלא למד עם אותו המלאך, שהיה מהקליפה והסטרא-אחרא, ובאם היה לומד עמו היה מוריד תורתו לקליפות.

שאלו החסידים לאחר-מכן את אותו החסיד, כיצד זה עלה בדעתו מיד לשאול את הרבי, גם על דבר שעל-פניו נראה כי כל-כולו בקדושה ובטהרה.

וכך ענה החסיד: בהיותי ילד קטן, גדלתי עם אימי החורגת לאחר שאימי נפטרה, ובלשון המעטה לא התנהגה בחביבות יתרה כלפי. היתה היא נוהגת בתקפנות וברוגז, כנגד כל מה שהייתי עושה. פעם אחת בחזרתי מה'חדר', הייתי נורא רעב. נכנסתי למטבח, וראיתי את סיר הבשר עומד מוכן לאכילה. שיערתי מתוך הסיר את המנה המגיעה לי, ואותה לקחתי ואכלתי.

כשהגיעה אימי החורגת וראתה את שעשיתי, נתנה לי מנה אחת אפיים, וצעקה עלי בצעקות אכזריות. בתום ילדותי ניסתי להגיב ולומר "בסך הכל לקחתי את שלי", אך היא ענתה לי בקול רועם: "גם על שלך – צריך לשאול רשות"...

מאז למדתי היטב על בשרי, כי גם על מה שנראה שלי, צריך לשאול רשות...

יום ראשון, כ"א שבט

לקראת תפילת מעריב, הוכן עמוד התפילה עבור הרבי שליט"א, אשר ביום כ"ב בשבט עובר לפני התיבה על הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע.

בשעה 9:15 החל כינוס בנות חב"ד למטה בזאל הגדול. התמימים פינו את מקומם ועברו ללמוד בזאל הקטן או בחצר.

בלילה, לאחר הסדרים, התקיימה התוועדות לרגל כ"ב שבט עם הרה"ח ר' **זושא** שיחי' **פויזנר**, בביהכנ"ס 'געצל'ס שול'. בהתוועדות נשמעו סיפורים רבים, מהם קשורים עם הרבנית נ"ע, ומהם קשורים עם דברי ימי החסידים בכלל.

יום שני, כ"ב שבט

כשעוד לא טעמנו את טעמו של חג הפורים, ריחו של חג הפסח כבר נישא בחלל האוויר... הבוקר הודיעו כי מחר מתחילים את ה'חבורה' – אפיית המצות – עבור בחורי הישיבה, שתמשך כיומיים. בזמן הפסקת הצהריים שלפני מנחה, התאספו הבחורים מעל-גבי בימת ההתוועדויות, שם אחד התמימים המבוגרים הדריך באופן טכני מה נדרש מכל אחד בעניין זה.

מנחה שוב הוכן מקומו הק' של הרבי. המלמד החסידי ר' **זאב** שיחי' **קארפ** הביא את ילדי כיתתו לתפילת מנחה בביתו של הרבי – 770, לכבוד כ"ב שבט. יצויין שהוא מקפיד כמעט בכל יומא-דפגרא ותאריך חסידי כזה או אחר, מביא הוא את ילדי כיתתו לבית חיינו, ובכך משריש את החינוך בתלמידיו, אשר כל יום חסידי חוגגים אצל הרבי...

באמצע הסדר, עוברת ההודעה בין התמימים הרכונים על הגמרות, כי כעת מתקיים בחזית 770 שאיבת 'מים שלנו' עבור אפיית המצות בה'חבורה' של מחר, ובאישור ההנהלה יכולים כולם להשתתף.

התמימים הממונים כל-כך פיקדו על המלאכה, וכל השאר עמדו מסביב והחלו לנגן את הניגון המקובל בשאיבת מים שלנו – 'א-לי אתה'.

הרב **שניאור זלמן** שיחי' **ליבעראוו**,

חגיגת בר מצווה ב"בית חיינו" צילום: דובער

דינר מיוחד לטובת הגמ"ח של התמימים צילום: דובער

שליח הרבי בפלטבוש שבניו-יורק, הביא כלי מיוחד איתו השתמש הרבי שליט"א בעצמו בשאיבת ה'מים שלנו' עבור המצות שלו, ובכל אחד מכלי המים, שאב מעט באמצעות הכלי של הרבי.

התוועדות מיוחדת לרגל כ"ב שבט, יחד עם סיום הלכות נזקי ממון ברמב"ם, התקיימה ברוב עם במרכז 770 בהשתתפות אנ"ש תמימים ואורחים. מבין המשתתפים היה הרב **שמואל מנחם מענדל** שיחי' **בוטמאן**, ששיתף את הקהל בהגיגיו המעוררים.

גם את הפינה הצפונית-מזרחית בל נשכח, שגם היום קיימו שם את ההתוועדות הקבועה, ונספר את סיפורו של מקורב טרי שהגיע בימים האחרונים מהודו הרחוקה לבית חיינו:

"באחד ממסעותיי ברחבי הודו, שכרתי אופנוע איתו התגלגלתי ממקום למקום. באחת ממסלולי אותו קבעתי לעצמי מראש, באמצעו אבדתי לפתע את הדרך, ולא הצלחתי למצוא את הכיוון לחזור. הייתי נורא מודאג מהמצב, בעוד שידעתי ששם אפשר בקלות להיעלם.

בעודי נוסע באחד המקומות המרוחקים אליהם הגעתי תוך כדי נסיוני לחזור למסלולי, אני מבחין לפתע במונית שנוסעת מלפני, ובתוכה יושב אדם שלא פחות ולא יותר חובש כיפה לראשו. בהבחנה חדה יותר אני מזהה שמדובר בכיפה עם הכיתוב 'יחי אדוננו'!...

התחלתי לעקוב אחריו, אמנם בזהירות מחשש שהוא יבהל שמישהו עוקב אחריו, ולבסוף הגעתי לבית חב"ד, שם התברר לי גם שמו של החב"דניק – הרב דרור שיחי' שאול. מכאן הדרך כבר היתה קצרה..."

יום שלישי, כ"ג שבט

לקראת שבת פרשת משפטים, נתלו מודעות ברחבי 770 על האפשרות להשיג את המאמר "לא תהיה משכלה" שאמר הרבי בש"פ משפטים תשי"ב, במחיר סמלי בלבד.

התמימים כמובן שמחו על האפשרות, והחלו להתייגע על המאמר, שאפי' ר' משה גוראר' המשכיל הנפלא, העיד על מאמר זה כי פעל עליו רושם עצום. באותה הזדמנות התבטא ר' משה על המאמר: "העיקר היה מה שלא נמסר בדיבור...". הרבי אז בכה בבכיות עצומות, ואף הוריד את ראשו באמצע המאמר על השולחן תוך בכי עצור. מספרים כי היה זה כשאמר את המילים "מורד במלך מלכי המלכים הקב"ה"...

יום רביעי, כ"ד שבט

במסגרת 'מבצע-הקהל' העולמי מטעם ארגון אתי"ה ב-770, התקיים היום הקהל כללי לכל תלמידי התמימים בבית חיינו, שהתאחדו לראות ולשמוע שיחת-קודש מהרבי שליט"א – "המלך היה קורא" – יו"ד שבט תשמ"ו.

שירבו שמחות בישראל, ובפרט כאן ב'קבוצה', ששוב ניתנה לנו ההזדמנות לחגוג את שמחתו של א' התמימים שאחיו מתחתן בארה"ק, והוא לא זוכה לחגוג שם יחד איתו, כיון שהחליט שאת שנתו בקבוצה, הוא מקדיש אך ורק לרבי.

יום חמישי, כ"ה בשבט

הבוקר, מיד לאחר תפילת שחרית, נחוגה במזרח 770 שמחת הברית-מילה לרך הנולד, בנו של האברך ר' **לוי יצחק** שיחי' **מטוסוב** מתושבי השכונה, ויקרא שמו בישראל – שניאור-זלמן.

גם חגיגת שמחת בר-מצווה נערכה מן העבר השני, לבנו של ר' **משה אסולין** שיחי' מצפת עיה"ק, לצד אמירת 'לחיים' וניגונים חסידיים.

את השיעור העיוני בגאולה ומשיח המתקיים מידי שבוע בליל שישי, מסר היום הת' **יהודה לייב** שיחי' **ויסגלס**, בענין המקור מן התורה והראיות לביאת המשיח המובאות ברמב"ם.

בזאל הקטן, התאספו כמה מן התמימים, שם הקרינו כמידי ליל שישי פארבריינגען עם הרבי, וברוח הימים הקרבים ובאים היתה זאת התוועדות פורים תשמ"ג.

התוועדות ליל-שישי נערכה בפינה הצפונית מזרחית, בה השתתף הנגיד החסידי ר' **עמי פייקובסקי** שיחי', ושיתף את הקהל בכמה סיפורים מיוחדים אודות הקשר המיוחד שלו עם הרבי.

שבת קודש, פרשת משפטים

את השבת פתחו כולם בלימוד חי ומעמיק של הדבר-מלכות המיוחד, שמקבל בשנה זו נופך ייחודי, בעקבות כך שתוכן רב הרבי מקדיש לזמן והתאריך בו קרה

'גמילות חסדים - לזירוז הגאולה'

במוצאי השבת לסדר "אם כסף תלווה את עמי" – פרשת משפטים, בעקבות התייחסותו המיוחדת של הרבי לעניין, נערך ב-770 המלווה-מלכה השנתי של קופת 'גמילות חסדים – לזירוז הגאולה', הפועל בישיבת תות"ל המרכזית, ובמספר ישיבות בארה"ק, הגמ"ח שאלפי תמימים נעזרים בו בהלוואות קטנות כמו גם גדולות.

סביב שולחנות ערוכים, התיישבו קהל התמימים לסעודת המלווה מלכה, שהשתתפו בה גם מאנ"ש דקראון-הייטס, שבאו ליטול חלק פעיל בהתרומות לגמ"ח.

את הערב פתח בהנחיה הת' **ישראל נחמן** שיחי' **לרנר**, שהזמין את הרב **יקותיאל מנחם** שיחי' **ראפ**, לפתוח בדבר-מלכות ובכמה מילות ברכה.

מנהל הגמ"ח הת' **יוסף יצחק** שיחי' **לבקיבקר**, סיפר על פעולות הגמ"ח, וכן הקריא את תשובתו המיוחדת של הרבי באגרות-קודש שנתקבלה לכבוד הדינר.

לאחר שכמה דוברים עלו וסיפרו סיפורים מעוררים אודות העניין של גמילות חסדים ונתינת צדקה, ניתנה האפשרות לכל אחד מהנוכחים לתרום כפי נדבת ליבו לטובת הגמ"ח. כל התורמים השתתפו לאחר מכן בהגרלה על שתי דולרים מידו הק' של הרבי, תרומתו של הרב ראפ.

כהמסורת המיוחדת של בית חיינו, מידי מוצאי שבת מתקיים סיום הרמב"ם בארגונו של החסיד הנמרץ ר' **מנחם נחום** שיחי' **גערליצקי**, שהיום משתלב יחד עם הדינר, כשבאמצעו עלה הרב גערליצקי על-מנת לערוך את הסיום.

בסיום הארוע פצחו כולם בשירה וריקודים, גם כהכנה לימים המתקרבים, ימי חודש האדר העליזים, חודש הגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש.

המאורע עליו מדבר הרבי, שהשנה יוצא בדיוק באותה הקביעות כבשנת תשנ"ב.

גם לימוד נפלא, נותן הרבי בדבר מלכות השבוע, לאלה הנמצאים כאן בבית חיינו, להבין, לדעת ולהכיר, כי "יש אלוקים במקום הזה"... בהיות הרבי מדגיש את העובדה המיוחדת שההחלטה ע"ד צמצום כלי נשק התקיימה "במדינה זו, ובעיר זו (ניו-יורק), המדינה והעיר שבה נמצא "**בית רבינו שבבבל**", בית חיינו" שהכוונה היא פשוטה וברורה – זהו ביתו של נשיא הדור, מלך המשיח, **מכאן** הכל מתנהל!...

לתפילת קבלת-שבת עלה הש"ץ ר' **מענדל** שיחי' **הערץ**.

אם נשים לב, דווקא שהרבי מעמיד אותנו במצב הנעלה ביותר, כאשר מראה ומצביע לנו על תקופה חדשה – תקופת הגאולה – בה אנו כבר חיים, שהשיא של הצבעה ברורה זו היא ללא ספק שיחת ש"פ משפטים תשנ"ב, אז אומר הרבי כי דווקא כעת "מתחזקת יותר הפליאה והתמיהה, ביחד עם גודל הצער וההבהלה – היתכן שבנ"י נמצאים עדיין בגלות?!... עד מתי?!..."

זוהי התחושה שמרגישים כאן, בד בבד עם השמחה בשירת ה'יחי' העוצמתית ששוברת שיאים, שהבסיס לה הוא הביטחון החזק שגורף עימו את כוחות הנפש, שהצליחו לשרוד את המאמץ המייגע של הישמרות מפני שטפונות הגלות המאיימות, ומקפיץ את הגוף לטונים גבוהים של שמחה בלתי נדלית, יחד עם זה מורגשת תחושת צער עמוק ובהלה אדירה, מעוד רגע שעובר ועדיין לא נושענו...

שבת-מברכים חודש אדר, התמימים ואנ"ש משכימים קום לאמירת כל התהילים לפני התפילה (שבהשגחה-פרטית, השבוע ב'היום-יום' למדנו אודות תקנה זו, אשר היא נוגעת לו, לבניו, ולבני– בניו). החזן למניין התהילים היה ר' **שמעון** שיחי' **ניובארט**.

לתפילת שחרית עלה הש"ץ ר' **לוי** שיחי' **ג'יאן**. לקריאת התורה הוצאו שני ספרי תורה, הראשון היה ספר תורה של משיח, והשני ספרו של הרבי שליט"א, ממנו יקראו את המפטיר – פרשת שקלים. כל העולים לתורה היו חתנים.

לאחר הקריאה, ולאחר ברכת החודש, עלה ר' **אליהו** שיחי' **כהן** אל הבימה, לחזור שיחה של הרבי. הרב כהן חזר באופן נפלא ומרתק, על השיחה מתשנ"ב, ועמד על ההוראה אותה מנחיל הרבי בשיחה זו, אשר מוכרחים לפעול באופן המדגש ב'משפטים' – פרטי הדינים בין אדם לחבירו מתוך שלום, וכן צדקה, גמילות חסדים, שגם זה מוזכר בפרשתנו בפסוק "אם כסף תלווה את עמי".

לתפילת מוסף עלה הש"ץ ר' **מענדל** שיחי' **הערץ**.

התפילה הסתיימה בשעה 1:00. הגבאי הכריז על ההתוועדות-קודש עם הרבי שליט"א בשעה 1:30. בהתארגנות זריזה אכן הצליחו לעמוד בזמן, והכל היה מוכן להתוועדות בשעה היעודה. כולם מחכים לרגע בו נזכה לראות את הרבי נכנס ומתוועד עם הקהל. זהו הדבר הכי מתבקש, גם אם הוא לא הכי נתפש כביכול בשכל הגיוני-אנושי.

בשעת ההתוועדות, כנהוג בכל שנה, עלה הת' **יוסף יצחק** שיחי' **לבקיבקר**, מנהל ה"גמ"ח – לזירוז הגאולה" של הבחורים ב-770, והכריז על-דבר המלווה-מלכה לטובת הגמ"ח, שתערך ב-770 במוצאי שבת.

לתפילת מנחה הוצא גם-כן הספר תורה של משיח, וכן כל העולים היו חתנים.

תפילת מעריב הוציאה את השבת ועמה נכנסו לשבוע פרשת 'תרומה', ובחיים של ה'לחיות עם הזמן' דימות המשיח, הדבר הראשון שמיד עולה בראש בהישמע שמה של הפרשה – שתיכף ומיד נשמעת ההודעה וההכרזה על-דבר הציווי של "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" – בנין בית המקדש השלישי, נאו ממש!...

לחיים,

מוצאי שבת, תוך לימוד קונטרס 'יחי המלך' השבועי, נפלו עיני על קטע מתוך שיחה של הרבי, ומתוך התפעלות, כבר אז (למרות ה'חיצוניות' שבדבר...) גמרתי אומר, שבקטע זה מוכרח לחתום את היומן:

"כל אחד יתיישב לבדו בחדר סגור (בכדי שאחרים לא יראו מה קורה בפניו) ויתבונן בעצמו אליבא דנפשי' בחשבון צדק: מתי היתה הפעם האחרונה שהוא חשב באמת, שהקב"ה לוקח אותו – אכן אותו בעצמו, ומוציאו מגלות זה האחרון – אכן מגלות הזה, והוא הולך יחד עם משיח לגאולה האמיתית והשלימה!"

נתבייש לבין עצמנו, כשנגלה את התוצאות "לאחרי כל החשבונות"...

יחי אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח לעולם ועד!

באהבה ובידידות,

מענדי – 770 בית משיח

ממשלה צרה וחזקה

העם רוצה מדיניות ברורה

העם בחר ימינה, אבל לפי איך שהדברים מסתמנים כעת, הוא יקבל ככל הנראה שמאלה. אין זו הפעם הראשונה שהציבור בישראל מצביע לדבר אחד ומקבל את ההיפך. כל מי שבודק את נתוני הבחירות האחרונות, מקבל תוצאה ברורה הקובעת שרוב מוחץ של הציבור הוקיע את ההתנתקות, את אנאפוליס, ואת ההתרפסות שנהפכה לשיטה. השמאל התרסק.

מתברר שוב שהימין לא רק שאינו יודע לשלוט, אלא רץ להציל את קדימה במקום לתת לה לשקוע בתהום הנשייה. ממשלה רחבה היא ממשלת שיתוק שמטרתה לגרום לנזקים בלתי הפיכים לעם ישראל, כאשר כל צד ימשוך לכיוון שלו, וכך יביאו להקפאת כל ההתיישבות ויקדמו את האג'נדה השמאלנית המסוכנת. ממשלת ימין צרה משמעותה ביטול כלל ההסכמים, החזרת הביטחון והיציבות לעם, מדיניות ברורה נגד הטרור, והבהרה לכל עם ישראל והעולם שתם פרק הויתורים.

מר נתניהו עצמו נאלץ מספר פעמים במהלך מערכת הבחירות להצהיר שלא ייתן את ידו לשום נסיגה ופירוק יישובים ביהודה ושומרון, שלא יסכים למסירת הגולן וחלוקת ירושלים. גוש 65 מנדטים הצביע אך ורק לכך שמדיניות זו תתבצע. גוש השמאל עבודה ומרץ התפרק לרסיסים. מפלגת הג'ובים קדימה לא הצליחה להביא ליותר מ-28 ח"כים שהמליצו על לבני לבדה. כל ניסיון לעוות את תוצאות הבחירות, יש בכך משום נעיצת סכין בליבו של הבוחר בישראל, ששוב יגלה שהצביע לימין אבל יקבל את מדיניות השמאל הקיצוני.

נשאלת השאלה, לשם מה היינו צריכים בחירות אם שוב 'קדימה' תנהל את העניינים?

בעת 'התרגיל המסריח' בשנת תש"נ, עמד הרבי מלך המשיח בתוקף על כך שרק ממשלה צרה היא ממשלה שתביא לייצוב המערכת ולמדיניות ברורה, ולא למדיניות מעורפלת ומסוכנת. ואכן, בשנתיים הראשונות לממשלת שמיר הצרה, הוקמו רבבות יחידות דיור ביהודה ושומרון שהם אבן היסוד לחיזוק כל ההתיישבות ביש"ע עד עצם היום הזה. כאשר מר שמיר החל לצערנו את הדיבורים על אודות האוטונומיה והלך לועידת מדריד, החלה הנסיגה החמורה.

רק ממשלה צרה וחזקה על בסיס של 65 חברי כנסת תוכל לשלוט ולהביא למהפך האמיתי אותו ביקש הציבור בישראל שנקעה נפשו מהמדיניות שהביאה טילים לעבר ערי הארץ. רק מדיניות הימין האמיתי ששולל כל ויתור מלכתחילה, ועמידה זקופה, תביא להכרה בישראל ולכבוד, גם אם לא יסכימו איתנו. לפחות ידעו להעריך אותנו ולקבל את דרכנו הגאה והברורה.

זה נראה אמנם מפחיד, הפרשנים יבטיחו לנו שזה סוף העולם וכו', אבל את פרשני השמאל הקיצוני אנחנו מכירים היטב. הם הבטיחו לנו שבנסיגה מעזה לא יהיו יותר טילים על ישראל. הם הבטיחו לנו שבכיבוש מחדש של עזה ייהרגו כמה מאות חיילים. למעשה כולנו ראינו שבמלחמה האחרונה כבשנו את כל עזה עם שני חיילים הרוגים מאש המחבלים. כל הקונספציות של השמאל קרסו אחת לאחת.

אם מר נתניהו – למרות הטעויות החמורות שעשה בעברו – ישכיל ללכת לממשלה צרה וחזקה, הוא יקנה את עולמו. אבל אם חלילה שוב נראה אותו מזגזג ומפחד בעיקר מהצל של עצמו, מהדורת הקדנציה הראשונה שלו תחזור על עצמה, אך בביזיון הרבה יותר גדול.

יש למר נתניהו, את האופציה להביא לשינוי. משמיים נתנו לו את ההזדמנות לתקן את הקדנציה הראשונה שלו; האם נתניהו יידע לנצל אותה? ימים ידברו.

שחרור מחבלים - אסון!

אמנם זה לא פופולארי לומר זאת, בעיקר כאשר חייל יהודי נמצא ברצועת עזה כמעט שלש שנים, וכולם מצפים לשחרורו, אבל חובה לומר זאת בקול רם: שחרור סיטונאי של מחבלים בעידן הזה, יסכן את חייהם של יהודים רבים בארץ ישראל.

עם כל הכבוד, לשחרר אלף מחבלים, ואפילו "רק" כמה מאות, יש בכך משום התרת דמם של אלפי יהודים. מדינה אינה חנות מכולת. לפי כל הנתונים שמסר השב"כ בכל הוועדות שדנו בעניין, רובם ככולם של המחבלים ששוחררו חזרו לבצע פעולות חבלה ומאות יהודים נהרגו בשל כך! אלו לא נתונים שהומצאו, אלה נתונים שהתרחשו בשטח.

כל האינתיפאדה הראשונה החלה בגלל שחרור המחבלים בעסקת ג'יבריל. כ-180 יהודים נרצחו ממחבלים ששוחררו בעסקאות שונות באינתיפאדה השנייה. מי יכול לומר על השחרור הזה שבכך הוא אינו נותן יד לשפך דם נקי? עם כל האמפתיה לצער הנורא שאופף את בני משפחת שליט – וכולנו מחכים ומייחלים לפתרונות שיביאו לשחרורו – אבל אסור לשחרר מאות מחבלים, בהם גם רבי-רוצחים מתועבים?

שחרורם של אלו מעביר מסר ברור למחבלים, שכדאי לרצוח, כי בסופו של דבר תמורת חייל ישראלי אחד הם ישוחררו לביתם.

מאת: שי גפן

בעת 'התרגיל המסריח' בשנת תש"נ, עמד הרבי מלך המשיח בתוקף על כך שרק ממשלה צרה היא ממשלה שתביא לייצוב המערכת ולמדיניות ברורה, ולא למדיניות מעורפלת ומסוכנת. ואכן, בשנתיים הראשונות לממשלת שמיר הצרה, הוקמו רבבות יחידות דיור ביהודה ושומרון שהם אבן היסוד לחיזוק כל ההתיישבות ביש"ע עד עצם היום הזה.

רק נחישות בלתי מתפשרת תעצור את מחול השדים, כאשר יובהר לכל שהטרור לא משתלם, וכשזה יובהר, הוא גם ייפסק או יומעט. יש לנו תפקיד חשוב לדאוג לעצור את הטרור הרצחני הזה. שחרור מחבלים רק יגביר ויעצים את מה שכולנו רוצים להפסיק.

המפלגות החרדיות חוטאות לאמת

בימים אלו מתפרסמות רשימת התביעות של המפלגות החרדיות, ולצערנו לא רואים שוב שביב של חרטה או גם כיוון חדש. היינו בטוחים שנראה את נושא ארץ ישראל ובטחונה עומד בראש סדר העדיפויות, או לכל הפחות, אי שם באמצע. אבל מתברר שהנושא הזה פשוט לא מעניין אותם. לפני הבחירות ניסו למכור לנו שלמען ארץ ישראל השלימה כדאי להצביע להם, אבל בסל הדרישות שלהם לא עומדים אפילו לא היישובים החרדים שמעבר לקו הירוק.

איננו יודעים את החטא ועונשו, וכי הכל בהשגחה העליונה, אך למרות שהחכ"ים החרדיים הניחו בקדנציה האחרונה את נושא ארץ ישראל בצד וטיפלו בנושא 'הבוער' של תקציב הישיבות, מכל מקום הם נחלו מפלה צורבת, מבלי שהצליחו להשיג אף לא הישג ממשי אחד! מוסדות התורה הגיעו למצב קריסה למרות שהתמקדו אך ורק בנושא הזה.

כך נותרו חפויים מכל כיוון – גם אין כסף לישיבות וגם מכרו את שלימות ארץ ישראל, כאשר טילים הגיעו גם לריכוזים חרדיים.

כאשר פועלים על פי תורה, לא מפסידים. אי אפשר למכור משהו אחד תמורת הדבר השני. רק הרפורמים והכתות הדומות להם, מכרו חלק מהתורה כדי להשיג כביכול 'הישגים עכשוויים', אך בסופו של דבר הם מכרו הכל. ארץ ישראל אינה ניתנת למכירה בשום סיטואציה, גם כאשר יש הפסדים כביכול. מפלגה חרדית תפקידה לכל לראש לדאוג לביטחון עם ישראל וארץ ישראל.

אם יעמדו כחומה בצורה בקדנציה הנוכחית, קרוב לוודאי שיצליחו להגיע להישגים גדולים ומשמעותיים הרבה יותר.

הצביעות זועקת לשמים

לא יאומן כיצד התקשורת מתחילה להבהיל את הציבור מפני ממשלה ימנית צרה אפשרית. כולם כבר מביעים את חרדתם מעצם התופעה של "ממשלת ימין קיצוני", וכמובן מיד מתחילות ההתנצלויות, ונתניהו מנסה להיראות יפה ומתון. ברור שאם גב' לבני אם הייתה מנצחת, היא לא הייתה מהססת להרכיב ממשלה בכל הרכב, אך רק כאשר מדובר בימין, אז זה נהפך ללא לגיטימי.

הבעיה האמיתית היא שמנהיגי ה"ימין" הם אכן לא מאמינים ביכולתם לשלוט, ולכן כל הישג של מערכת בחירות נהפך לכישלון. הרי נוכח מה שעברנו מאז אוסלו, דרך הסכמי חברון ההתנתקות והמלחמה בעזה, היה צריך להיות ברור שיותר אין על מה להתפשר, אין עם מי להתפשר, ואי אפשר עוד להחזיר את הגלגל אחורנית. אך במקום זאת שוב מתרפסים לאחת המפלגות המושחתות ביותר בפוליטיקה הישראלית.

הצביעות זועקת לשמיים, אבל בעיקר הטפשות וחוסר היציבות של הימין שבפעם המי יודע כמה מתברר שאינו מסוגל ואינו רוצה לשלוט.

חזית דתית במשנתו של הרבי

בשנה האחרונה עוררנו מספר פעמים על נושא הקמת חזית דתית טכנית לאור משנתו של הרבי. עיקר סברתו של הרבי היא, שאיחוד כל הכוחות בבחירות יביא להישגים ולמניעת בזבוז קולות.

לצערנו, כל המפלגות דחו את היוזמה, והתוצאות דיברו בעד עצמן. הנציגות הדתית פחתה בארבעה מנדטים, כאשר ברור הוא שבהליכה משותפת הציבור הדתי והחרדי היה מגיע ראשון להרכבת הממשלה והיה דוחק לשולי הפינה את 'קדימה' ו'ישראל ביתנו'.

הציבור הדתי מפורר ובהתאם לכך מתייחסים אליו מנהיגי המפלגות הגדולות. כל זאת באשמתנו שלא השכלנו לדאוג לכך שתוקם חזית דתית.

הוכח פעם אחר פעם שהציבור הדתי מאבד ממשקלו הסגולי, ומידי בחירות צצות להן מפלגות שונות שרוכבות על גל אנטי דתי / ימני / שנאת ערבים וכך הן גורפות את כל הקופה.

קרוב לוודאי שמפלגה דתית-חרדית מאוחדת הייתה מביאה לציבור הדתי והחרדי קרוב לארבעים מנדטים; רבים מאלו שלא מצביעים היו מצטרפים ומצביעים רק בגלל בשורת האחדות.

אינני נאיבי שאכן הדברים יתממשו, מהיכרותנו את הנפשות הפועלות, אבל כל מי שקורא כיום את דברי הנבואה שהרבי פירט אודות המעלות בהקמת החזית והחסרונות והסכנות שיהיו באם חלילה לא תוקם, רואה כיצד הדברים התממשו אחד לאחד.

מאות חסידי חב"ד עלו לציון הרבנית בחברון

משמאל לימין: הרב הרטמן (המנחה), הרב עטיה, הרב וולפא, ד"ר בן ארי, הרב מרזל, הרב מצ"ה הלפרין

רבנים, חסידים והמוני בית ישראל, השתתפו באירועי הילולת הרבנית מנוחה רחל בחברון, לרגל 121 שנה לפטירתה. האירוע אורגן על ידי איגוד צאצאי אדמו"ר הזקן בראשות הרב **שמואל אליעזר היילפרין** ובית חב"ד חברון בראשות הרב **דני כהן**.

האירוע החל בעלייה לציון, ובקריאת פ"נ כללי לגאולת עם ישראל, על ידי הרב **יוסף הרטמן**. משם המשיך הציבור למערת המכפלה לתפילת ערבית ולסעודת מצווה שהתקיימה במרכז גוטניק במקום.

במהלך סעודת ההילולא, נשאו דברים: הרב **שלום דב וולפא** נכד הרבנית ויו"ר תנועת ארץ ישראל שלנו, הרב **משה צבי הלפרין** – נציג איגוד הצאצאים, הרב **ויקטור עטיה** – שליח הרבי מלך המשיח לחברון וקריית ארבע. הרב **ברוך מרזל**, והרב דני כהן שהודה לציבור הרחב שהגיע ולכל המסייעים בארגון הערב.

ד"ר **מיכאל בן ארי**, סיפר בהתרגשות כיצד לפני 28 שנה היה מגואלי בית העלמין בו טמונה הרבנית. בן ארי, היה נותר במקום אף בלילות כדי לשמור על בית העלמין ועל הציון שבתוכו מפני ונדליזם.

ר' **צבי סלונים** מקדומים, הפועל לגאולת אדמות ארץ ישראל, שיתף את הקהל בפנינים מהיחידות המיוחדת שהייתה לו אצל הרבי, יחידות שנמשכה שלוש וחצי שעות.

ספר תורה עם סיפור של נשמה

מעיל הספר החדש. צילום: אהרל'ה קרומבי

לאחר שנים ארוכות, זכה בית חב"ד קצרין לספר תורה משלו, בחגיגה מרגשת – לעילוי נשמת ניצולת השואה מרתה דה-לנגה ובני משפחתה שנספו בה.

את סיפורו המרגש והמופלא של ספר התורה, סיפרה התורמת, גב' שפרה מרוזוב:

מרתה, נולדה וגדלה בהולנד, שם נישאה לדודי, ברוך ון גלדר. בשואה האיומה, עונתה במחנות העבודה הנאציים ואבדה את בעלה ואת משפחתם. כשנפגשה עמי לאחר השואה, סיפרה לי על קורותיה בתופת, על הכבשנים, ועל הניסויים האכזריים של ה"רופא" ימ"ש שהותירוה עקרה.

ניצולת השואה הערירית, היגרה לקנדה, ולמראית עין ניתקה את הקשר עם העולם היהודי. מרוב כאב, התרחקה כלפי חוץ, מיהודים, ולא גילתה לסביבתה את יהדותה ואת שעבר עליה.

מרתה הגיעה לארץ ישראל, לביקור אחד ויחיד, היא לא רצתה לפגוש באיש ממכריה, אך ההשגחה העליונה לא נטשה אותה; באותו יום ובאותה שעה בה הגיעה לאכסניה קטנה בהרצלייה, זמנה לשם ההשגחה האלוקית גם את גב' מרוזוב. כתוצאה מאותה פגישה 'לא רצויה', התפתח בין השניים קשר טלפונים ומכתבים שהלך והעמיק עם השנים.

לפני פחות משנה, בכ"ו אדר ב', נפטרה מרתה, מוקפת בידידים אך לא ביהודים. את

שמחה של מצווה ברחובה של עיר.
צילום: אהרל'ה קרומבי

רכושה חילקה למוסדות צדקה וארגונים שונים שאינם יהודים.

אך בכל כלל יש יוצא מן הכלל.

בראש רשימת מקבלי הירושה, הופיעה שמה של הגב' מרוזוב... כן! זו היהודייה מארץ הקודש...

על תחושתה למשמע הבשורה מספרת הגב' מרוזוב: "שמעתי כאילו נשמתה של דודה מרתה צועקת: אני יהודיה! אל תשכחו אותי!!!".

גב' מרוזוב, החליטה לתרום ספר תורה, לעילוי נשמתה של ניצולת השואה המיוסרת שנפטרה ערירית ובני משפחתה הקדושים. על מעיל ספר התורה נרקם הפסוק שמבטא את זעקתה של אותה נשמה יהודית: "ממעמקים קראתיך ה'".

מבזקים

שלוחים חדשים בצבא המלך

בוליביה. הפעילות החב"דית בעיר הנופש רורה-נבאקה שבבוליביה, הולכת ומתרחבת. לאחר תקופה ארוכה שבה הופעל בית חב"ד המקומי על ידי שלוחים מתחלפים, זכה המקום לזוג שלוחים קבוע. הרב **אהרן פריימן** וזוגתו שרה. השלוחים החדשים פועלים יחד עם השליח הרב **יותם קליין**, במתן מענה לצרכים של אלפי התרמילאים הישראליים הפוקדים את המקום.

מיד עם הגעתם, החלו השלוחים הטריים לפעול במרץ למילוי השליחות היחידה "קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש". יחד עם התמימים השוהים במקום, יצאו לפגישה אצל קונסול ישראל בבוליביה, שנפתחה בקביעת מזוזה מהודרת בפתח משרדו. בהמשך התקיימו התוועדות ברוכים הבאים עם ראשי הקהילות בערי בוליביה: ס. קרוז, קוצ'הבמבה ועוד.

קליפורניה, ארה"ב: הרב **בער רוזנבלט** ורעייתו אסתי יוצאים לשליחות בעיר פאלו אלטו שבקליפורניה. השלוחים החדשים, ינהלו את מחנות הקיץ ותוכניות נוספות של בית חב"ד לצעירים. בני הזוג

מבזקים

רוזנבלט, הובאו על ידי הרב **יוסף לוין** – מנהל בית חב"ד באזור ה'המפרץ הדרומי הגדול'.

ניו ג'רזי, ארה"ב: הרב **לוי דובינסקי** ורעייתו מצטרפים בימים אלו לצבא השלוחים במדינה, ויפתחו בית חב"ד במאונטיין לייקס. הבית חב"ד ישרת את הקהילה היהודית במקום ובאזורים הסמוכים: בונטאון טאונשיפ ודינוויל.

דיסק חדש: משיח - יסודות האמונה

מספר תמימים, יזמו את הפקתו של דיסק שמע חדש, ובו עשרות שיעורים מרתקים בענייני גאולה ומשיח מפי הרב **גרשון אבצן** – ראש ישיבת תומכי תמימים סינסנטי, אוהיו.

השיעורים, שנמסרו בשפה האנגלית, מתמקדים בנושאים עיקריים וכלליים בענייני גאולה ומשיח, כגון: למה יש צורך במשיח, חיוב האמונה במשיח, מיהו המלך המשיח,

מליונים למען חב"ד בדרום אפריקה

כאלפיים איש השתתפו בדינר השנתי לטובת מוסדות חב"ד ביוהנסבורג, דרום אפריקה.

במהלך הדינר התקיימה ההתרמה השנתית לפעילות המסועפת במדינה, כאשר המשתתפים נקראו לסייע מהונם ולפתוח את ליבם וכיסם למען הפצת היהדות. הנואם המרכזי היה מר **יהודה אבנר** שגריר ישראל לשעבר בארגנטינה. מר אבנר, ריגש את הקהל בדבריו החמים על הרבי, ועל השפעתו על ראשי ממשלות כמו על יהודים פשוטים.

ההיענות המדהימה של קהל המשתתפים, הפתיעה גם את מארגני הדינר ובראשם הרב **דוד מסינטר**. בסיכומו של יום, התברר שבמהלך הערב נאספו מליוני דולרים, שבזכותם תתרחב הפעילות, ויפוצו מעיינות החסידות ימה וקדמה, צפונה, ובעיקר "נגבה" – בכל דרום אפריקה.

חמישה ספרים חמש חגיגות

רבה הראשי של רוסיה הרב בערל לאזאר

החיים היהודים מפכים בעוז במעצמה הרוסית. בשבוע האחרון, התקיימו ברחבי המדינה חמש(!) תהלוכות להכנסת ספרי תורה, על ידי קהילות "איגוד הקהילות היהודיות בחבר העמים" בנשיאותו של הנגיד ר' **לוי לבייב**.

חגיגות התורה התקיימו בערים: מוסקבה, קרסנודר, ניז'ני ובפטרבורג, בה התקיימו שני תהלוכות לשתי קהילות שונות בעיר.

פטרבורג: לשמחת התורה ההמונית בבית הכסת הגדול בעיר, הגיע גם רבה של רוסיה הרב **בערל לאזאר**, שרקד עם התורה לצידו של רבה של פטרבורג הרב **מענדל פעווזנר**. החגיגה נערכה בתרומת הנגיד הנכבד מר מיכאל **מיראלשווילי**.

ספר תורה נוסף הוכנס בפטרבורג לבית הכנסת שע"י המרכז היהודי-קהילתי "מאור" בשכונת ויברגסקי, ע"י רב השכונה הרב **בן-ציון ליפסקר**.

ניז'ני: חגיגת הכנסת ספר התורה, שולבה בשמחה הגדולה על התקדמות הבנייה של בית הכנסת החדש והמפואר בעיר. של רב העיר הרב **שמעון ברגמן**, מספר מספר שהבניה עומדת להסתיים בחודשים הקרובים בעז"ה, לרווחת אלפי יהודי ניז'ני.

קרסנודר: ספר תורה מהודר במיוחד, נתרם לבית הכנסת במרכז העיר. על השמחה הגדולה ניצח רב העיר הרב **שניאור זלמן סגל**, בהשתתפות התורם, בני משפחתו ואורחים רבים.

פטרבורג (מימין לשמאל): הסופר הרב מישולובין, הרב ליפסקער ורבה של פטרבורג הרב פעווזנר.

רבה של העיר ניז'ני באמירת מזמורי ההקפות.

ריקודים לכבודה של תורה בחוצות העיר קרסנודר

את כל חמשת ספרי התורה, תרמו ידידי הקהילות השונות, הלוקחים חלק בהתפתחות הגדולה והענפה של איגוד הקהילות היהודיות, ורשת החינוך המפוארת "אור אבנר", המתפתחת וגדלה ב"ה מיום ליום, לרווחתם של אלפי יהודים ברוסיה.

מאות במכירה סינית לטובת קרן חתן וכלה

מאות מתושבי שכונת המלך קראון הייטס, נהרו במוצאי שבת לדינר השנתי של ארגון 'קרן שמחת חתן וכלה' שהתקיים באולמי 'אהלי תורה'.

במהלך הערב, שנועד לגברים בלבד, נהנה הקהל מתוכנית מרתקת, בהנחיית **מענדי פעלין**, ששולבה במכירה סינית על רהיטים יוקרתיים, כלי בית, מוצרי אלקטרוניקה, כלי כסף, תכשיטים, ועוד מגוון רחב של מוצרים יקרי ערך.

בסיום המכירה התיישב הקהל למושב המרכזי של הערב, שנפתח בקריאת מכתב של הרבי, לאחר מכן הוקרנו סרטי וידאו, שהציגו בפני הקהל, את פעילותו של הארגון ששם לעצמו כמטרה לסייע לחתנים וכלות לקראת החתונה.

למחרת, ביום ראשון, נערך אירוע דומה לנשות השכונה, וגם הוא נערך בהצלחה מרובה.

תורמים ונהנים

מבזקים

מה אנחנו יכולים לעשות כדי לזרז את התגלותו של משיח ועוד.

בשיעורים הושם דגש רב על לימוד וביסוס מתוך המקורות: תנ"ך, משנה, גמרא, מדרשים, חסידות ושיחותיו של הרבי מלך המשיח שליט"א, כאשר רובם צוינו במהלך השיעורים.

המפיקים מספרים שהמהדורה הראשונה נמכרה במהירות ובימים הקרובים הם עומדים להפיק דיסקים נוספים בסדרה. להזמנות ניתן לפנות בדואר האלקטרוני ל: YLCRecording@gmail.com

קראון הייטס נרתמה למען הגמ"ח

מידי שבת פרשת משפטים בה נזכרת המצווה "אם כסף תלווה את עמי", נוהג הרבי מלך המשיח לעורר בהתוועדות השבת, על חיזוק ותרומה למוסדות הגמ"חים. בין מוסדות החסד הברוכים הפועלים בקראון הייטס, בולט הגמ"ח המפורסם "שומרי שבת".

במוצאי שבת משפטים, ערך הגמ"ח, סעודת מלוה מלכה שנתית לטובת הגמ"ח. רבים מתושבי השכונה ותומכי הגמ"ח השתתפו בחגיגה.

רוצה כרטיס חינם לערב בלתי נשכח?

ההזמנה לערב המיוחד

לא בכל יום מקבלים כרטיס כניסה לערב שונה, אחר, ברמה אחת מעל כולם. ערב בהשתתפות הסופרת והשחקנית **נועה ירון-דיין** כותבת רב המכר 'מקימי', כיום בעלת תשובה ואם לשישה ילדים כ"י. ערב בו תופיע **להקת 'הלל'**, 15 נשים ומוסיקאיות יוצרות, אימהות למשפחות ברוכות ילדים, שחברו ללהקה שונה ומיוחדת. ערב אותו תנחה הבימאית והסופרת מלכה תגר מירושלים. ערב שייפתח במופע מולטימדיה מיוחד, בבר גורמה עשיר ויכלול גם סעודת 'מלווה מלכה' חגיגית.

הפעם אפשר. אפשר לקבל כרטיס כניסה ששוויו 150 ₪ וגם להרוויח תרומה חשובה מאוד לקהילה!

'הקרן הארצית ליולדת' שולחת בכל שנה 700 יולדות להחלמה. בחשבון מהיר של מספרים עומדת ההוצאה על קרוב ל350,00 ₪. פרויקט שלא יסולא בפז, אך נדרש לו כסף רב. ימים אלו הם ההזדמנות של כל אחד ואחת לאפשר ליולדות של קהילת חב"ד להמשיך לקבל את המנוחה לה הן כה זקוקות אחרי הלידה. אין מי שלא מכיר יולדת שנהנתה מהחלמה וראה כמה כוח נוסכים בה שלושה ימים של שקט ושינה, ללא טרדות הבית המבורכות אך הרבות.

למאמצות יולדת בתרומת 480 ₪ – כרטיס כניסה חינם לאירוע היוקרתי, שייערך באולמי איצטרובל (צומת גלילות), במוצאי שבת קודש פרשת תרומה, ד' באדר, בשעה 20:15.

הצטרפו אלינו בחיזוק היולדות, המשפחות והקהילה כולה. בעזרה שלכם תעזרו לעצמכם, לבני משפחה שלכם, אולי לשכנים או לחברים טובים. מתוך 700 היולדות המקבלות החלמה בשנה, בוודאי יהיה מישהו שקרוב ללבכם ובתרומתכם תעזרו לו. 'הקרן הארצית ליולדת' שעל יד ארגון נשי ובנות חב"ד, הוקמה לע"נ הרבנית חיה מושקא נ"ע לפני כעשור. אמצו יולדת עכשיו בטלפונים: 6884819 08, 9606142 03 או במייל: shifrapua@mehadrin.net

בעל עסק אל תפספס!!

בית-משיח מפיק לראשונה בעולם החב"ד מגזין פרסומי לחתנים וכלות, המגזין יכיל מידע ופרסומות בתחומי העניין הרלוונטיים: אולמות, קייטרינג, תזמורת ועוד. כמו כן, מוצרי צריכה הנרכשים בהזדמנות זו: ביגוד, מוצרי חשמל, תכשיטים, מתנות, כלי בית ועוד.

המגזין יאפשר לך להגיע לקהל היעד הספציפי, ולהציע לו מבצעים מותאמים ואטרקטיביים.

לפרטים מענדי: 050-4770334

E-mail: bmmb770@gmail.com

חסידים . . איין משפחה

נולדו במזל"ט

• למשפחת ר' **שמואל אבוהב**, כפר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' יוסף אבוהב, כפר חב"ד; משפחת ר' יעקב עשת, גן נר.

• למשפחת ר' **חיים בורביץ**, קראון הייטס – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **ברק בצלאל**, אביטל – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' יהודה בצלאל, אביטל; משפחת ר' ישורון הראל, מגדל העמק.

• למשפחת ר' **יצחק דוד**, קראון הייטס – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **יוסף היימס**, מאפיילוד, ניו ג'רסי – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' גרשון היימס, לונדון.

• למשפחת ר' **אברהם מנחם הכהן וייס**, ירושלים – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' משה הכהן וייס, אנטוורפן, בלגיה; משפחת ר' ישעיהו וובר, ירושלים.

• למשפחת ר' **דוד טולדנו**, קרית שמואל – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **יוסף ליטוואק**, קראון הייטס – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **יהודה ליפסקר**, ניו יורק – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **ישראל לפידות**, נחלת הר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' חיים אליעזר לפידות, בואנוס איירס, ארגנטינה; משפחת ר' יוסף יצחק זקלס, נחלת הר חב"ד.

• למשפחת ר' **שמואל חיים מלוב**, ירושלים – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' בנימין זאב מלוב, כפר חב"ד; משפחת ר' מרדכי אהרן מלוב, ירושלים; משפחת ר' אברהם גד דרוק, ירושלים; מרת בתיה דרוק, בית שמש.

• למשפחת ר' **לוי מרוזוב**, מלבורן, אוסטרליה – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **לייב מרוזוב**, קראון הייטס – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **לוי יצחק נחשון**, מ נ ה ל צבאות ה' בארה"ק, נצרת עילית – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' ישראל דוד נחשון, יו"ר ניידות חב"ד וצבאות ה' בארה"ק, נצרת עילית; משפחת הרב זלמן טוביה הכהן אבלסקי, שליח כ"ק אד"ש מה"מ ורב ראשי קישינב, מולדוביה; משפחת ר' חיים לוי יצחק גינזבורג, משפיע בישיבות חב"ד ראשון לציון ותות"ל המרכזית כפר חב"ד; מרת זהבה גינזבורג, בני ברק.

• למשפחת ר' **שמואל נקר**, רחובות – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' ששון נקר, רחובות; משפחת ר' שלמה אדמוני, בני ברק.

• למשפחת ר' **מנחם עזאגווי**, קראון הייטס – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **ישעיהו פוזנר**, קראון הייטס – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **משה צפתמן**, קראון הייטס – להולדת הבן.

• למשפחת ר' **שניאור זלמן קסלמן**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ מלמו, שבדיה – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' יוסף יצחק קסלמן, שליח כ"ק אד"ש מה"מ דטרויט, מישיגן; מרת דבורה לאה קסלמן, כפר חב"ד; מרת גיטא צייטלין, קנדה; משפחת ר' יוסף יצחק מטוסוב, שליח כ"ק אד"ש מה"מ טולוז, צרפת; מרת פעסיא מטוסוב, קראון הייטס.

• למשפחת ר' **שמעון רוזנברג**, קראון הייטס – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' שרגא פייביש וואגעל, לונדון, אנגליה.

•

• למשפחת ר' **עמית אטדגי**, בית דגן – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **חיים משה אלפרוביץ**, כפר חב"ד – להולדת הבת **חיה מושקא**; ולזקניהם משפחת ר' עוזר אלפרוביץ, כפר חב"ד; משפחת ר' ירחמיאל אלפרוביץ, ירושלים; משפחת ר' אברהם ליסון, כפר חב"ד; משפחת ר' יוסף מאיר הלוי שטרסברג, כפר חב"ד; משפחת ר' יעקב יהודה הלוי שטרסברג, ירושלים.

• למשפחת ר' **ירדן בלומשטיין**, קראון הייטס – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **מנחם מענדל גרינפלד**, קראון הייטס – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **מאיר הלוי לוין**, קראון הייטס – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **חנוך וינר**, רמת אביב – להולדת הבת **רבקה יפה**; ולזקניהם משפחת וינר, פתח תקוה; משפחת ר' אהרן ברנזון, ראש פינה.

• למשפחת ר' **אברהם זורבה**, טורונטו, קנדה – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **חיים אליהו מישולובין**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ פורטלנד, אורגון – להולדת הבת. ולזקניהם משפחת ר' יוסף יצחק מישולבין, שליח כ"ק אד"ש מה"מ, לוס אנג'לס. משפחת ר' משה ווילהלם, שליח כ"ק אד"ש מה"מ פורטלנד, אורגן.

• למשפחת ר' **שלום דובער מנדלסון**, קראון הייטס – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **מנחם דוד מרנץ**, צפת – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' ראובן מרנץ, כפר חב"ד; משפחת ר' וועלוועל פסח מרנץ, כפר חב"ד; מרת מלכה נקי, ירושלים; משפחת ר' אליעזר שנקר, מיצד.

• למשפחת ר' **יורם עסיס**, ביתר עילית – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **ישראל יוסף הכהן ערנטריי**, צפת – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' מאיר הכהן ערנטריי, ירושלים; מרת לאה גרינברג, בני ברק.

• למשפחת ר' **דוד פרטוש**, לונדון, אנגליה – להולדת הבת **שטערנא שרה**.

• למשפחת ר' **שמואל קליין**, קראון הייטס – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **נחום הלוי שטרסברג**, בית אריה – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' יוסף מאיר הלוי שטרסברג, כפר חב"ד; משפחת ר' יעקב יהודה הלוי שטרסברג, ירושלים; משפחת ר' ישעיהו וובר, ירושלים.

• למשפחת ר' **חיים שיין**, טינק, ניו ג'רסי – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' שאול הכהן כהן, לונדון, אנגליה; משפחת ר' חיים שמואל מנחם מענדל ליברוב, לונדון, אנגליה.

• למשפחת ר' **מנחם שרעבי**, בואנוס איירס, ארגנטינה – להולדת הבת **שיינא**; ולזקניהם משפחת ר' ציון שרעבי, בני ברק; משפחת ר' משה נאקע, ארגנטינה.

הגיעו למצוות

• למשפחת ר' **מנחם מענדל אהרונסון**, כפר חב"ד – להגיע הבן הת' **מרדכי מאיר** למצוות; ולזקניהם משפחת ר' יעקב אהרונסון, בני ברק; מרת חיה אהרונסון, כפר חב"ד; משפחת ר' אפרים זלמן סודקביץ, כפר חב"ד; משפחת ר' אריאל שיינר, נחלת הר חב"ד; מרת דבורה שיינר, נחלת הר חב"ד; משפחת ר' יוסף קרלנבאום, ירושלים.

• למשפחת ר' **מאיר יעקב לבנוני**, כפר חב"ד – להגיע הבן הת' **רפאל נחמן** למצוות; ולזקניהם משפחת ר' ישראל דב לבנוני, ירושלים; משפחת ר' משה אהרן טייכמן, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **איתן מזרחי**, כפר חב"ד – להגיע הבן הת' **מנחם מענדל** למצוות; ולזקניהם מרת שרה מזרחי, פתח תקוה; משפחת ר' אליהו אמיתי, כפר חב"ד; מרת לאה אמיתי, כפר חב"ד; מרת סוליקה עבדלחק, דימונה.

• למשפחת **פייגנסון**, קראון הייטס – להגיע הבן הת' **דוד** למצוות.

• למשפחת ר' **ישראל יוסף יואל קליין**, אלעד – להגיע הבן הת' **מנחם מענדל** למצוות.

• למשפחת ר' **דניאל שוורצמן**, ביתר עילית – להגיע הבן הת' **מנחם מענדל** למצוות.

• למשפחת ר' **דובער נחמן הכהן שפערלין**, קראון הייטס – להגיע הבן הת' **רפאל משה** למצוות.

באו בקשרי שידוכין

• למשפחת ר' **אברהם אברג'ל**, כפר חב"ד – לבוא הבן הת' **גרשון** בקשרי שידוכין עב"ג **עדינה** למשפחת **אלמברג**, קליפורניה; ולזקניהם מרת אסתר שירמן, כפר חב"ד.

• למשפחת **אייכבלט**, לוס אנג'לס, קליפורניה – לבוא הבן הת' **יוסף** בקשרי שידוכין עב"ג **שרה** למשפחת **דייטש**, סידני, אוסטרליה.

• למשפחת ר' **אריה אלדר**, עינב – לבוא הבן הת' **ברק** בקשרי שידוכין עב"ג **נחמה** למשפחת ר' **אליהו הלוי לוי**, ראשון לציון.

• למשפחת **אלישר**, הוד השרון – לבוא הבן התי **אוריה** בקשרי שידוכין עב"ג **מיכל חיה לבנה** למשפחת ר' **אברהם בן-שמעון**, עמנואל; ולזקניהם משפחת הרב ניסים בן-שמעון, ראב"ד תל אביב-יפו, בני ברק; משפחת ר' בנימין שרוגו, ירושלים.

• למשפחת **בלומנפלד**, וונקובר – לבוא הבן התי **ישורון** בקשרי שידוכין עב"ג **שרה** למשפחת **גופין**, קראון הייטס.

• למשפחת ר' **חיים אברהם בלייניצקי**, כפר חב"ד – לבוא הבן התי **ישראל נח** בקשרי שידוכין עב"ג **שרה רחל** למשפחת ר' **דוד יעקב הלוי גלייזר**, נחלת הר חב"ד; ולזקניהם מרת צילה בלייניצקי, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **מנחם מענדל גורדון**, משפיע ישיבת ליובאוויטש לונדון, אנגליה – לבוא הבן התי **יוחנן** בקשרי שידוכין עב"ג **חיה מושקא** למשפחת ר' **ישראל דיסקין**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ מינכן, גרמניה; ולזקניהם משפחת ר' שמעון משה דיסקין, בני ברק; משפחת ר' נחום שטרנברג, קראון הייטס. משפחת ר' בנימין הלוי קליין, חבר המזכירות, קראון הייטס. מרת גרודון, קראון הייטס.

• למשפחת **גרשוביץ**, כפר חב"ד – לבוא הבן התי **אליעזר יעקב** בקשרי שידוכין עב"ג **בת אל** למשפחת ר' **אליהו מלכה**, גבעת המורה, עפולה; ולזקניהם מרת בתיה גרשוביץ, כפר חב"ד.

• למשפחת **דוב**, ס. פאולו, ברזיל – לבוא הבן התי **גבריאל יצחק** בקשרי שידוכין עב"ג **מרים** למשפחת **יוסף**, ס. פאולו, ברזיל.

• למשפחת ר' **אהרן מרדכי הכהן וויספיש**, מנצ'סטר, אנגליה – לבוא הבן התי **ניסן משה הכהן** בקשרי שידוכין עב"ג **חנה** למשפחת ר' **מנחם מענדל זלמנוב**, קראון הייטס; ולזקניהם מרת יוכבד זלמנוב, מגדל העמק; משפחת ר' משה לאזאר, שליח כ"ק אד"ש מה"מ מילאנו, איטליה.

• למשפחת ר' **מאיר ראובן ווירזוב**, מנהל אגף העולים צא"ח ארה"ק, נחלת הר חב"ד – לבוא הבן התי **מנחם מענדל** בקשרי שידוכין עב"ג **מושקא גיטל** למשפחת ר' **חיים שלמה ביסק**, טורונטו, קנדה; ולזקניהם משפחת ר' אליהו ביסק, נחלת הר חב"ד; משפחת ר' דוד דב מישולוביין, לוס אנג'לס, קליפורניה.

• למשפחת ר' **מיכאל זליגסון**, קראון הייטס – לבוא הבן התי **מרדכי** בקשרי שידוכין עב"ג **שטערנא שרה** למשפחת ר' **לוי בוקיעט**, שיקגו, אילינוי.

• למשפחת ר' **פנחס הכהן יחובוב**, נתניה – לבוא הבן התי **אברהם הכהן** בקשרי שידוכין עב"ג **רבקה** למשפחת ר' **אורי סבאג**, לוד.

• למשפחת **לוין**, וואסטער, מאסצו'סטס – לבוא הבן התי **יהושע הלוי** בקשרי שידוכין עב"ג **קלודיה** למשפחת **לעפאס**, בוניטה ספרינגס, פלורידה.

• למשפחת ר' **פייטל הכהן לוין**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ מלבורן, אוסטרליה – לבוא הבן התי **מנחם מענדל הלוי** בקשרי שידוכין עב"ג **חיה** למשפחת ר' **יוסף יארמוש**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ טורונטו, קנדה; ולזקניהם משפחת ר' חיים שמואל מנחם מענדל ליברוב, לונדון, אנגליה. מרת פופאק, קראון הייטס.

• למשפחת ר' **משה פיים**, ס. פאולו, ברזיל – לבוא הבן התי **יוסף יצחק יעקב** בקשרי שידוכין עב"ג **ברכה רישא** למשפחת ר' **יוסף אריה פולק**, לוד; ולזקניהם משפחת ר' אברהם שעיו, ארגנטינה; משפחת ר' חיים פולק, פתח תקוה.

• למשפחת ר' **דוד אריה קירשבוים**, נתניה – לבוא הבן התי **עוזי** בקשרי שידוכין עב"ג **מיכל** למשפחת ר' **יעקב ברנר**, נתניה.

• למשפחת ר' **יוסף רויטבלט**, נתניה – לבוא הבן התי **מיכאל** בקשרי שידוכין עב"ג **רחל** למשפחת ר' **משה עבאדי**, הרצליה.

• למשפחת **שור**, קראון הייטס – לבוא הבן התי **מאיר** בקשרי שידוכין עב"ג **שטערנא** למשפחת ר' **יוסף גנזבורג**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ טורונטו, קנדה.

• למשפחת ר' **נחום שפירא**, קראון הייטס – לבוא הבן התי **זלמן** בקשרי שידוכין עב"ג **שיינא** למשפחת ר' **דוד ערנטרוי**, קראון הייטס.

הקימו בית בישראל - בית חב"ד

• למשפחת ר' **ציון אילוז**, ירושלים – לנישואי הבן התי **אליהו** עב"ג **שטערנא** למשפחת הרב **דוד אטלן**, רב בפריז, צרפת; ולזקניהם מרת שושנה אטלן, פריז, צרפת; מרת תמרה איידלקופ, ירושלים.

• למשפחת ר' **משה אלקובי**, צפת – לנישואי הבן התי **יוסף** עב"ג **אלואיז** למשפחת ר' **נמרוד חפץ**, כפר חב"ד; ולזקניהם משפחת ר' יוסף אלקובי, בית שאן; משפחת ר' מאיר חדד, צפת; משפחת ר' יצחק חפץ.

• למשפחת ר' **יוסף גוטמן**, כפר חב"ד – לנישואי הבן התי **שמעון** עב"ג **תמר** למשפחת ר' **ישעיהו זלמן זייבלד**, ירושלים.

• למשפחת ר' **גבריאל הרמן**, מושב מתן – לנישואי הבן התי **גלעד דוד** עב"ג **אליטל רוזה** למשפחת ר' **משה צבי בורנשטיין**, צפריה; ולזקניהם משפחת מינס, הרצליה; משפחת ביטון, הרצליה.

• למשפחת ר' **שמעון זוננפלד**, נחלת הר חב"ד – לנישואי הבן התי **יוסף יצחק** עב"ג **חיה מושקא** למשפחת ר' **יעקב סטמבלר**, כפר חב"ד; ולזקניהם משפחת ר' יהודה לייב פוזנר, נחלת הר חב"ד; מרת דבורה סטמבלר, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **אפרים חמו**, מגדל העמק – לנישואי הבן התי **זוהר** עב"ג **צילה רות** למשפחת ר' **חנוך קיי**, רחובות.

• למשפחת ר' **יהודה הלוי לוי**, הרצליה – לנישואי הבן התי **יניב הלוי** עב"ג **רחל** למשפחת ר' **אליהו בצלאל**, רחובות.

• למשפחת ר' **שלום דובער הלוי לוי**, שטראסבורג, צרפת – לנישואי הבן התי **שמואל** עב"ג **חנה מוסיא** למשפחת ר' **אליהו שאול בן-חמו**, נ. מיאמי ביטש, פלורידה.

• למשפחת ר' **יוסף יצחק הלוי לוין**, כפר חב"ד – לנישואי הבן התי **מנחם מענדל** עב"ג **מלי** למשפחת ר' **אהרן גולדברגר**, ירושלים; ולזקניהם מרת רחל לוין, כפר חב"ד; מרת אסתר רבקה גולדברגר; משפחת ר' יעקב שנור.

• למשפחת ר' **חיים נפתלי הערץ מאיעסקי**, קראון הייטס – לנישואי הבן התי **דובער** עב"ג **חנה** למשפחת ר' **אברהם פראצעל**, מלבורן, אוסטרליה; ולזקניהם משפחת ר' אבא פלטיאל; מרת שרה רבקה רחל שטערן; מרת אסתר פראצעל; מרת אסתר ליבה טאוועל.

• למשפחת ר' **מאיר מחפוד**, אשדוד – לנישואי הבן התי **יוסף דוד** עב"ג **אביחיל** למשפחת ר' **עמרם מלכה**, גבעת המורה, עפולה.

• למשפחת ר' **חיים דוד קאנאן**, מונסי – לנישואי הבן התי **אברהם** עב"ג **חוה** למשפחת ר' **דניאל יצחק מוסקוביץ'**, אילינוי.

• למשפחת ר' **יוסף קבצ'ניק**, בלם, ברזיל – לנישואי הבן התי **אברהם** עב"ג **טויבא לאה** למשפחת ר' **יוסף יצחק אלטיין**, קראון הייטס; ולזקניהם מרת מסעודה אזולאי; משפחת ר' ישראל מאיר אלטיין, פיטסבורג.

• למשפחת ר' **זאב ישראל קרומבי**, צפת – לנישואי הבן התי **שלום דב בער** עב"ג **ליבא חי' מושקא** למשפחת ר' **אברהם דוד שיימוס**, ירושלים.

• למשפחת ר' **יעקב טוביה ראפופורט**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ סיריקיוז, ניו יורק – לנישואי הבן התי **לוי יצחק** עב"ג **נחמה דינה** למשפחת ר' **מרדכי שטרן**, קראון הייטס; ולזקניהם ר' אהרן ראובן ראפופורט; משפחת ר' אברהם חיים ישראל ראפופורט; מרת שרה שטרן.

• למשפחת **רבין**, אדג'ווור, אנגליה – לנישואי הבן התי **משה** עב"ג **חיה** למשפחת **עזאגווי**, מונטריאול, קנדה.

• למשפחת **רוזנטל**, נחלים – לנישואי הבן התי **יאיר דוד** עב"ג **נחמה דינה** למשפחת ר' **אבא ברננסון**, כפר חב"ד.

לעדכונים – שלחו מייל:
chsidim@gmail.com

ערש"ק **פרשת תרומה**
ג' אדר ה'תשס"ט
שנת הקהל
184

העלון לילדי אנ"ש

תנועת הנוער 'צבאות השם' ארה"ק

2 הוראה שהצילה חיים
שעת סיפור

4 שינויים בתכנית
סיפור בהמשכים

9 הבמה שלנו
חיילים בהפסקה

עמוד 6 <<<

חיים עם הזמן

"עֲשָׂהאֵל, רָאִיתָ אֶת מִירִי?" שָׁאֲלָה תִּרְצָה הַקְּטַנָּה אֶת אָחִיהָ. "מֵהַבֹּקֶר אֲנִי לֹא מוֹצֵאת אוֹתָהּ." שָׂחָה בִּדְאָגָה. עֲשָׂהאֵל הֶעֱמִיד פָּנִים שֶׁהֶעְנְיָן מַטְרִיד אוֹתוֹ. "אַל תִּדְאֲגִי," הִרְגִּיעַ, "הִיא בֶּטַח תַּחְזֹר. עַל טֶקֶס הַהַשְׁכָּבָה שֶׁלָּךְ, הִיא בַּחַיִּים לֹא תְּוַתֵּר."

טֶקֶס הַהַשְׁכָּבָה הַיּוֹמִי הָיָה אֵרוּעַ מֻרְכָּז בְּחַיֶּיהָ שֶׁל תִּרְצָה. הִיא הָיְתָה מְנַדְנֶדֶת אֶת מִירִי עַל כְּתֵפָהּ וּמְפַזֶּמֶת מַנְגִּינָה רְגוּעָה. לְאַחַר מִכֵּן הָיְתָה קוֹרֵאת אִתָּהּ קְרִיאַת שְׁמַע, וְאָז הִגִּיעַ הַסִּפּוּר. בְּדֶרֶךְ כְּלָל מִירִי הָיְתָה נִרְדֶּמֶת תּוֹךְ כְּדֵי הַסִּפּוּר, אֲבָל לְתִרְצָה זֶה לֹא הִפְרִיעַ. הִיא עַצְמָהּ הָיְתָה מַאֲזִינָה מְצֻיֶּנֶת...

בַּלַּיְלָה, לְאַחַר חִפּוּשִׂים מְאֻמָּצִים, נִמְצְאָה הָאֲבֵדָה. "כַּמָּה הִתְגַּעְגַּעְתִּי אֵלַיִךְ," לָחֲשָׁה לָהּ תִּרְצָה וְחִבְּקָה אוֹתָהּ בְּחֹם, "וַאֲנִי אֶתְגַּעְגֵּעַ אֵלַיִךְ הָמוֹן... מָחָר בְּעֶזְרַת ה', אֶתֵּן אוֹתָךְ לְאַבָּא, וְכַנִּרְאֶה לֹא אֶרְאֶה אוֹתָךְ יוֹתֵר לְעוֹלָם..."

לְמָחֳרָת קָמָה תִּרְצָה מֵקֶדֶם, וְהִסְפִּיקָה לִתְפֹּס אֶת אַבָּא רֶגַע לִפְנֵי שֶׁיָּצָא לַתְּפִלָּה. "אַבָּא, בַּבַּיִת שֶׁל ה' צְרִיכִים בֵּבוֹת?" שָׁאֲלָה. "אֲנִי רוֹצָה לִתְרֹם אֶת הַבֵּבָה שֶׁלִּי לַמִּשְׁכָּן. אָמַרְתָּ אֶתְמוֹל שֶׁגַּם יְלָדִים יְכוֹלִים לָתֵת תְּרוּמָה, וַאֲפִלּוּ הַדָּבָר הַכִּי קָטָן נֶחְשָׁב מְאוֹד אֵצֶל ה', נָכוֹן?"

• • •

מָה הָיָה סוֹפָהּ שֶׁל הַבֵּבָה, לֹא יָדוּעַ לָנוּ. מַה שֶּׁכֵּן נִסִּינוּ לְהָבִין, מַדּוּעַ בִּכְלַל הַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת לָנוּ עַל צִוּוּי בְּנִיַּת הַמִּשְׁכָּן? הֲרֵי הַמִּשְׁכָּן הָיָה מִקְדָּשׁ זְמַנִּי וְהוּא נִגְנַז בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר. הַמִּקְדָּשׁ הָעִקָּרִי וְהַקָּבוּעַ הוּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם, אוֹתוֹ אָנוּ מְצַפִּים לִרְאוֹת מֵחָדָשׁ. מַה יְכוֹלִים אָנוּ כַּיּוֹם לִלְמֹד מִבְּנִיַּת הַמִּשְׁכָּן שֶׁנִּבְנָה בְּתוֹר מִקְדָּשׁ אֲרָעִי?

הֶבְדֵּל יְסוֹדִי קַיָּם בֵּין הַמִּשְׁכָּן לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ: הַמִּשְׁכָּן נִבְנָה בַּמִּדְבָּר, מָקוֹם שׁוֹמֵם שֶׁלֹּא רָאוּי לִמְגוּרִים וּלְמוֹשָׁב בְּנֵי אָדָם. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְעֻמַּת זֹאת נִבְנָה בִּירוּשָׁלַיִם, הָעִיר הַיָּפָה מְשׂוֹשׂ תֵּבֵל. בְּרוּחָנִיּוּת מְסַמֵּל הַמִּדְבָּר מָקוֹם שֶׁבּוֹ הַקְּדֻשָּׁה לֹא שׁוֹרָה. יְרוּשָׁלַיִם לְעֻמַּת זֹאת, הִיא מָקוֹם מֻשְׁלָם וּמוּכָן תָּמִיד לְהַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה.

בִּזְמַן הַגָּלוּת אֲנַחְנוּ מַרְגִּישִׁים יוֹתֵר כְּמוֹ בַּמִּדְבָּר. גַּם בַּחַיִּים הָאִישִׁיִּים יֵשׁ לָנוּ זְמַנִּים בָּהֶם אֲנַחְנוּ 'יְבֵשִׁים' מֵחַיּוּת חֲסִידִית, אֲנַחְנוּ טוֹבְעִים בְּחוֹל צוֹרֵב שֶׁל קְשָׁיִים וְנִסְיוֹנוֹת, וְשׁוֹאֲלִים אֶת עַצְמֵנוּ: הַאִם נוּכַל בְּמַצָּב כְּמוֹ שֶׁלָּנוּ לַעֲשׂוֹת מִקְדָּשׁ לַה'?

מוֹרֶה לָנוּ הַתּוֹרָה וּמְצַוָּה: "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ". אֵיפֹה? בַּמִּדְבָּר. אֶת הַמִּקְדָּשׁ הַקָּטָן בְּתוֹךְ הַלֵּב צְרִיכִים אָנוּ לְהָקִים דַּוְקָא כַּאֲשֶׁר הַמִּדְבָּר הָרוּחָנִי מְאַיֵּם לְיַבֵּשׁ אוֹתָנוּ. אֶת הַשְּׁמָמָה הָרוּחָנִית נַהֲפֹךְ לְדִירָה נָאָה עֲבוּר בּוֹרֵא עוֹלָם וְנִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי בְּתִפְאַרְתּוֹ בְּהִתְגַּלּוּת הָרַבִּי מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ.

(ע"פ לקו"ש חכ"א ע' 146)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מאת: נחמה בר

הוֹרָאָה שֶׁהִצִּילָה חַיִּים

770 - תֵּל שֶׁכָּל הַפִּיּוֹת פּוֹנִים אֵלָיו, הָמָה אָדָם כָּרָגִיל. הַזֵּאל הָיָה מָלֵא בְּבַחוּרִים וְאַבְרֵכִים חֲסִידִיִּים. כָּאן מִנְיָן מִתְפַּלְּלִים, שָׁם יוֹשְׁבִים שְׁנֵי בַּחוּרִים וּמִתְעַמְּקִים בְּלִמּוּדָם וְשָׁם דַּוְקָא יוֹשֵׁב לוֹ חָסִיד לְבַדּוֹ. כָּל אֶחָד עָסוּק בְּשֶׁלּוֹ.

בַּחוּץ עָמְדוּ לָהֶם שְׁנֵי בַּחוּרִים שֶׁיָּצְאוּ אַךְ לְרֶגַע מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ. הֵם הִבְחִינוּ לְפֶתַע בְּאִשָּׁה מְבֻגֶּרֶת מִתְקָרֶבֶת וּמְחַפֶּשֶׂת דָּבָר מָה.

"אֶפְשָׁר לַעֲזוֹר לָךְ, גְּבֶרֶת?", פָּנָה אֵלֶיהָ אֶחָד הַבַּחוּרִים. "הַאִם אַתְּ מְחַפֶּשֶׂת מִישֶׁהוּ?"

"בָּאתִי לִרְאוֹת אֶת הָרַבִּי מִלִּיוּבַּאוִוִיטְשׁ. וּמִי אַתֶּם?" הַשִּׁיבָה הָאִשָּׁה בִּשְׁאֵלָה, כְּשֶׁחִיּוּךְ רָחָב מִתְפָּרֵס עַל פָּנֶיהָ.

"אָנוּ חֲסִידָיו שֶׁל הָרַבִּי מִלִּיוּבַּאוִוִיטְשׁ. וְאִם מֻתָּר לִשְׁאֹל, מַה מֵבִיא אוֹתָךְ כָּעֵת לִפְגֹּשׁ אֶת הָרַבִּי?" לֹא הִסְתִּירוּ הַבַּחוּרִים אֶת סַקְרָנוּתָם.

"הָרַבִּי הִצִּיל אֶת חַיַּי וּבָאתִי לְהוֹדוֹת לוֹ", אָמְרָה הָאִשָּׁה וּפָתְחָה בְּסִפּוּרָהּ הַמְּצַמְרֵר:

מִדֵּי יוֹם, בִּשְׁעוֹת הַצָּהֳרַיִם, כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עֲדַיִן מְאִירָה וּמְחַמֶּמֶת, אֲנִי נוֹהֶגֶת לַעֲרֹךְ טִיּוּל קָצָר וּמְרַעֲנֵן בִּרְכְבִּי. טִיּוּל זֶה מַעֲנִיק לִי תְּחוּשַׁת רֹגַע וְשַׁלְוָה. יֵשׁ לִי הָאֶפְשָׁרוּת וְהַזְּמַן לְהִתְבּוֹנֵן בַּנּוֹפִים הַמַּרְהִיבִים וְלִשְׁכֹּחַ מִטִּרְדוֹת הַחַיִּים.

לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים, הָיִיתִי עוֹשָׂה אֶת הַטִּיּוּל בִּצְעָדָה רַגְלִית, לְאַחַר שֶׁאֵרַע לִי מְאֹרָע מַפְחִיד בְּעֵת הַהֲלִיכָה, וּתְרִתִּי עַל הַצְּעִידָה וְהַמִּרְתִּי אוֹתָהּ בְּסִיבּוּב בָּרֶכֶב.

הָיָה זֶה בְּיוֹם בָּהִיר. צָעַדְתִּי אָז לְתָמִי בְּסָמוּךְ לְבֵיתִי. לְפֶתַע, קָפַץ עָלַי כּוּשִׁי אֵימְתָנִי, תָּפַס בְּצַוָּארִי וְדָרַשׁ אֶת אַרְנָקִי. נִסִּיתִי לְהַחֲלִץ מִיָּדָיו הָאַכְזָרִיּוֹת, אַךְ לֹא יָכֹלְתִּי לוֹ. הַכּוּשִׁי לֹא וִתֵּר, הוּא הוֹצִיא סַכִּין גְּדוֹלָה וְאֵימִים לָשִׂים קֵץ לְחַיַּי... בָּרֶגַע הָאַחֲרוֹן, מַמָּשׁ מִשָּׁמַיִם, הֵגִיחָה נַיֶּדֶת מִשְׁטָרָה. הַגּוֹי הִבְחִין בַּנַּיֶּדֶת וּבָרַח כָּל עוֹד נַפְשׁוֹ בּוֹ. מֵאָז, אֲנִי מִשְׁתַּדֶּלֶת שֶׁלֹּא לִצְעֹד סְתָם כָּךְ בָּרֶגֶל.

אִיּוֹר: לאה

בְּאוֹתוֹ יוֹם מְיֻחָד, בּוֹ נִצְּלוּ חַיַּי בִּזְכוּת הָרַבִּי, נָסַעְתִּי כָּרָגִיל בָּרֶכֶב. הִתְעַנַּגְתִּי עַל הָאֲוִיר הַצַּח וְהִבַּטְתִּי בַּנּוֹפִים הַנָּאִים. חַשְׁתִּי בְּטוּחָה.

הָרַמְזוֹר הִתְחַלֵּף לְאָדֹם. הֵאַטְתִּי אֶת קֶצֶב נְסִיעָתִי וְנֶעֱצַרְתִּי סָמוּךְ לָרַמְזוֹר. לִשְׂמֹאלִי נֶעֱצְרָה מְכוֹנִית נוֹסֶפֶת, שֶׁהִמְתִּינָה אַף הִיא לָאוֹר הַיָּרֹק. מִבַּעַד לְחַלּוֹנוֹת הָרֶכֶב הִבְחַנְתִּי בְּאָדָם מְבֻגָּר, עָטוּר בְּזָקָן לָבָן, שֶׁיָּשַׁב סָמוּךְ לַנֶּהָג. בַּמַּבָּט הַקָּט שֶׁהִתְבּוֹנַנְתִּי בּוֹ, הִבְחַנְתִּי שֶׁמְּדֻבָּר בְּאָדָם מְיֻחָד.

פִּתְאוֹם שַׂמְתִּי לֵב שֶׁגַּם הוּא מִתְבּוֹנֵן בִּי וּמְסַמֵּן לִי דְּבַר מָה. אֲהָהּ... הוּא מְנַסֶּה לוֹמַר לִי לִסְגֹּר אֶת דַּלְתוֹת הָרֶכֶב.

בַּתְּחִלָּה, לֹא הִתְיַחַסְתִּי. 'מַדּוּעַ לִסְגֹּר אֶת הַדְּלָתוֹת?' חָשַׁבְתִּי לְתָמִי לְעַצְמִי. אַךְ הוּא לֹא וִתֵּר. עֵינָיו לֹא סָרוּ מִמֶּנִּי וְהוּא סִמֵּן לִי שׁוּב וָשׁוּב 'סְגֹרִי אֶת דַּלְתוֹת הָרֶכֶב'. לְבַסּוֹף, נַעֲנֵיתִי לְבַקָּשָׁתוֹ וְלָחַצְתִּי עַל הַכַּפְתּוֹר הַנּוֹעֵל אֶת כָּל דַּלְתוֹת הָרֶכֶב.

הָרַמְזוֹר הִתְחַלֵּף לִירֹק. הַמְּכוֹנִית וּבָהּ הָאִישׁ שֶׁסִּמֵּן לִי לִנְעֹל אֶת הָרֶכֶב פָּנְתָה יְמִינָה וְאִלּוּ אֲנִי הִמְשַׁכְתִּי יָשָׁר. אַט אַט נֶעֱלְמוּ עִקְּבוֹתָיו שֶׁל הָרֶכֶב שֶׁבּוֹ הָאִישׁ הִבְלִתִּי יָדוּעַ.

הִמְשַׁכְתִּי לִנְסֹעַ כְּשֶׁאֲנִי מְהַרְהֶרֶת בְּבַקָּשָׁתוֹ הַמּוּזָרָה שֶׁל הָאִישׁ "מַדּוּעַ הָיָה לוֹ כָּל כָּךְ חָשׁוּב שֶׁאֶנְעַל אֶת הַדְּלָתוֹת? וּמַה הִפְרִיעַ לוֹ שֶׁאֶסַּע עִם דְּלָתוֹת בִּלְתִּי נְעוּלוֹת?"

לֹא הִסְפַּקְתִּי לַחְשֹׁב יוֹתֵר מִדַּי וְהַתְּשׁוּבָה הִגִּיעָה...

שׁוּב הוֹרָה הָרַמְזוֹר לַעֲצֹר. עָצַרְתִּי וְהִמְתַּנְתִּי לָאוֹר הַיָּרֹק.

לְפֶתַע, כְּמוֹ מִשּׁוּם מָקוֹם, הִתְקָרֵב לְעֵבֶר רִכְבִּי בִּמְהִירוּת רַבָּה גּוֹי כּוּשִׁי מְגֻדָּל וְסַכִּין שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ. עוֹד לִפְנֵי שֶׁהִסְפַּקְתִּי לִקְלֹט שֶׁפָּנָיו מוּעָדוֹת לְעֵבְרִי, רָץ לְעֵבֶר דֶּלֶת הַמְּכוֹנִית. הוּא נִסָּה לִפְתֹּחַ אֶת הַדֶּלֶת. מִשֶּׁרָאָה שֶׁזּוֹ נְעוּלָה, מֵהֵר וְעָשָׂה סִיבּוּב מִסָּבִיב לָרֶכֶב, מְנַסֶּה לִפְתֹּחַ אֶת הַדֶּלֶת שֶׁמּוּלִי. מִשֶּׁלֹּא הִצְלִיחַ גַּם בְּכָךְ, הוּא הֵנִיף אֶת יָדוֹ הַבְּרִיּוֹנִית לְעֵבֶר זְכוּכִית הַחַלּוֹן, כְּדֵי לְנַפְּצָהּ וְכָךְ לִפְתֹּחַ אֶת הָרֶכֶב, אַךְ לִפְנֵי שֶׁהִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת זֹאת, הִתְחַלֵּף הָרַמְזוֹר לִירֹק...

לָחַצְתִּי עַל דִּרְשַׁת הַגָּז וְהֵאַצְתִּי אֶת הָרֶכֶב בִּמְהִירוּת, לְהִתְרַחֵק כְּכָל הָאֶפְשָׁר מִזִּירַת הָאֵרוּעַ... זֶהוּ. נִצַּלְתִּי. אֶפְשָׁר לִנְשֹׁם לִרְוָחָה.

כַּמָּה שְׁנִיּוֹת שֶׁל הִתְאוֹשְׁשׁוּת. 'אֵיזֶה נֵס! אֵינֶנִּי רוֹצָה לַחְשֹׁב מָה הָיָה קוֹרֶה לוֹ הַדְּלָתוֹת הָיוּ נִפְתָּחוֹת וְהַכּוּשִׁי הָיָה מַצְלִיחַ לְהִכָּנֵס לָרֶכֶב...' הִרְהַרְתִּי. אוֹ אָז נִצְתָּה בִּי הַהַכָּרָה: 'הוּא הִצִּיל אֶת חַיַּי, הָאִישׁ עִם הַזָּקָן הַלָּבָן! לֹא הִפְרִיעַ לוֹ שֶׁאֶסַּע בִּדְלָתוֹת לֹא נְעוּלוֹת, הוּא פָּשׁוּט רָאָה בְּעֵינֵי רוּחוֹ אֶת מַה שֶּׁעָתִיד לְהִתְרַחֵשׁ וְחָס עַל נַפְשִׁי!'

כָּל כָּךְ רָצִיתִי לָגֶשֶׁת וּלְהוֹדוֹת לָאִישׁ הַהוּא, אַךְ לֹא הָיָה לִי שֶׁמֶץ שֶׁל מֻשָּׂג כֵּיצַד לְהַשִּׂיגוֹ. בְּלִבִּי נָשָׂאתִי תְּפִלָּה, שֶׁבְּיוֹם מִן הַיָּמִים אֶזְכֶּה לִפְגֹּשׁ אוֹתוֹ שׁוּב וּלְהוֹדוֹת לוֹ. הֲרֵי אֲנִי חָבָה לוֹ אֶת חַיַּי!

זְמַן רַב לָקַח לִי כְּדֵי לְהִשְׁתַּחְרֵר מֵהַטְּרָאוּמָה שֶׁחָוִיתִי. אוּלָם אַט אַט, יוֹם וְעוֹד יוֹם, וְהָאֵרוּעַ כִּמְעַט פָּרַח מִזִּכְרוֹנִי. פְּרָט אֶחָד קָטָן לֹא נוֹתַן לִי לִשְׁכֹּחַ לַחֲלוּטִין אֶת הַחֲוָיָה - מִנִּי אָז וְעַד הַיּוֹם אֲנִי מַקְפִּידָה לִנְעֹל אֶת דַּלְתוֹת הָרֶכֶב בְּעֵת הַנְּהִיגָה. מִלְּבַד זֹאת, הַטִּיּוּל הַיּוֹמִי חָזַר לַשִּׁגְרָה...

אֶתְמוֹל, יָשַׁבְתִּי בְּבֵיתִי מוּל מַכְשִׁיר הַטֶּלֶוִיזְיָה. לְפֶתַע, רָאִיתִי עַל הַמָּסָךְ יָם שֶׁל אֲנָשִׁים, לְבוּשִׁים בִּבְגָדִים שְׁחֹרִים וּנְהָרָה שְׁפוּכָה עַל פְּנֵיהֶם. הֵם שָׁרִים וּמְנַגְּנִים מַנְגִּינוֹת בִּלְתִּי מְכֻרוֹת אַךְ מְעוֹרְרוֹת וּמְשִׂיבוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ. שַׂמְתִּי לֵב, שֶׁכָּל הָאֲנָשִׁים - הַצְּעִירִים, הַמְּבֻגָּרִים וַאֲפִלּוּ הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים, מַבִּיטִים כֻּלָּם לִנְקֻדָּה אַחַת. סִקְרֵן אוֹתִי לָדַעַת בַּמֶּה הֵם מְרֻכָּזִים.

וְהִנֵּה, עַדְשַׁת הַמַּצְלֵמָה פָּנְתָה לְעֵבֶר אוֹתָהּ נְקֻדָּה עֲלוּמָה וְנֶעֱצְרָה אֶל מוּל הָאִישׁ. הָיָה זֶה אָדָם מְבֻגָּר, בַּעַל זָקָן לָבָן וּפָנִים מְאִירוֹת. נִכְּרָה בּוֹ קְדֻשָּׁה מְיֻחֶדֶת. וְאָז, מַשֶּׁהוּ בְּמֹחִי הִתְעוֹרֵר. 'אֲנִי מַכִּירָה אֶת הָאִישׁ!' אֵין לִי כָּל סָפֵק בְּכָךְ! אַךְ מִנַּיִן?' נִסִּיתִי לְאַמֵּץ אֶת תָּאֵי זִכְרוֹנִי. 'כֵּן! זֶה הָאִישׁ שֶׁהִצִּיל אֶת חַיַּי! הוּא זֶה שֶׁהוֹרָה לִי לִנְעֹל אֶת דַּלְתוֹת הָרֶכֶב וּמָנַע מֵהַכּוּשִׁי הָאַכְזָר לְהִכָּנֵס לִמְכוֹנִיתִי!'

הִנֵּה, תְּפִלָּתִי נַעֲנְתָה. פָּגַשְׁתִּי שׁוּב אֶת הָאִישׁ...

הַפַּעַם, גָּמְלָה בְּלִבִּי הַחְלָטָה לִרְאוֹתוֹ פָּנִים אֶל פָּנִים וְלוֹמַר לוֹ תּוֹדָה.

עוֹד אֲנִי חוֹשֶׁבֶת לְעַצְמִי כֵּיצַד אוּכַל לְאַתֵּר אֶת כְּתָבְתּוֹ, הֻקְרַן עַל הַמָּסָךְ מִסְפַּר טֶלֶפוֹן, תּוֹךְ ציוּן שֶׁנִּתָּן לְהִתְקַשֵּׁר לְמִסְפָּר זֶה עַל מְנָת לִשְׁאֹל שְׁאֵלוֹת אוֹ לְסַפֵּר חֲוָיוֹת. חָקַקְתִּי אֶת הַמִּסְפָּר בְּזִכְרוֹנִי וּמִהַרְתִּי לְהִתְקַשֵּׁר. הִזְדַּהֵיתִי וּבַקַּשְׁתִּי לָדַעַת מִיהוּ הָאִישׁ וְהֵיכָן נִתָּן לִרְאוֹתוֹ. אָז נוֹדַע לִי כִּי זֶהוּ הָרַבִּי מִלִּיוּבַאוִיטְשׁ. כָּעֵת, אֲנִי מַמְתִּינָה בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לִרְאוֹתוֹ וּלְהָשִׁיב לוֹ תּוֹדָה...

לבני ישראל היו במדבר עצי שיטים שהם לקחו ממצרים. **את** העצים הביא למצרים יעקב אבינו, שצפה ברוח קדשו לפני הירידה למצרים, כי בני ישראל יצטרכו עצי שיטים במדבר. **עצי** השיטים שהיו במשכן משמשים דוגמא כיצד לקחת את החומריות ולהפוך אותה לקדושה. **שיטים** זה מלשון "שטות", ללמדנו, כי גם בשטות ניתן להשתמש לענייני קדושה. **דוד** המלך "השתטה" כאשר היה אצל לכיש מלך גת על מנת להינצל מידי רודפיו. **על** ידי "שטות דקדושה" מביאים את הגאולה האמיתית והשלימה.

מאת: יעל שניאורסאהן

קשרים

פרק כ"ח

שינויים בתכנית

תקציר: דוד חג'בי מהרהר בעצתו של חברו לגבי העליה לארץ הקודש ומחכה לתשובת אחיו.
אמו של אופיר קיבלה טלפון ממנו המודיע על הגעתו להודו והתחלת טיולם.

לונדון - אייר ה'תש"ח

אברהם יוספי עשה את דרכו במורד הרחוב, לכיוון משרדו של דוד חג'בי, ידידו הטוב. הוא רצה לבשר לו על התקדמותו בימים האחרונים. עתה היה בידו החשבון המדויק של כל הונו. הוא רצה לשתף ולהתייעץ עם ידידו בחישוביו – אילו נכסים למכור על מנת להשקיע במפעל עתידי בארץ ישראל, ואילו נכסים להשאיר באנגליה ולהמשיך להפעילם – להבטיח את כספו בכל מקרה.

'ברוך ה', אני מתקדם בדרכי לארץ הקודש'. הרהר אברהם לעצמו בשביעות רצון. הוא קיווה שדוד כבר החליט לאן מועדות פניו. בפעם האחרונה שביקר אצלו – לפני ארבעה ימים – עדיין לא נתקבלה תשובה מהודו, ממשה. ודוד סרב לעשות צעד כלשהו, לפני שיקבל את הכרעתו של משה.

אברהם לא יכול היה שלא להרהר בקשר האמיץ בין שני האחים. כבן יחיד – לא הכיר אברהם על בשרו קשר בין אחים. אולם, במהלך חייו הוא נפגש עם זוגות רבים של אחים. לא כולם היו כה קשורים וכה מתחשבים זה בזה. דוד ומשה נמנו על הזן הנדיר יותר, לדעתו של אברהם. הם לא עשו פסיעה אחת בחייהם מבלי לעדכן זה את זה, להתייעץ ולקבל הסכמה. המקרה הנוכחי לא חרג, איפוא, ממקרים אחרים בעברם של השניים.

אברהם ברך לשלום את המזכיר שישב בחדר הקדמי ופנה לחדרו של דוד. נקישה קלה על הדלת וקריאת "יבוא" שנשמעה מתוך החדר, היוו את האות לכך שדוד אכן ממתין לו.

"צהריים טובים." ברך דוד את חברו, אברהם בחן את פניו של דוד, סבר פניו הרציני לא בישר טובות.

"קרה משהו, דוד?" אברהם לא יכול היה להתאפק.

"לא שמעת?" השיב דוד בשאלה. "בארץ ישראל פרצה מלחמה."

"האמנם?! מתי? מדוע? איך?" אברהם החרד הציף את דוד בשאלות.

"מיד עם הכרזת המדינה לפני יומיים, בה' באייר. כאשר המנדט הבריטי עזב את הארץ פרצה מלחמה בין הערבים הסובבים את מעט היהודים הגרים בארץ ישראל, לבין היהודים. הערבים, כמובן, לא יכלו להשלים עם הרעיון שהיהודים יקימו להם מדינה עצמאית מתחת לאפם. הם רוצים להיות אלו השולטים בארץ."

אברהם בהה בחברו בעיניים נדהמות.

"המצב לא פשוט בכלל." נאנח דוד, מקדים את השאלה בטרם נשאלה. "ליהודים בישראל אין צבא מסודר, אין נשק משוכלל, ואין מספר רב של חיילים..."

"ה' יעזור." שיסע אברהם את דבריו הקודרים של חברו. "כבר קרה בהיסטוריה שלנו שמעטים נצחו את הרבים. בעזרתו יתברך מזימתם של הערבים לא תצלח."

"אני מצטרף לתפילותיך." הסכים עמו דוד. "אני מקווה שהמלחמה הזו תגמר כמה שיותר מהר, והיהודים יצליחו לבסס את שלטונם."

"ובנתיים, עלינו לגנוז את כל תוכניותינו," סיכם אברהם. "או ליתר דיוק להקפיא אותן עד לסיומה של המלחמה."

"אני מקווה מאד שלאחר המלחמה נוכל לממש את חלומנו ולעלות בכל זאת לארץ ישראל." שטח דוד את דאגותיו לפני חברו.

"אל דאגה, לא יטוש ה' עמו, עם ישראל כבר עבר מצבים מסוכנים מאלה וברוך ה' הוא שרד את הכל. גם בארץ ישראל יהיו נסים." הרגיע אותו אברהם. "דרך אגב, האם קבלת מכתב תשובה ממשה – אחיך?" התעניין.

"למען האמת, זה לא רלוונטי לעכשיו. אולם לפני שלושה ימים

כבר קבלתי ממנו מכתב. הוא כתב לי כי הרעיון הינו רעיון נפלא. והוא מפציר בי ליישם אותו ולא להמתין לו." דוד הפסיק לרגע.

המעניין הוא שהוא כתב לי במכתבו כי המנדט הבריטי המושל גם בהודו, כמו שמשל בישראל ומושל בעוד מדינות בעולם, מסיים את תפקידו שם – בהודו – בימים הקרובים. במכתבו הוא מביע תקווה כי המצב בהודו לא ישפיע על עסקיו. בנתיים, מסתבר, שהקשיים מתעוררים דווקא בארץ ישראל."

"הבה נקווה שגם קשיים אלו יחלפו במהירות." אברהם קם ממקומו, מעיף מבט בשעון האורלוגין, התלוי על הקיר ממולו. "לעת – עתה אנו נאלצים להקפיא את את תוכניות העליה שלנו עד להודעה חדשה, ואני יכול רק לקוות ולהתפלל שהיא תגיע במהרה. ועד אז אמשיך לטפל בענייני העסקים השוטפים. להתראות, דוד, ותודה על העזרה."

הודו - קיץ ה'תשס"ז

"כל הזמן נוסעים, נוסעים ונוסעים. בארץ במשך זמן כזה כבר היינו 'חורשים' את הארץ לאורכה ולרחבה פעמיים." רטן מאוה.

"אל תגזים." ביקש אופיר. "אנחנו בסך הכל נוסעים רק שלוש וחצי שעות."

"טוב, אז היינו מספיקים רק פעם אחת." 'נכנע' מאוה. "אבל מה היינו רואים בזמן הזה? עולם ומלואו! כאן כבר נמאס לי מהנוף הזה שמתחלף לי מול העיניים, פרות, שדות, פרות, שדות, פרות שדות."

"הי, מה קרה, מאוה. נתקפת בגעגועים לארץ?" הפעם היה זה גיל שנטל את רשות הדיבור. "חוץ מזה, תראה איזה נוף מדהים! תסתכל שם תראה את השקיעה על רקע ההרים הרחוקים. זה משהו מיוחד! אני חייב לצלם!" וכבר פתח את תיקו, שולף את המצלמה.

שלושתם היו ישובים במונית שלקחה אותם אל מחוז חפצם. לאחר יום שלם של שוטטות בניו-דלהי, תוך נסיון להתרגל להמון האדם, לצפיפות ולחום. פנו השלושה לכיוון הכפרים הרחוקים בין ההרים. שם, כך ספרו להם כולם, יש את ההרים הגבוהים באמת, הנופים המדהימים, שם זהו הטיול האמיתי.

כעת הם תכננו להגיע לושיש, כפר המאכלס המוני ישראלים. להשתכן ב-'גסט האוס' שישמש אותם כנקודת מוצא, וכמקום להנחת החפצים, ושינה בעת הצורך. ומשם לצאת ולתור את האזור.

אולם הדרך לשם היתה ארוכה מכפי שחשבו ותכננו. מאור היה הראשון לבטא זאת, וחבריו, שהתקוממו בתחילה, הודו לאחר חצי שעה נוספת של נסיעה, כי סבלנותם פוקעת.

"ארבע שעות, ועדיין היעד לא נראה קרוב." אופיר עיין ממושכות במפה שבידו. "לפי החישוב הראשוני שלנו הוא כבר היה אמור להגיע לושיש לפני שעה. אולי הוא תעה בדרך?"

דו- שיח זהיר עם הנהג באנגלית משובשת. הוביל את גיל למסקנה הבלתי – נמנעת. הנהג תעה בדרכו. אופיר ניסה להסביר לו את הכיוון הנכון לפי המפה שבידו, והנהג, משהגיע למסקנה כי הם צודקים. הפנה את ההגה אל עבר היעד הנכון.

"קרה משהו, דוד?" אברהם לא יכול היה להתאפק. "לא שמעת?" השיב דוד בשאלה. "בארץ ישראל פרצה מלחמה." "האמנם?! מתי? מדוע? איך?" אברהם החרד הציף את דוד בשאלות.

"דבר כזה יכול לקרות רק בהודו." רטן מאוה. "איפה בישראל היית רואה נהג מונית שאינו מכיר את הדרך, אה? רק פה אפשר להתבלבל. נו, בטח, כל הפרות נראות אותו דבר בדיוק."

"מ-א-ו-ה, קצת סבלנות, מה קרה לך?" הביעו חבריו את פליאתם.

"לא קרה לי שום דבר. אני פשוט עייף מכל הנסיעה הארוכה הזו. אולי בעיניכם הנסיעה היא גם מטרה, ולא רק אמצעי. אך אותי הנופים הבלתי–מתחלפים כמעט, כבר החלו לשעמם. אני מצפה כבר לרגע בו נגיע לכפר, נמצא לעצמנו מקום לנוח מעט, ולהתחיל את המחר בראש צלול." מאור התנשם עמוקות בסיום נאומו.

"טוב, בסדר." אופיר לא מצא לנכון להתווכח עם חברו, למרות שסבר כי הוא אינו צודק. "אני רק יכול להרגיע אותך שלפי המפה שבידי אנו כעת בדרך הנכונה. ואם נתמיד בה, יש סיכוי שבשעה הקרובה נגיע לושיש."

ארבעים הדקות האחרונות של הנסיעה עברו עליהם בשתיקה. רק משנראו בתיו הראשונים של הכפר, נאנח מאור אנחת רווחה גדולה. "או, סוף סוף הגענו. ברוך השם. חשבתי כבר שלעולם לא נגיע. עכשיו הדבר הראשון שאני הולך לעשות – הוא לחפש איזושהי מיטה."

אופיר וגיל הסכימו איתו, גם הם החלו לחוש תשישות ועייפות. הם קיוו שימצאו את מבוקשם במהרה.

הם לגמרי לא תארו לעצמם מה מצפה להם בכפר אליו מועדות פניהם...

המשך בגליון הבא אי"ה

מאת: י. שרייבר

הָאַרְכֵאוֹלוֹג מָצָא

מִכְתָּבִים עַתִּיקִים

פורים קָרֵב וּבָא. וּכְשֶׁאָנוּ עוֹמְדִים בִּשְׁנַת "הַקְהֵל". זֶה הַזְּמַן לִלְמֹד עַל כִּנּוּס הַ"הַקְהֵל" הַגָּדוֹל שֶׁהִתְקַיֵּם בְּשׁוּשָׁן, בִּירַת פָּרַס, בִּימֵי הַגְּזֵרָה הָאֲיֻמָּה עַל עַם יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הָמָן הָרָשָׁע • **אַחֲרֵי נְבִירָה מִתְמַשֶּׁכֶת בְּאַרְכִּיוֹנִים הִיסְטוֹרִיִּים (שְׁאֵת מְקוֹמָם לֹא נַחְשֹׁף כָּאן מֵעַל גַּבֵּי הָעִתּוֹן) הֵרֵינוּ לְבַשֵּׂר בְּזֶה כִּי בְּיָדֵינוּ מִמְצָאִים אַרְכֵאוֹלוֹגִים-תִּעוּדִיִּים מִכִּנּוּס "הַקְהֵל" עֵנָק שֶׁהִתְקַיֵּם בְּשִׁכּוּנַת הַיְּהוּדִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה עַל יְדֵי מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי, וְהָאֵרוּעִים הַנִּלְוִים** • הַמְּדֻבָּר בְּכַד חֶרֶס עַתִּיק הָאוֹצֵר בְּתוֹכוֹ סִדְרַת מִכְתָּבִים בֵּין שְׁנֵי יְדִידִים שֶׁהִתְגּוֹרְרוּ בְּמֶרְחָק רַב זֶה מִזֶּה - כָּל אֶחָד בִּמְדִינָה אַחֶרֶת מִמֵּאָה עֶשְׂרִים וְשֵׁבַע מְדִינוֹת מַלְכוּת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. לְהַלָּן הֵבֵאנוּ לִידִיעָתְכֶם מִכְתָּב רִאשׁוֹן מֵאוֹתָהּ סִדְרָה נִפְלָאָה, שֶׁפֻּעְנַח וְתֻרְגַּם עַל יְדֵי צֶוֶת אַרְכֵאוֹלוֹגִים • יְצֵין כִּי הַמִּכְתָּב הָעַתִּיק כּוֹלֵל בְּתוֹכוֹ פְּרָטִים אֲמִינִים וּמְדֻיָּקִים, הַמְּבֻסָּסִים עַל הַמִּדְרָשִׁים הָעוֹסְקִים בְּאֵרוּעַ רַב רֹשֶׁם זֶה, וְעַל כֵּן סָמַכְנוּ אֶת יָדֵינוּ עָלָיו וְהִנְנוּ לְפַרְסֵם אוֹתוֹ בְּשַׁעַר בַּת רַבִּים - בְּגִלְיוֹן "בְּמַחֲנֵה צְבָאוֹת הַשֵּׁם", כַּמָּה יָמִים לִפְנֵי חַג הַפּוּרִים הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה • **מִיֻּחָד**

לִכְבוֹד יְדִידִי הַדָּגוּל אִישׁ אֶשְׁכּוֹלוֹת, סַיָּפָא וְסִפְּרָא, גַּרְיָה יִחְיֶה נֶצַח,

יִשְׁגֶּא שְׁלוֹמְךָ!

לְאַחַר תְּקוּפָה אֲרֻכָּה בָּהּ לֹא הָיְתָה חֲלִיפַת מִכְתָּבִים בֵּינוֹתֵינוּ, הִנְנִי בָּזֶה לְשַׁגֵּר לְךָ בְּאֶמְצָעוּת שָׁלִיחַ נֶאֱמָן מִכְתָּב זֶה, הַמַּחְזִיק מְעַט מִן הַקְּשָׁיִים הָעוֹבְרִים עָלֵינוּ בִּמְדִינָתֵנוּ – מְדִינַת פָּרַס.

בִּהְיוֹת, אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָסַר הַדַּעַת וְהַבִּינָה, הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמּוֹלֵךְ מֵהוֹדּוּ וְעַד כּוּשׁ נִתְפַּתָּה לַעֲצַת יוֹעֲצוֹ הָרַע וְהַמְּרַשֵּׁעַ הָמָן בֶּן הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי, יִמַּח שְׁמוֹ וְזִכְרוֹ לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים (וְהַלֹּא הוּא מִצֶּאֱצָאֵי עֲמָלֵק, אוֹתוֹ מוּטָל עָלֵינוּ לִמְחוֹת מִדְּאוֹרַיְתָא), וְהוֹצִיא כְּתַב הַמַּלְכוּת וְנַחְתֹּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד וּלְהַכְרִית זֶרַע יִשְׂרָאֵל מִן הָאָרֶץ, יִשְׁמְרֵנוּ ה' וְיַצִּילֵנוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל פֶּגַע, וּמַחְשַׁבְתָּם הַבְּזוֹנִית מְהֵרָה תִּתְבַּטֵּל וּתְהֵא כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא.

וְכִי נְמַהֲרוּ לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד, הֲרֵי שֶׁאַחֵינוּ כָּאן אֵינָם יוֹדְעִים לָשִׁית עֵצָה בְּנַפְשָׁם – וּבָטַח גַּם בִּמְקוֹמְכֶם, אָתוֹ וּבָאוּ הָרָצִים עַל דְּבַר גְּזֵרַת הַמֶּלֶךְ... וּקְהִלַּתְכֶם הַקְּדוֹשָׁה נִמְצֵאת אַף הִיא בְּיָם שֶׁל קֹשִׁי וְנִסָּיוֹן...

וְעַל כֵּן נִתְעוֹרַרְתִּי לִכְתֹּב לְךָ מֵהַקּוֹרוֹת כָּאן, וְכֵלֵי הַאי וְאוּלַי תּוּכַל לְהַעֲבִיר תָּכְנוֹ לַיְּהוּדִים הַמִּתְגּוֹרְרִים בִּסְמִיכוּת מָקוֹם, שֶׁיֵּדְעוּ וְיִתְעוֹרְרוּ בְּרוּחָם וְנִשְׁמָתָם, יַעַן כִּי עֵת נִסָּיוֹן הִיא זוֹ מֵאֵת רִבּוֹן הָעוֹלָמִים – לִרְאוֹת כֵּיצַד הַעֲמֹד הַכְּבָשָׁה בֵּין הַשִּׁבְעִים זְאֵבִים הַמְּאַיְּמִים לְטָרְפָהּ, וְהָיָה בְּאִם הַעֲמֹד בָּזֶה – אֲזַי יָחוּס ה' יִתְבָּרֵךְ עָלֵינוּ וּיבַטֵּל גְּזֵרָה זוֹ וְכָל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְכָל מִינֵי אוֹיְבִים צָרִים וּמַסְטִינִים לְבַל יִכְלוּנוּ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

הַגְּזֵרָה הִיא רַק עַל אֵלּוּ שֶׁמַּאֲמִינִים בַּה' אֶחָד, אַךְ אַף אֶחָד לֹא מַעֲלֶה עַל דַּעְתּוֹ, חָלִילָה, לְהָמִיר אֶת דָּתוֹ וּלְהַצְהִיר, אֲפִלּוּ רַק כְּלַפֵּי חוּץ, שֶׁאֵינֶנּוּ יְהוּדִי.

וּבְגַלַּל זֹאת, נַעֲשִׂים פְּעֻלּוֹת גְּדוֹלוֹת עַל מְנָת לְהַעֲבִיר אֶת רֹעַ הַגְּזֵרָה. שָׁמַעְנוּ כִּי הַצַּר הַצּוֹרֵר אוֹתָנוּ בְּנֶכְלָיו, הָמָן הָרָשָׁע אָמַר בְּפֶה מָלֵא בְּרֹב חֲצְפָּתוֹ כִּי מַה שֶּׁהֵבִיא בְּרִתְחַת דָּמוֹ לַגְּזֵרָה, הָיָה בְּשֶׁל הַיְלָדִים הַיְּהוּדִיִּים, הַטְּהוֹרִים וְהַזַּכִּים.

נָקֵל לְתָאֵר אֶת הַרְגָּשׁוֹתֵינוּ הַכּוֹאֲבוֹת, הַרְגָּשַׁת אָבוֹת לִילָדִים, לִרְאוֹת אֶת יְלָדֵינוּ כָּךְ סוֹבְלִים, אַךְ ב"ה הַחִנּוּךְ הַשָּׁרְשִׁי שֶׁהֶעֱנַקְנוּ לָהֶם הוּא הַשִּׁבְיב שֶׁל אוֹר וְתִקְוָה בְּיָם הַחֹשֶׁךְ וְהַגָּלוּת: הַיְלָדִים מִתְעַנְּגִים לְמוֹפֵת, וְאֵינָם נִכְנָעִים לְכָל הָרוּחוֹת הַזָּרוֹת הַמְּאַיְּמוֹת לִנְשֹׁב בְּרָתֵינוּ.

אֶתְמוֹל, אֵרַע כָּאן מְאוֹרַע רַב רֹשֶׁם, שֶׁתִּקָּוֵתֵנוּ שֶׁפָּעַל פְּעֻלָּתוֹ בִּשְׁמֵי רוּם – מָרְדְּכַי בֶּן יָאִיר כֹּהֵן בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל כ"ב אֶלֶף תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן!!! לְתוֹרָה וּתְפִלָּה לְהַעֲבִיר אֶת רֹעַ הַגְּזֵרָה... כֻּלָּנוּ עָמְדוּ בְּחֵלּוֹנוֹת בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְצָפִינוּ בַּנַּעֲשֶׂה, הַבֶּכִי שָׁטַף אֶת כָּל מִי שֶׁלֵּב בָּשָׂר לוֹ... כָּל אִישׁ יֵרֵא אֱלֹקִים שֶׁרָאָה אֶת הַמַּחֲזֶה, אֲשֶׁר הֲמוֹנֵי יְלָדִים יְרֵאֵי חֵטְא לוֹמְדִים תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מִתּוֹךְ דְּבֵקוּת אֲמִתִּית וְעִלָּאִית, הֵקֶף הִתְחָרֵט בַּחֲרָטָה גְּמוּרָה עַל הֶעָבֵר, וְשָׁב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶל צוּר מַחְצַבְתּוֹ תַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד.

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם, בִּזְכוּתָם שֶׁל תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, יִתְקַיֵּם הַפָּסוּק "עוּצוּ עֵצָה וְתוּפָר, דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יָקוּם כִּי עִמָּנוּ אֵ–ל". כִּי תְּפִלָּתָם בְּוַדַּאי בּוֹקַעַת רְקִיעִים, וְקַבָּלַת עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם שֶׁלָּהֶם – מִתְקַבֶּלֶת הֵקֶף כְּלַפֵּי שְׁמַיָּא.

לְעֵת אֲשֶׁר סִימוּ תְּפִלָּתָם וְהֵם בְּשַׂקָּם וּבְתַעֲנִיתָם, וּמָרְדְּכַי הַצַּדִּיק לִמֵּד אוֹתָם אֶת הִלְכוֹת קָרְבַּן הָעֹמֶר, אֶת דִּינֵי קְמִיצַת הַמִּנְחָה. וְהֵם... הַצַּדִּיקִים הַקְּטַנִּים, יָשְׁבוּ וְלָמְדוּ בִּשְׁקִידָה וְהִתְמָדָה... בְּלִי לֶאֱכֹל וּבְלִי לִשְׁתּוֹת...

גַּם יְלָדַי הָיוּ שָׁם, וְרַעְיָתִי, אֵשֶׁת בֵּיתִי תִּחְיֶה, הָלְכָה שָׁמָּה לָתֵת אֹכֶל לַיְלָדִים הַצַּדִּיקִים – אַךְ הֵם... מֵאֲנוּ לְקַבֵּל... דְּמָעוֹת שֶׁל שִׂמְחָה נוֹפְלוֹת מֵעֵינַי עַל גַּבֵּי הַקְּלָף, יַעַן שֶׁמֵּחַ וּמְאֻשָּׁר הִנְנִי כִּי לֹא נְטָשָׁנוּ ה' אֱלֹקִים וּמְזַכֶּה אוֹתָנוּ לִרְאוֹת נַחַת יְהוּדִי אֲמִתִּי מִצֶּאֱצָאֵינוּ... רַק שֶׁיֹּאכְלוּ מְעַט, לְמַעַן יַמְשִׁיכוּ לְהִתְקַיֵּם, הֲלֹא לִמְּדוּנוּ כְּבָר רַבֵּנוּ כִּי רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנְּקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת נְשָׁמוֹת בְּגוּפִים...

וְהִנֵּה הִגִּיעוּ שְׁלוּחָיו שֶׁל אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הָמָן הָרָע, וְשָׂמוּ עַל יְדֵיהֶם שֶׁל הַקְּטַנִּים שַׁלְשֶׁלָאוֹת שֶׁל בַּרְזֶל... אֲבָל הַיְלָדִים לֹא אָבוּ לְהִפָּרֵד מֵעִם מָרְדְּכַי וְאָמְרוּ לוֹ: "אִתְּךָ אָנוּ, בֵּין לְחַיִּים וּבֵין לְמָוֶת"... עֵינַי יוֹרְדוֹת דִּמְעָה בְּכוֹתְבִי שׁוּרוֹת אֵלּוּ... אֲהָהּ, אֱלֹקִים, לְשֵׁם מָה עַל יְלָדִים רַכִּים אֵלּוּ לַעֲבֹר חַיָּיוֹת כֹּה קָשׁוֹת?...

וּבְהִיוֹת רַבֵּנוּ הָרַעְיָא מְהֵימְנָא שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל בְּדוֹרֵנוּ זֶה, נוֹתֵן לָנוּ הַכֹּחַ לַעֲמֹד חָזָק בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְעֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ עַל יְדֵי צוֹמוֹת וּתְפִלּוֹת, לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד אֲשֶׁר יָסִיר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶת רֹעַ הַגְּזֵרָה וְלָנוּ יִהְיֶה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן וִיקָר.

כִּי הַיְלָדִים, הֵם אֵלּוּ אֲשֶׁר בִּזְכוּתָם וּגְזֵרוּת תְּפִלּוֹתֵיהֶם וְלִמּוּד תּוֹרָתָם, זִכָּה לְהוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ – כָּךְ הָיָה מֵאָז וּמֵתָּמִיד וְכָךְ יִהְיֶה גַּם בִּגְזֵרָה קָרְחִית זוֹ.

בְּיוֹדְעֵי שֶׁעֵד שֶׁיָּבוֹא הַמִּכְתָּב לִתְעוּדָתוֹ – יַעַבְרוּ מִן הַסִּתָּם חָדְשִׁים אוֹ שְׁלוֹשָׁה, עַל כֵּן אַמִּתִּין בְּסַבְלָנוּת לְקַבָּלַת הַתְּשׁוּבָה מִמְּךָ, לֵידַע כֵּיצַד בְּמִדִּינָתְכֶם עוֹמְדִים אֶל מוּל סַכָּנַת הַכְּלָיוֹן וּגְנַסְיוֹן הַקָּשֶׁה וְהַמַּר.

בְּרָכָה מִקֶּרֶב לֵב לִבְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת וּמְשַׂמְּחוֹת תָּמִיד כָּל הַיָּמִים, לִגְאֻלָּה אֲמִתִּית וּשְׁלֵמָה וּבְנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי מְשִׁיחַ ה'.

יְדִידְךָ – שָׂשׂוֹן בֶּן מֹשֶׁה.

מאת: אבריל ב.

חיילים בהפסקה

הבמה שלנו

לא יעלה ולא יבוא

מאת: **שניאור זלמן ליפסקה.** קרית מלאכי

איש חצוף הגיע לרב ושאל:

אם שכח יעלה ויבא מה עושה?

אמר לו הרב: חוזר עוד פעם.

ואם שכח עוד פעם?

אמר הרב אין צורך כי אתה אף פעם לא אומר ואני אף פעם לא שוכח...

זכור אל תשכח

מאת: **ש.מ. מויאל.** צפת

רופא, אני כל פעם שוכח מה שאני צריך לעשות!

ענה הרופא: קודם כל תשלם!

כביסה בשמים

מאת: **יוסף יצחק בן יעקב.** בני ברק

אבא הולך לטייל עם ילדיו ומראה להם את הנוף. הוא מרים ידיו למעלה מצביע על העננים ואומר אתם רואים ילדים, אלו הם עני נוצה. בהמשך שוב מצביע האב אל על ואומר עננים אלו הם עני כבשה. שואל שמוליק: אבא, נוצות בשמים זה מהציפורים מובן, אבל איך הגיע לשם כביסה מהבית שלנו???

מחלוקת לשם שמים

מאת: **מנחם כהן.** קרית מלאכי

אדם אחד נשאל ברחוב אם הוא רוצה להניח תפילין? אמר: שמעתי שיש מחלוקת בין רש"י לר"ת, אני לא רוצה להתערב...

בדיחת קרש

מאת: **שמוליק. ש.**

מהי בדיחת קרש עם שערות?

מטאטא

מהי בדיחת קרש עצובה? ארון מתים

מדור זה מופיע פעם בשבועיים. ניתן לשלוח ציורים, סיפורים, שירים, בדיחות - ובקיצור: כל מה שתרצו. יצירות נבחרות נפרסם בעז"ה בגליונות הבאים.

בדיחת קרש

איור: לאה

ניתן לשלוח הערות לבדיחות קרש, המוצלחים מביניהם יופיעו בעז"ה

מאת: אברימי ג.

תרומת המשכן

בתפזורת שלפניכם מסתתרים (מימין לשמאל, מלמעלה למטה ובאלכסון)
כל החומרים וכלי המשכן המובאים ברשימה שלמטה, פרט לאחד מהם.
לאחר שתמצאו את כולם, שלחו לנו את שמו של זה שאינו נמצא.

ו	ג	נ	ת	ת	ס	כ	צ	א	ד	א	ש	ס	ק	ח	נ	ת	ו	ע	י	ר	י	כ	פ
ה	פ	י	ו	ס	ל	ש	נ	ה	פ	ב	ח	ז	ש	ר	ז	ט	ו	כ	ס	ה	ש	ט	ח
ל	ק	ע	ל	ח	ט	מ	ז	ע	ט	ל	כ	ע	נ	מ	ג	ר	א	ח	ט	כ	פ	ת	ס
ת	ו	ר	ע	ק	ט	פ	ל	ב	ל	ל	ר	צ	מ	ל	ו	ג	כ	כ	ס	פ	ח	ד	ל
ל	ס	י	ת	ש	ח	ו	מ	ה	ט	ה	ל	י	ח	ת	כ	ו	ר	פ	ל	י	ל	ר	א
ה	ז	פ	ש	ו	פ	ש	צ	ת	ח	י	ר	ש	א	ב	נ	י	ו	ו	ר	ו	ר	ב	י
מ	ק	ז	נ	ת	ב	ל	ר	צ	ע	ת	א	י	ק	ר	ו	ע	ב	ר	ט	נ	ת	ע	י
מ	ע	ד	י	ד	י	ר	ר	ל	א	פ	ל	ט	ל	ר	ע	א	י	ת	א	י	ע	א	ח
ש	ש	ז	ט	ע	מ	י	א	ו	ל	י	מ	י	נ	ב	א	כ	מ	ז	ש	כ	צ	כ	ו
ת	ב	ל	מ	ג	ל	ר	ו	א	מ	ל	נ	מ	ש	נ	ז	ע	ג	ה	ו	נ	ע	ד	ג
א	ע	ק	ר	מ	ו	ג	ר	מ	ק	כ	א	מ	ג	מ	ג	ט	מ	ב	ל	ד	ר	ג	ג
ת	ו	י	ק	נ	מ	א	א	ח	ל	ד	ז	ש	א	ט	ד	ש	ש	מ	י	ש	ר	ק	י
ג	ד	ת	צ	ד	ג	ד	י	ד	ו	ב	ת	ט	ח	א	ב	מ	ר	ש	נ	ח	ב	ס	ש
כ	ז	ק	ה	א	מ	מ	י	ש	ח	ת	ו	ר	ו	ע	י	ז	פ	ז	ל	מ	ז	ש	ז
ז	ס	פ	ל	י	ב	ה	ז	ה	ת	ר	ו	נ	מ	מ	ק	כ	צ	ק	ח	ק	ר	ה	י
א	ב	ס	מ	ט	ו	ה	נ	כ	ס	ש	ז	ס	ש	ו	ס	ע	ב	ת	מ	ב	ס	ד	ב
צ	ג	ה	ס	ה	ב	ח	ל	פ	ג	צ	ד	י	ס	ב	צ	נ	ו	י	ה	נ	ט	ה	ג
ה	ה	א	כ	ס	ו	ת	ש	ו	ח	נ	ה	ר	כ	ב	מ	ת	ח	נ	פ	ח	י	נ	מ
ט	ס	ה	ג	ש	ת	ג	ע	ה	ה	נ	ק	ה	מ	ע	ג	צ	ג	כ	נ	י	מ	ק	מ
י	ב	ה	ת	מ	ג	י	ה	ג	י	נ	פ	ז	ג	י	מ	י	ח	י	ר	ב	ק	ב	ב
ד	ל	ת	ק	נ	כ	מ	ו	ש	מ	צ	ה	ג	צ	ק	ק	נ	ח	ת	מ	ה	צ	ג	ח

<u>רשימת המושגים</u>:

זהב, כסף נחושת, תכלת, ארגמן, תולעת שני, שש, עיזים, עורות אלים מאדמים, עורות תחשים, כרובים, עצי שיטים, שמן למאור, בשמים, אבני שהם, אבני מילואים, ארון, כפורת, שולחן לחם הפנים, מנורת הזהב, קרשים, בריחים, פרוכת, מסך, מזבח הנחושת, שער החצר, קערות, כפיות, קשות, מנקיות, יריעות, מלקחים, מחתות.

פתרונות לשעשועון מגיליון 183 - משנכנס אדר:

המספר הרב ביותר שמצאו הקוראים הוא - 10 פעמים המילה אדר

*פתרון השעשועון מזכה אתכם ב**2 נקודות** במסלול הדרגות של תנועת הנוער 'צבאות השם בארה"ק'*

ניתן לשלוח פתרונות, שאלות והצעות ל:

צבאות השם אה"ק ת.ד. 1035 נצרת עילית, מיקוד: 17110. **פקס:** 072-2765578 **אימייל:** bemachane@gmail.com,

תא הטלמסר שלנו במערכת 'נחייג ונשמע': 9493770 - 08, בתפריט הראשי הקישו 5. בתפריט הבא הקישו 1.

שימו לב: אנא אימרו את שמכם המלא, הכתובת ומס' הטלפון <u>בקול ברור</u> - לפני שאתם משאירים את ההודעה, כדי שנוכל להכניס אתכם להגרלה.